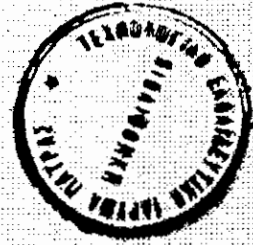

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΑΤΡΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ : ΤΡΥΦΩΝΟΠΟΥΛΟΥ Α.

ΣΠΟΥΔΑΣΤΕΣ : Φ. ΤΖΕΡΕΤΑΣ
Α. ΦΙΛΗ
Ν. ΧΡΙΣΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΠΑΤΡΑ 1996

ΑΡΙΘΜΟΣ
ΕΙΣΑΓΩΓΗΣ

2139

ΕΥΡΕΤΗΡΙΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

<u>Παραγρ.:</u>	<u>Σελ.</u>
1.1 Ορισμός Α.Ε. - Γενικά	4
1.2 Κύρια χαρακτηριστικά των Α.Ε.	4-8
1.3 Πλεονεκτήματα της Α.Ε.	8-11
2. Α.Ε. & Γενικό Λογιστικό Σχέδιο Αρθρο 7 Ν. 1882/90 Αρθρο 7 Π.Δ. 186/92 - Βιβλία Γ'Κατηγορίας	11-13
3. Η Ίδρυση της Α.Ε.	13-15
4. Περιεχόμενο του Καταστατικού	15-16
4.1 Υπόδειγμα Καταστατικού	17-20
4.2 Τροποποιήσεις Καταστατικού	20-22
4.3 Έγκριση Τροποποιήσεως - Κωδικοποίηση Καταστατικού	23-25
5. Δημοσιότητα	26
Αρθρο 7α (α-ιδ)	27-32
5.1 Μητρώο Α.Ε.	32
6. Λογιστικά Βιβλία της Α.Ε.	33-36
6.1 Θεώρηση Βιβλίων Α.Ε.	36-37
Αρθρο 10 παρ.2	38
7. Εγγραφές συστάσεως Α.Ε.	39
7.1 "Επί εισφορών σε χρήμα"	39-40
Λογιστικές εγγραφές σε περίπτωση ολοσχερούς καταβολής μετοχικού κεφαλαίου	40-41
Λογιστικές εγγραφές σε περίπτωση μερικής καταβολής μετοχικού κεφαλαίου	41-43
7.2 "Επί εισφορών σε είδος"	43
Αρθρο 9 - Εξακρίβωση αξίας εισφορών σε είδος	44-46
Λογιστικές εγγραφές επί εισφορών σε είδος	46

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

2.1 Έννοια και Λογιστική Απεικόνιση Κεφαλαίου	47
2.1.1 Έννοια Κεφαλαίου - Αρχή σταθερότητας αυτού	48
2.1.2 Διακρίσεις Κεφαλαίου	48
2.1.3 Μετοχικό Κεφάλαιο - Σχηματισμός Κεφαλαίου	49
2.1.4 Υψος Μετοχικού Κεφαλαίου	49
2.2 Περιεχόμενο και Λειτουργία του Λ/σμού 40	50
2.2.1 Περιεχόμενο του Λ/σμού 40	50

2.2.2	Λειτουργία του Λ/σμού 40	50-52
	Άρθρο 8 του Ν.2190/20 - Μετοχικό Κεφ. της Α.Ε.	53
	Άρθρο 8α του Ν. 2190/20 - Κατώτατο Όριο Μετοχικό Κεφαλαίου	54
2.3	Καλύψη Μετοχικού Κεφαλαίου	54-55
2.4	Ενέχυρο	55-56
2.5	Καταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου	
2.5.1	Εισφορές σε χρήμα και σε είδος	56-57
2.6	Τμηματική καταβολή του Κεφαλαίου	58
2.7	Μετοχές	61
	Χρηματιστηριακά Στοιχεία	61
	Εκδοση μετοχών υπό ή υπέρ τα άρτια	62
	Εκτύπωση τίτλων μετοχών	63
	Άρθρο 14 παρ. 2-3 του Ν. 2190/20	63
	Αρχή της Ισότητας	64
2.8	Κατηγορίες Μετοχών	
2.8.1	Ανώνυμες & Ονομαστικές Μετοχές	64
	Άρθρο 11α του Ν. 2190/20	65-67
2.8.2	Μετατροπή Ονομαστικών Μετοχών σε Ανώνυμες	67
2.8.3	Κοινές και Προνομιούχες Μετοχές	67-69
	Άρθρο 3 του Ν.2190/20 - Προνομιούχες Μετοχές	69-70
2.9	Μετοχές Επικαρπίας	71-72
2.10	Μεταβίβαση Ονομαστικών και Ανώνυμων Μετοχών	72-74

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1	Αύξηση Μετοχικού Κεφ. των Α.Ε.	75-76
3.2	Αύξηση Μετοχικού Κεφ. Α.Ε. χωρίς τροποποίηση Καταστατικού	77-78
	Διαδικασία Δημοσιότητας	78-79
3.3	Δικαίωμα Προτίμηση Παλαιών Μετοχών	79-81
	Άρθρο 13 του Ν. 2190/20	82-83
3.4	Αύξηση Μετοχικού Κεφ. με τροποποίηση Καταστατικού	84-85
3.5	Λόγοι αύξησης του Μετοχικού Κεφ.	86-87
3.6	Τρόποι αύξησης του Μετοχικού Κεφ.	87
	1. Η μετατροπή των απαιτήσεων των πιστωτών σε Μετοχικό Κεφ.	88-91
	2. Η μετατροπή των εξαιρετικών Ιδρυτικών Τίτλων σε Μετοχικό Κεφ.	92-95
	3. Η μετατροπή των μερισμάτων των μετοχών σε Μετοχικό Κεφ.	96
	4. Η μετατροπή των ομολογιών σε Μετοχικό Κεφ.	97-102
	5. Η μετατροπή των αποθεματικών σε Μετοχικό Κεφ.	103-105

Η κεφαλοποίηση των αποθεματικών από άποψη νομική	106-108
Η κεφαλοποίηση των αποθεματικών από άποψη φορολογική	109-110
Η κεφαλοποίηση φορολογηθέντος αποθεματικού με απόφαση Εκτακτης Γ. Συνέλευσης των μετόχων	111-120
6. Η κεφαλοποίηση της υπεραξίας που λαμβάνουν τα πάγια περιουσιακά στοιχεία από τον πληθωρισμό	121-122
3.7 Ιδρυτικοί Τίτλοι	123-125
Άρθρο 15 του Ν.2190/20 - Ιδρυτικοί Τίτλοι	126
Λογιστικές Εγγραφές των Ιδρ. Τίτλων	127-129
Εξαγορά Ιδρ. Τίτλων και αύξηση Μετοχ. Κεφ.	129-130
Βιβλιογραφία	131

ΑΥΞΗΣΗ ΤΟΥ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ ΤΩΝ Α.Ε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

1.1 ΟΡΙΣΜΟΣ Α.Ε. - ΓΕΝΙΚΑ

Ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε.) είναι η εμπορική κεφαλαιουχική εταιρεία με νομική προσωπικότητα, που το κεφάλαιό της είναι διαιρεμένο σε ίσα μερίδια, τις λεγόμενες μετοχές και για τα εταιρικά χρέη της οποίας ευδύνεται μόνο αυτή με την περιουσία της και όχι οι μέτοχοι.

Η Α.Ε. αποτελεί τον πιο εξελιγμένο τύπο εταιρείας. Οι μεγάλες επιχειρήσεις, όπως είναι οι τραπεζικές, σιδηροδρομικές κ.ά, έχουν περιβληθεί τον τύπο της ανώνυμης εταιρείας.

Η Α.Ε. αποκτά νομική προσωπικότητα με την καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Ανώνυμων Εταιρειών (Μ.Α.Ε.), της διοικητικής απόφασης για τη σύσταση της εταιρείας και την έγκριση του καταστατικού της.

Οι συνέπειες της νομικής προσωπικότητας είναι ότι, η Α.Ε. έχει δική της περιουσία, ανεξάρτητη από εκείνη που διαθέτουν οι μέτοχοι, μπορεί να παρίσταται στα δικαστήρια, έχει δική της επωνυμία, δική της έδρα και ιδιγένεια. Η Α.Ε. είναι πάντα εμπορική με το τυπικό κριτήριο, έστω κι αν ο σκοπός της δεν είναι η άσκηση εμπορικής επιχείρησης.

1.2 ΚΥΡΙΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Οι κεφαλαιουχικές ή κατά μετοχές απρόσωπες εταιρείες διακρίνονται από τα παρακάτω κύρια χαρακτηριστικά :

α) Η Α.Ε. είναι η εταιρεία του μεγάλου κεφαλαίου. Για την σύστασή της απαιτείται ήδη από το νόμο κεφάλαιο 10.000.000 δρχ. ως κατώτατο όριο, ενώ υπάρχουν πολλές περιπτώσεις που ο νόμος απαιτεί πολύ μεγαλύτερο ποσό κεφαλαίου.

Η φύση της Α.Ε. ευνοεί συνήθως τη συγκέντρωση κεφαλαίων πολύ ανώτερων από το νόμιμο όριο. Το ποσό αυτό πρέπει να είναι εντελώς καταβεβλημένο κατά τη σύσταση, με εισφορές σε χρήμα ή σε είδος.

Στην τελευταία περίπτωση τα στοιχεία του ενεργητικού πρέπει να μπορούν να τύχουν χρηματικής αποτιμήσεως και δεν μπορούν να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρεώσεων εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών (προσωπική εργασία κ.ά. άρθρο 8 παρ. 6 του Ν. 2190/20).

β) Το κεφάλαιο αυτής διαιρείται σε ίσα μερίδια που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές. Οι μετοχές είναι αξιόγραφα που μεταβιβάζονται εύκολα όπως κάθε κινητό πράγμα, δηλαδή με παράδοση της δομής και συμφωνίας των μερών ότι μεταβιβάζεται και η κυριότητα. Αν είναι ονομαστικές απαιτείται και εγγραφή στα βιβλία της εταιρείας, στηριζόμενη σε γραπτή συμφωνία μεταβιβάσεως της κυριότητας.

Αν οι εισφορές είναι σε είδος ελέγχονται από μια επιτροπή εμπειρογνομόνων (άρθρο 9 του Ν. 2190/20) για να προσδιοριστεί η αξία τους. Συνέπεια της εύκολης μεταβιβάσης των μετοχών (δηλ. των εταιρικών μεριδίων) είναι ότι μετά την ίδρυση της Α.Ε. μπορεί να αλλάξουν μερικοί ή όλοι οι μέτοχοι. Ο νόμος δεν απαιτεί τα όργανα διοικήσεως της Α.Ε. να προέρχονται από τους μετόχους, αλλά ορίζει ειδικό όργανο διοικήσεως αυτής, το Διοικητικό Συμβούλιο.

γ) Για τη σύσταση της Α.Ε. απαιτείται να μετέχουν δύο, τουλάχιστον, πρόσωπα. Συνήθως μετέχουν δύο ή περισσότεροι κεφαλαιούχοι και κάποιες φορές συμμετέχουν πολυάριθμοι ιδρυτές που διαδέτουν μικρά ποσά εισφορών.

Οι όροι δημοσιότητας είναι αρκετά αυστηροί. Απαιτείται συμβολαιογραφικό έγγραφο, έγκριση της εποπτεύουσας αρχής (Νομάρχης) και δημοσίευση του καταστατικού της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αλλά και σε ολόκληρη τη διάρκεια της ζωής της, η δημοσιότητα είναι απαραίτητη (δημοσίευση σε πολλές εφημερίδες του ετήσιου Ισολογισμού, της ανακοινώσεως των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, της μεταβολής της έδρας και των προσώπων που δεσμεύουν την Ανώνυμη Εταιρεία, κ.ά.).

Επίσης, ο έλεγχος της εποπτεύουσας αρχής (Νομαρχίας) είναι συνεχής, αφού παρακολουθεί τα πρακτικά των συνεδριάσεων του Διοικητικού Συμβουλίου και των Γενικών Συνελεύσεων, τα μεγέθη και τα αποτελέσματα των Ισολογισμών.

δ) Επειδή η Α.Ε. επηρεάζει την οικονομία και υπάρχει κίνδυνος καταχρήσεων, υπόκεινται σε συνεχή κρατικό έλεγχο (εποπτεία).

ε) Οι εταίροι της εταιρείας αυτής, καλούνται ειδικώς “μέτοχοι”, δεν φέρουν προσωπική τους ευθύνη με την ατομική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της εταιρείας, αρκεί να καταβάλλουν της εισφορά τους σ’αυτή. Μετά την καταβολή της εισφοράς τους δεν ευθύνονται πλέον αυτοί. Οι δε συναλλασσόμενοι με την εταιρεία έχουν δικαίωμα να ικανοποιηθούν μόνο από την εταιρική περιουσία. Γι’αυτό η εταιρεία αυτή ονομάζεται κεφαλαιουχική ή απρόσωπος, γιατί σε αυτή το προσωπικό στοιχείο εκλείπει, η δε προσωπικότητα των εταίρων και η περιουσία αυτών, κατά το νόμο, δεν υπολογίζεται. Ο θάνατος, η απαγόρευση ή η πτώχευση ενός εξ’αυτών δεν επιφέρει λύση της εταιρείας.

στ) Οι αποφάσεις στην Α.Ε. για τα σπουδαιότερα θέματα, λαμβάνονται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Το 51% του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου υπερिσχύει και εάν πρόκειται και για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η μειοψηφία έστω και αν συγκεντρώσει το 49% του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου δεν εκλέγει ούτε έναν σύμβουλο από αυτούς που θα έχει αυτή υποδείξει και γηφίσει.

Οι αποφάσεις για τα τρέχοντα ζητήματα και για την όλη διοίκηση και διαχείριση της εταιρικής περιουσίας είναι αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου και οι σοβαρότερες αποφάσεις (διορισμός Διοικητικού Συμβουλίου, αύξηση κεφαλαίου, αλλαγή σκοπού, διάλυση της εταιρείας κ.ά.) είναι αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.

Στη Γενική Συνέλευση έχουν δικαίωμα να παραστούν και να ψηφίσουν όλοι οι μέτοχοι. Κάθε μετοχή αντιπροσωπεύει μια γήφο. Στην Α.Ε. η πλειοψηφία είναι πανίσχυρη και αποφασίζει για κάθε ζήτημα. Η μειοψηφία δεν έχει παρά μόνο κάποιες ασθενείς δυνατότητες ελέγχου. Οπως γίνεται αντιληπτό, αυτό εξασφαλίζει στην Α.Ε. σταθερότητα διοικήσεως και απόλυτη ευχέρεια χειρισμών στη λειτουργία της.

Είναι απαραίτητο να τονιστεί η σπουδαία διάκριση των Α.Ε. σε οικογενειακές, στις οποίες μετέχουν σαν ιδρυτές και μέτοχοι, πρόσωπα συγγενή ή έστω μη συγγενή, αλλά περιορισμένου αριθμού συνδεδεμένα μεταξύ τους προσωπικά, χωρίς να επέρχεται μεταβολή αυτών για πολλά χρόνια και σε γνήσιες πραγματικά κεφαλαιουχικές ανώνυμες, στις οποίες συμμετέχει το πολύ κοινό, χωρίς να υπάρχει μεταξύ των μετόχων προσωπικός δεσμός, φιλία, προηγούμενη συνεργασία. Η διάκριση αυτή έχει σπουδαία πρακτική σημασία ως προς την εκλογή του αρμόζοντος κάθε φορά εταιρικού τύπου και την "αδυναμία" της Νομοθεσίας να προστατεύσει ιδίως τους μετόχους της μειοψηφίας επί των οικογενειακών Ανώνυμων Εταιρειών.

ζ) Η διάρκεια της Α.Ε. είναι μεγάλη, συνήθως 40 έως 50 έτη.

η) Η καταγγελία της εταιρείας από μέτοχο, πριν τη λήξη της διάρκειάς της, δεν επιτρέπεται λόγω του χαρακτήρα της Α.Ε. ως απρόσωπης και κεφαλαιουχικής. Στην πράξη είναι πολύ σπάνια η ρήτρα του καταστατικού κατά την οποία ο μέτοχος, κατέχων σοβαρό ποσοστό (π.χ. 50%) μετοχών, έχει δικαίωμα καταγγελίας προς τη λύση της εταιρείας. Η εγκυρότητα όμως αυτής της ρήτρας αμφισβητείται. Έτσι ο μέτοχος στην πράξη δεν έχει δικαίωμα καταγγελίας της εταιρείας για να τη λύσει, αλλά μπορεί να εξέλθει αυτής με την μεταβίβαση των μετοχών του σε άλλον και αυτό αποτελεί, σε περίπτωση προστριβών μεταξύ των εταίρων, μια από τις σπουδαιότερες διαφορές μεταξύ προσωπικών και κεφαλαιουχικών εταιρειών.

δ) Δεν είναι υποχρεωτική η συμμετοχή των εταίρων στη διοίκηση της εταιρείας και η σύμπραξή τους για την πραγματοποίηση του εταιρικού σκοπού, γιατί για τον σκοπό αυτόν υπάρχει ίδιο όργανο, το Διοικητικό Συμβούλιο.

ι) Η Α.Ε. λόγω της σοβαρότητάς της (μεγάλα κεφάλαια, πλήρες λογιστήριο, δημοσιότητα κ.λ.π.) παρέχει πλεονεκτήματα που καμιά άλλη μορφή επιχείρησης δεν μπορεί να εξασφαλίσει. Στις Αρχές, τις Τράπεζες και την Αγορά γενικώς αντιμετωπίζεται με μεγαλύτερη εμπιστοσύνη. Σε αυτό συντελεί και ο εύκολος τρόπος μεταβίβασης των μετοχών που μπορούν να δοθούν ως ενέχυρο για εξασφαλίσεις μιας συναλλαγής ή και να μεταβιβαστούν για να επιτευχθεί η είσοδος νέων προσώπων στην εταιρεία. Παράλληλα οι Τράπεζες και το Κράτος προκειμένου να χρηματοδοτήσουν μια επένδυση απαιτούν να περιβληθεί αυτή το τύπο της Α.Ε..

κ) Η Α.Ε. έχει την εμπορική ιδιότητα. Κατά το τυπικό κριτήριο το άρθρο 1 του Ν 2190/20 ορίζει ότι : *“Πάσα Ανώνυμος Εταιρεία είναι εμπορική και εάν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση”*.

1.3 ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η Α.Ε. είναι η επιχείρηση του μεγάλου κεφαλαίου. Αυτό αποτελεί ένα αξιόλογο πλεονέκτημα που της δίνει μια σπουδαία υπεροχή απέναντι στις άλλες μορφές επιχειρηματικής δραστηριότητας.

Σοβαρά πλεονέκτηματα της Α.Ε. είναι :

1) Η αυξημένη εμπιστοσύνη που εμπνέει στον κύκλο των συναλλασσομένων με αυτή (Τράπεζες, Προμηθευτές, Πελάτες κ.ο.κ.). Την ίδια εμπιστοσύνη εμπνέει και μεταξύ των μετόχων.

- 2) Το ευκολομεταβίβαστο των μετοχών (μετοχικών τίτλων), που παρέχει δυνατότητα ταχείας και άτυπης αλλαγής φορέα (κύριου της επιχείρησης). Η ιδιότητα αυτή των εταιρικών μεριδίων παρέχει ακόμα δυνατότητες άμεσης εξυγίανσης και ανάπτυξης της Α.Ε. Μια Α.Ε. δηλαδή που βρίσκεται σε οικονομική δυσχέρεια, μπορεί να δανειοδοτηθεί με ενέχυρο τις μετοχές της ή να δεχθεί νέους μετόχους που θα την αναζωογονήσει.
- 3) Το περιορισμένο της ευθύνης. Η ευθύνη των μετόχων της Α.Ε. απέναντι στους δανειστές της περιορίζεται στο ύψος της συμμετοχής τους σε αυτή. Δεν υπάρχει η απεριόριστη και αλληλέγγυη ευθύνη που συναντάται στους ομόρρυθμους εταίρους των προσωπικών εταιρειών και στους ατομικούς επιχειρηματίες. Έτσι εκείνος που θέλει να αναπτύξει επιχειρηματική δραστηριότητα, χωρίς να θέσει σε κίνδυνο το σύνολο της περιουσίας του, θα προτιμήσει την Α.Ε.
- 4) Φορολογικά πλεονεκτήματα. Η υπεραξία (κέρδος) που τυχόν προκύπτει κατά την πώληση των μετοχών, λόγω διαφοράς τιμής πωλήσεως και τιμής κτήσεως, απαλλάσσεται από τον φόρο εισοδήματος (άρθρο 10, παρ. 4 Α.Ν. 148/67). Το κύριο, όμως, φορολογικό πλεονέκτημα είναι ότι η μεταβίβαση των ανώνυμων μετοχών εν ζωή ή αιτία θανάτου, απαλλάσσεται από κάθε φόρο μεταβιβάσεως ή κληρονομιάς, εάν η αλλαγή κυριότητας αυτών δεν περιέλθει σε γνώση της φορολογικής αρχής. Αυτό οδηγεί πολλούς επιχειρηματίες στην απόφαση να μετατρέγουν την επιχείρησή τους σε Α.Ε., γιατί με τον τρόπο αυτό μπορούν να κρατούν όλες τις μετοχές ή έστω μόνο την πλειοψηφία αυτών στα χέρια τους, ενώ έχουν κανονίσει την μετά το θάνατο μεταβίβαση αυτών των μετοχών στους κληρονόμους με ταχύτητα, εμπιστευτικά, αδόρυβα και ανέξοδα.

Υπάρχουν βέβαια και άλλα φορολογικά πλεονεκτήματα, όπως η απαλλαγή του εισφερόμενου κεφαλαίου κατά τη σύσταση της Α.Ε., των καταστατικών, της μεταβίβασης μετοχών, της διανομής των κερδών κ.λ.π. από τα τέλη χαρτοσήμου ή άλλη εισφορά υπέρ Δημοσίου ή τρίτων (άρθρο 11 παρ. 4 Α.Ν. 148/67).

Αφορολόγητη είναι και η υπεραξία των εισφερόμενων ειδών για το σχηματισμό του μετοχικού κεφαλαίου, εφόσον η Α.Ε. προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση, που γίνεται κατά τις διατάξεις του Ν.Δ. 1297/72.

5) Αξιοπιστία μεγαλύτερης τάξεως και ειλικρίνειας. Η Α.Ε. υποχρεούται από το Νόμο να τηρεί τα περισσότερα και σοβαρότερα βιβλία από κάθε άλλη μορφή επιχείρησης. Επίσης, υπόκεινται στον έλεγχο του κράτους, που ασκείται από την οικεία Νομαρχία, και του Υπουργείου Εμπορίου (έλεγχος γενικών συνελεύσεων μετοχών, ισολογισμών κ.λ.π.) και ακόμα υποχρεούται σε τυπικές δραστηριότητες (δημοσίευση Ισολογισμού στον τύπο, της συνδέσεως και κάθε αλλαγής του Διοικητικού Συμβουλίου, της έδρας και των αυξήσεων του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας). Με όλα αυτά αναγκάζεται να έχει μεγαλύτερη τάξη το λογιστήριό της και να είναι σε θέση να παρέχει σοβαρότερα και πιο αξιόπιστα στοιχεία. Από την κατάσταση αυτή οφελούνται τόσο οι μέτοχοι, όσο και οι δανειστές της εταιρείας αλλά και οι Δημόσιες Αρχές.

6) Εξασφάλιση καλών σχέσεων μεταξύ των μετόχων. Ένα από τα κυριότερα πλεονεκτήματα που προσφέρει η Α.Ε. στους μετόχους της, είναι οι καλές και σίγουρες σχέσεις ανάμεσα στους μετόχους. Στην προσωπική εταιρεία επιτρέπεται η, εκ μέρους ενός εταίρου, καταγγελία αυτής οποτεδήποτε (Άρθρο 767 Α.Κ.). Συνεπώς αυτός που έχει την πλειοψηφία δεν μπορεί να αισθάνεται ασφαλής, αφού και ο έχων συμμετοχή στην εταιρεία, μόλις 1%, μπορεί να ζητήσει την λύση και να καταστρέψει ολόκληρη την επιχείρηση.

Η κατάσταση αυτή αποτελεί σοβαρότατο ανασταλτικό παράγοντα για κάθε επιχειρηματία και σε συνδυασμό μάλιστα με το απεριόριστο της επιχειρηματικής ευθύνης, καταλήγει σε τεράστιο μειονέκτημα. Αντίθετα στην Α.Ε. δεν επιτρέπεται η καταγγελία αυτής και η λύση επέρχεται μόνο με απόφαση της πλειοψηφίας.

Έτσι η πλειοψηφία των μετόχων αποκλείεται να αιφνιδιασθεί ή να εκβιασθεί από την μειοψηφία. Τα παραπάνω ισχύουν σε κάθε περίπτωση και φυσικά και όταν οι μέτοχοι είναι συγγενείς μεταξύ τους.

Αυτό το τελευταίο οδηγεί πολλούς αυτοδημιούργητους και γενικά μικρομεσαίους επιχειρηματίες, που επιθυμούν να εξασφαλίσουν ομαλή συνέχιση της επιχείρησής τους από τους κληρονόμους αυτών, στην απόφαση να μετατρέγουν την ατομική επιχείρησή τους ή την προσωπική εταιρεία τους σε Α.Ε. Την τάση αυτή ενισχύει και το κράτος παρέχοντας φορολογικές απαλλαγές και άλλα κίνητρα.

2. ΑΝΩΝΥΜΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΟ ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ (Γ.Λ.Σ.)

Το άρθρο 31 του Π.Δ. 409/86 που αντικατέστησε το άρθρο 42γ του Κ.Ν. 2190/20, επέβαλε όπως, από το έτος 1987, οι Ισολογισμοί των Α.Ε. να συντάσσονται υποχρεωτικά σύμφωνα με το υπόδειγμα του Γενικού Λογιστικού Σχεδίου.

Με το άρθρο 7 του Ν. 1882/90, υποχρεώθηκαν όλες οι Α.Ε. και Ε.Π.Ε. οι οποίες οφείλουν κατά τις κείμενες διατάξεις να επιλέγουν τους ελεγκτές τους από το Σ.Ο.Λ. (Σώμα Ορκωτών Λογιστών) όπως εφαρμόζουν πλήρως το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο.

Τέλος με το άρθρο 7 του Π.Δ. 186/92 (Κώδικας Βιβλίων και Στοιχείων) ορίσθηκε ότι όλοι οι επιτηδευματίες, που τηρούν βιβλία Γ' Κατηγορίας, οφείλουν να εφαρμόζουν από 1.1.93 το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο, με εξαίρεση τους Λογαριασμούς της ομάδας 9.

ΑΡΘΡΟ 7 Ν.1882/90

1) Οι Α.Ε., οι Ε.Π.Ε. και οι, κατά μετοχές ετερόρρυθμες εταιρείες, οι οποίες σύμφωνα με τις διατάξεις που ισχύουν κάθε φορά, υποχρεούνται να επιλέγουν τους ελεγκτές τους από Ορκωτούς Λογιστές του Σώματος Ορκωτών Λογιστών, του Ν.Δ. 3329/1955 (ΦΕΚ Α'280) για την τήρηση των λογιστικών βιβλίων υποχρεούνται να εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο του Π.Δ. 1123/1980 (ΦΕΚ Α'283), όπως ισχύει από την εταιρική χρήση που αρχίζει μετά την 31η Δεκεμβρίου 1990.

Κατ'εξαίρεση οι εταιρείες στις δραστηριότητες των οποίων περιλαμβάνεται και η παραγωγή προϊόντων, καθώς και η εκμετάλλευση ξενοδοχείων, υποχρεούνται να εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Π.Δ. 1123/1980) από την εταιρική χρήση που αρχίζει μετά την 31η Δεκεμβρίου 1991.

- 2) Οι Τραπεζικές επιχειρήσεις εξαιρούνται από την υποχρέωση που καθιερώνεται από την προηγούμενη παράγραφο.
- 3) Οι εταιρείες της παραγράφου 1, οι οποίες δεν εφαρμόζουν το Ελληνικό Γενικό Σχέδιο ή το εφαρμόζουν πλημμελώς, υπόκεινται στις διοικητικές κυρώσεις του άρθρου 4 του Π.Δ. 148/1984 (ΦΕΚ Α' 47).
- 4) Οι διατάξεις της παραγράφου 4 του άρθρου 49 του Ν.1041/80 (ΦΕΚ Α' 75) όπως αποκαταστάθηκαν με την παράγραφο 1 του άρθρου 10 του Ν. 1819/1988 (ΦΕΚ Α' 256) εξακολουθούν να ισχύουν.

ΑΡΘΡΟ 7 Π.Δ. 186/92 - ΒΙΒΛΙΑ Γ' ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

- 1) Ο επιτηδευματίας της Γ' Κατηγορίας, για την άσκηση του επαγγέλματός του, τηρεί λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο, με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις γενικά παραδεκτές αρχές της λογιστικής.
- 2) Ο επιτηδευματίας της Γ' Κατηγορίας βιβλίων εφαρμόζει υποχρεωτικά το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο (Π.Δ. 1123/80 ΦΕΚ Α' 283), μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9, οι οποίοι δεν τηρούνται. Η ανάπτυξη των δευτεροβάθμιων λογαριασμών σε επίπεδο τριτοβάθμιων λογαριασμών γίνεται σύμφωνα με τις ανάγκες τους.

Ειδικές διατάξεις που αναφέρονται στην εφαρμογή του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου, με τις οποίες επιβάλλονται πρόσθετες υποχρεώσεις σε κατηγορίες επιτηδευματιών κατισχύουν των διατάξεων της παραγράφου αυτής. Η παράβαση των ειδικών αυτών διατάξεων συνιστά και παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος και επισύρει τις συνέπειες και τις κυρώσεις που προβλέπονται από τον κώδικα αυτόν.

Συμπερασματικά ισχύουν τα εξής, σχετικά με την εφαρμογή του Γ.Λ.Σ. :

Από τις συνδυασμένες διατάξεις των δύο παραπάνω αναφερόμενων άρθρων 7 Ν.1882/90 και 7 Π.Δ. 186/92 προκύπτουν τα εξής :

- α) Από 1.1.93 όλες οι επιχειρήσεις που τηρούν βιβλία Γ▲ Κατηγορίας του Κ.Β.Σ. υποχρεούνται να εφαρμόζουν το Γενικό Λογιστικό Σχέδιο. Μόνο ως προς την δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών, με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9.
- β) Οι Α.Ε. και οι Ε.Π.Ε. που σύμφωνα με το νόμο υποχρεούνται να επιλέγουν τους ελεγκτές τους από το Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών, εφαρμόζουν πλήρως το Γ.Λ.Σ., δηλαδή τηρούν και λογαριασμούς της ομάδας 9.

3 - Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Για την ίδρυση της Α.Ε. στη χώρα μας, θα πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον στοιχεία ή κατά την έκφραση του Νόμου, το κεφάλαιο της Α.Ε. θα πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 81 Κ.Ν. 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται, συνεπώς μπορεί σε μετοχικό κεφάλαιο 100.000 μετοχών, ο ένας ιδρυτής να αναλαμβάνει τις 99.999 μετοχές και ο άλλος μια μόνο μετοχή.

Τα ιδρυτικά μέλη της Α.Ε. μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα θα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους, δηλαδή να έχουν δικαιοπρακτική ικανότητα. Συμμετοχή ανήλικου στην ίδρυση Α.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Για την ίδρυση της Α.Ε. ακολουθείται η εξής διαδικασία :

- Συντάσσεται υποχρεωτικά το καταστατικό, το οποίο από το 1986 πρέπει να συντάσσεται υποχρεωτικά στη Δημοτική γλώσσα. Η παράσταση δικηγόρου, κατά την υπογραφή του συμβολαίου συστάσεως Α.Ε., είναι υποχρεωτική. Το ύψος της αμοιβής του δικηγόρου για την παράσταση είναι 1% για τα πρώτα πέντε εκατομμύρια του μετοχικού κεφαλαίου και 0,5% για το πέραν του ορίου αυτού ποσό απεριόριστως. Το ιδρυτικό συμβόλαιο υπογράφεται από τα ιδρυτικά μέλη της Α.Ε. και από τον δικηγόρο και συντάσσεται πάντα ενώπιον συμβολαιογράφου.
- Το καταστατικό αυτό, σε δύο αντίγραφα, υποβάλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου (Νομαρχία, Δ/ση Εμπορίου, Τμήμα Α.Ε.) κάθε Νομού, για έγκριση και καταχώρηση στο μητρώο Α.Ε. του συγκεκριμένου Νομού.

Ο Νομάρχης με τους αρμόδιους υπαλλήλους της Νομαρχίας (Δ/ση Εμπορίου, Τμήμα Α.Ε.) ελέγχει το καταστατικό και εφόσον αυτό έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις, υποχρεούται να προκαλέσει απόφαση του με την οποία, αφενός μεν παρέχει την διοικητική άδεια για την σύσταση της εταιρείας, αφετέρου δεν εγκρίνει το καταστατικό αυτής. Η απόφαση του Νομάρχη για σύσταση και έγκριση του καταστατικού καταχωρείται στο Βιβλίο Μητρώου της οικείας Νομαρχίας, η οποία προσδίδει στην εταιρεία την Νομική Προσωπικότητα αυτής.

Μετά την καταχώρηση στο βιβλίο Μητρώου της οικείας Νομαρχίας ειδοποιείται από αυτή, με το συντομότερο μέσο, η αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εμπορίου (Δ/ση Α.Ε. & Πίστεως) που τηρεί το Κεντρικό Μητρώο και η εταιρεία καταχωρείται σε αυτό και παίρνει τον Γενικό Αριθμό Μητρώου και έτσι τόσο ο αριθμός Μητρώου της Νομαρχίας της έδρας της εταιρείας όσο και ο γενικός αριθμός μητρώου, αποτελούν τον Αριθμό Μητρώου της εταιρείας, ο οποίος αναγράφεται στη μερίδα και στο φάκελο και σε κάθε έγγραφο της εταιρείας.

Ακολουθεί έπειτα ανακοίνωση περιλήψεως της συστάσεως στο Τεύχος Αωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και Εφημερίδας της Κυβερνήσεως με επιμέλεια της Νομαρχίας και με έξοδα της εταιρείας. Η δημοσίευση όμως αυτή μετά το Π.Δ 409/1986 έχει πλέον επικουρικό χαρακτήρα, αφού όπως αναφέραμε η εταιρεία λαμβάνει νομική προσωπικότητα από την καταχώρηση της αποφάσεως του Νομάρχη, για τη σύσταση και την έγκριση στο Μητρώο Αωνύμων Εταιρειών της οικείας Νομαρχίας.

4. ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Το καταστατικό της Α.Ε. πρέπει σύμφωνα με το άρθρο 2 του Ν.2190/1920 να περιέχει διατάξεις :

1. Για την εταιρική επωνυμία και τον σκοπό της εταιρείας
2. Για την έδρα της εταιρείας
3. Για την διάρκεια αυτής
4. Για τον σκοπό και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου
5. Για τον αριθμό και την έκδοση των μετοχών
6. Για την σύγκληση, κατάρτιση, λειτουργία και αρμοδιότητα των Γενικών Συνελεύσεων
7. Για τους ελεγκτές
8. Για τους Ισολογισμούς και διαθέσεις κερδών
9. Για την διάλυση της εταιρείας και εκκαθάριση της περιουσίας αυτής

Η εταιρική επωνυμία αποτελεί ένα από τα στοιχεία τα οποία πρέπει να περιέχει το καταστατικό της εταιρείας. Επίσης, στο άρθρο 4 αναφέρεται ότι η εταιρεία κηρύσσεται άκυρη με δικαστική απόφαση αν δεν τηρήθηκε η περίπτωση που να αναφέρει επωνυμία και σκοπό. Το άρθρο 30 ορίζει ότι αυτή παίρνει την επωνυμία από το είδος της επιχείρησης. Μεταξύ του σκοπού της εταιρείας και της επωνυμίας αυτής πρέπει να υπάρξει αντιστοιχία.

Κατ'αυτό τον τρόπο εάν ο σκοπός είναι η εμπορία ή βιομηχανία ορισμένων ειδών και η ανοικοδόμηση ακινήτων, στην επωνυμία πρέπει να εκφράζονται αυτά.

Σκοπός της εταιρείας είναι η επιδίωξη του κέρδους. Απαραίτητο στοιχείο του καταστατικού είναι η έδρα της εταιρείας. Δεν μπορεί να ιδρυθεί Α.Ε. χωρίς να έχει γραφεί στο καταστατικό η έδρα της γιατί από αυτή προσδιορίζεται ο αρμόδιος Νομάρχης, ο οποίος θα παρέχει την άδεια συστάσεως, θα εγκρίνει το καταστατικό και θα την καταχωρήσει στο οικείο μητρώο. Επίσης, από την έδρα της Α.Ε. προσδιορίζεται :

- Η εθνικότητα της εταιρείας
- Η δωσιδοκία αυτής
- Το αρμόδιο μητρώο Α.Ε. στο οποίο καταχωρείται η εταιρεία
- Ο τύπος υποχρεωτικής συγκλίσεως της Γενικής Συνέλευσης.

Επίσης, πρέπει να προσδιορίζεται η χρονική διάρκεια της εταιρείας μέσα στο καταστατικό γιατί δεν μπορεί να υπάρξει Α.Ε. αορίστου διάρκειας. Η συνήθης διάρκεια είναι 30-50 έτη.

Το κεφάλαιο των Α.Ε. είναι ουσιώδες στοιχείο γι'αυτό το καταστατικό πρέπει να προβλέπει για το ύψος αυτού και τον τρόπο καταβολής του. Το μετοχικό κεφάλαιο αναγράφεται σε χρήματα ακόμη και αν οι εισφορές των μετόχων συνίσταται σε είδος. Για το είδος των μετοχών και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους, π.χ. αν ήταν ονομαστικές ή ανώνυμες.

Επίσης, για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας (προνομιούχες άνευ γήφου κ.λ.π.) μπορεί να απαγορευτεί με διάταξη στο καταστατικό η μετατροπή των μετοχών ή ότι από ορισμένου σημείου μετατρέπονται αυτοδικαίως σε ανώνυμες.

Σημαντικό σημείο του καταστατικού είναι η αναφορά στο ρόλο και τον τρόπο λειτουργίας του Διοικητικού Συμβουλίου της Γενικής Συνέλευσης και των ελεγκτών που αποτελούν και τα κυρίως όργανα μιας Α.Ε.

4.1 ΥΠΟΔΕΙΓΜΑ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΔΥΤ. ΑΤΤΙΚΗΣ
Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Πληροφορίες :
Τηλέφωνο :

Αιγάλεω
Αρ. Πρωτ. :
Προς
Το Εθνικό Τυπογραφείο
με συνημμένα :
α) Διπλότυπο Εισπρ.Νο.
β) Τριπλότυπο ΤΑΠΕΤ
Νο.
Κοιν. :
"ΒΗΤΑ" Α.Β.Ε.Ε.
Περιστέρι Τ.Κ.....

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ

Καταχώρηση στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της σύστασης της Α.Ε. με την επωνυμία "..... ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ".

Την καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της Υπηρεσία μας και πήρε αριθμό μητρώου η Α.Ε. με την επωνυμία "ΒΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ", καθώς επίσης και με αριθμό απόφαση του Νομάρχη Δυτικής Αττικής, με την οποία δόθηκε άδεια σύστασης και εγκρίθηκε το καταστατικό της ανωτέρω εταιρείας, όπως αυτό καταρτίστηκε με την υπ'αριθμό..... πράξη του Συμβολαιογράφου Αθηνών με βάση τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 όπως ισχύει σήμερα.

Περίληψη του καταστατικού έχει ως κατωτέρω :

1. Επωνυμία : "ΒΗΤΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΒΙΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΕΠΙΠΛΩΝ" και με το διακριτικό τίτλο "ΒΗΤΑ" Α.Β.Ε.Ε.
2. Έδρα : Δήμος Περιστερίου Αττικής

3. Σκοπός της εταιρείας είναι :

- α) Η βιοτεχνική παραγωγή και εμπορία παντός τύπου επίπλων
- β) Η εισαγωγή των ειδών αυτών ως και η εξαγωγή των στο εξωτερικό
- γ) Η αντιπροσώπευση Ελληνικών και ξένων εμποροβιομηχανικών οίκων, απασχολουμένων με οποιοδήποτε τρόπο με τα είδη αυτά.
- δ) Η ίδρυση κάθε τύπου εταιρείας ή συμμετοχή σε προϋπάρχουσες και νεοϊδρυόμενες Ανώνυμες και προσωπικές εταιρείες ως και κοινοπραξίες που επιδιώκουν τους αυτούς, παρεμφερείς ή μη σκοπούς.

4. Διάρκεια : 50 χρόνια

5. Ποσό και τρόπος καταβολής του Μετοχικού Κεφαλαίου :
Το μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται στο ποσό των 10.000.000 δρχ. και είναι ολοσχερώς καταβλημένο σε μετρητά.

6. Μετοχές :

Το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε 10.000 ανώνυμες μετοχές αξίας 1.000 δρχ. η κάθε μία.

7. Εταιρική χρήση :

Η εταιρική χρήση λήγει την 30η Ιουνίου κάθε χρόνο. Εξαιρετικά η πρώτη εταιρική χρήση αρχίζει από την νόμιμη σύσταση της εταιρείας και λήγει την 30η Ιουνίου 1995.

8. Αριθμός Μελών Διοικητικού Συμβουλίου και θητεία αυτού :

Το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας αποτελείται από 3 έως 7 μέλη και η θητεία του είναι 4ετής.

9. Εκπροσώπηση της εταιρείας :

Το πρώτο Διοικητικό Συμβούλιο, που θα εκπροσωπεί της εταιρεία μέχρι την τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων που θα συγκληθεί μέσα στο δεύτερο εξάμηνο του 1995 αποτελείται από τους :

- α) επιχειρηματίας, γεννημένος στο Περιστέρι του Νομού Αττικής, το έτος 1956, κάτοικος Αθηνών, οδός....., Αρ. Ταυτ. /..... του Δ' Παραρτ. Ασφ. Αθηνών.

β)συζ..... επιχειρηματίας, γεννημένη στην Αθήνα του Νομού Αττικής, το έτος 1954, κάτοικος Γλυφάδας Αττικής οδός....., Αρ. Διαβ. ΗΠΑ/.....

γ)έμπορος, γεννημένος στο Περιστέρι του Νομού Αττικής, το έτος 1959, κάτοικος Αθηνών, οδός....., Αρ. Ταυτ. του Γ' Παραρτ. Αθηνών.

δ)συζ..... επιχειρηματίας, γεννημένη στο Καρπενήσι, το έτος 1953, κάτοικος Αθηνών, οδός....., Αρ. Ταυτ. της Δ.Χ. Καρπενησίου

10. Ελεγκτές :

Για την πρώτη εταιρική χρήση ορίζονται :

Τακτικοί :

α., Ιδιωτ. Υπάλλος, γεννημένος στο..... το έτος 1935, πτυχιούχος Α.Σ.Ο.Ε.Ε. κάτοικος Αθηνών, οδός Μαρούσι, κάτοχος του υπ' αριθμ. δελτίου ταυτότητας του ΙΓ' Παραρτ. Ασφ. Αθηνών

β., Φοροτεχνικός Σύμβουλος, γεννημένος στον Πειραιά, το έτος, πτυχιούχος Α.Σ.Ο.Ε.Ε. κάτοικος Αθηνών, οδός, κάτοχος του υπ' αριθμ. δελτίου ταυτότητας του ΙΒ' Παραρτ. Ασφ. Αθηνών

Αναπληρωματικοί :

α., Ιδιωτ. Υπάλλος, γεννημένος στην Καβάλα, το έτος 1956, πτυχιούχος Ανωτάτης Βιομηχανικής, κάτοικος Αθηνών, οδός, κάτοχος του υπ' αριθμ. δελτίου ταυτότητας του Β' Παραρτ. Ασφ. Αθηνών

β., Ιδιωτ. Υπάλλος, γεννημένος στο Κερασίни του Νομού Αττικής το έτος 1940, πτυχιούχος Α.Σ.Ο.Ε.Ε. κάτοικος Αθηνών, οδός, κάτοχος του υπ' αριθμ. δελτίου ταυτότητας του ΚΕ' Παραρτ. Ασφ. Αθηνών

Όλα τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και οι ελεγκτές είναι Έλληνες υπήκοοι.

Με εντολή Νομάρχη

στ. Αντίγραφα Καταστατικού : Σύμφωνα με τις διατάξεις του Κ.Ν. 2190/20 από 1/1/1987, το Καταστατικό ως και οι τροποποιήσεις αυτού δεν δημοσιεύονται πλέον στο Φ.Ε.Κ., αλλά μόνο η περίπληξη αυτών, ενώ απεναντίας καταχωρούνται στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών του Υπουργείου Εμπορίου ή της Νομαρχίας, όπου βρίσκεται η έδρα της εταιρείας.

Η εταιρεία για την νομιμοποίησή της χρησιμοποιεί μεταξύ των άλλων και επικυρωμένα αντίγραφα του καταστατικού.

Για τον σκοπό αυτό με την έγκριση του αρχικού καταστατικού χρησιμοποιούνται αντίγραφα που εκδίδει ο Συμβολαιογράφος, ενώ μετά από κάθε τροποποίηση, εκδίδεται κωδικοποιημένο καταστατικό σε δύο αντίγραφα εκ των οποίων χαρτοσημαίνεται το ένα εξ αυτών σύμφωνα με την υπ' αριθμ. Κ 8198/1967/εγκ. 25/1980 απόφαση του Υπ. Οικ. και τα οποία αντίγραφα υπογράφει ο Πρόεδρος ή ο Αντ/δρος του Δ.Σ. κάτω από την ένδειξη *“Ακριβές Αντίγραφο του Καταστατικού όπως ισχύει μετά από την απόφαση της Γ.Σ. της.....”*

Μετά την έγκριση του καταστατικού εκδίδονται φωτοαντίγραφα εκ του επικυρωμένου από τη Νομαρχία αντιγράφου τα οποία επικυρώνονται από δικηγόρο ή τυπώνονται αντίγραφα και προσκομίζονται για επικύρωση, αφού χαρτοσημανθούν, από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εμπορίου ή της Νομαρχίας, που υπάρχει ο φάκελλος της εταιρείας.

4.2 ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ Α.Ε.

Διαδικασία τροποποιήσεως καταστατικού : Το καταστατικό της Α.Ε. συντάσσεται κατά τη σύσταση αυτής και αφού εγκριθεί αποτελεί τον καταστατικό χάρτη, βάσει του οποίου λειτουργεί μια εταιρεία. Όμως σπάνια παραμένει για πολύ χρόνο αναλλοίωτο. Συνήθως επακολουθούν τροποποιήσεις του καταστατικού, τις οποίες υπαγορεύουν οι συνεχείς μεταβαλλόμενες ανάγκες της εταιρείας.

Οι πιο συνηθισμένες τροποποιήσεις του καταστατικού είναι η μεταβολή της έδρας της εταιρείας (αλλαγή δήμου ή κοινότητας), η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου (πέραν των περιπτώσεων που προβλέπει το άρθρο 13 του Κ.Ν. 2190/20), η μεταβολή του σκοπού της εταιρείας, η μεταβολή του αριθμού των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, η συγχώνευση με άλλες επιχειρήσεις, η παράταση της διάρκειας αυτής.

Και ενώ το καταστατικό της εταιρείας καταρτίζεται υποχρεωτικά με συμβολαιογραφικό έγγραφο (άρθρο 40 Ε.Ν.), οι τροποποιήσεις αυτού (κατά παρέκλιση της αρχής που καθιερώνει το άρθρο 164 Α.Κ.) γίνονται με ιδιωτικό έγγραφο, δηλαδή με πρακτικό της Γενικής Συνελεύσεως των μετόχων. Οι τροποποιήσεις του καταστατικού δεν χρειάζονται να γίνονται ενώπιου συμβολαιογράφου, αλλά καλύπτονται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Οι αποφάσεις της Γενικής Συνέλευσης που τροποποιούν το καταστατικό είναι έγκυρες, εφόσον δεν απαγορεύονται με ρητή διάταξη από το καταστατικό της εταιρείας (άρθρο 34 παρ. 1 εδ. α' Κ.Ν. 2190/20).

Η διαδικασία που ακολουθείται για την τροποποίηση του καταστατικού είναι η ακόλουθη :

- α) Πρώτη ενέργεια είναι η λήψη αποφάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου για τη σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης, τακτική ή έκτακτη, που θα αποφασίσει την τροποποίηση του καταστατικού. Σύγκληση τακτικής ή έκτακτης Γενικής Συνέλευσης, χωρίς προηγούμενη απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου, (δηλαδή αυτόκλητη) δεν είναι επιτρεπτή.
- β) Δεύτερη ενέργεια, η λήψη αποφάσεως για τροποποίηση του καταστατικού από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων. Στην απόφαση θα περιλαμβάνεται και το κείμενο των τροποποιημένων άρθρων (όπως δηλαδή έχουν αυτά διατυπωθεί μετά τις επελθούσες τροποποιήσεις). Ορισμένες τροποποιήσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 29 του Κ.Ν. 2190/20, πρέπει να αποφασίζονται με την αυξημένη πλειοψηφία των δύο τρίτων των γήφων που εκπροσωπούνται στη Γενική Συνέλευση των μετόχων (άρθρο 3 παρ. 2 του 2190/20).

γ) Τρίτη ενέργεια, η υποβολή στην εποπτεύουσα αρχή (Υπηρεσία Εμπορίου της Νομαρχίας της έδρας της εταιρείας), με σύντομο διαβιβαστικό έγγραφο, του πρακτικού της Γενικής Συνέλευσης και των άλλων δικαιολογητικών που απαιτούνται για την έκδοση της εγκριτικής αποφάσεως του Νομάρχη.

δ) Τέταρτη ενέργεια. Μετά την έκδοση της αποφάσεως του Νομάρχη, που εγκρίνει την τροποποίηση του καταστατικού, αποστέλλεται από την Νομαρχία στο Εθνικό Τυπογραφείο σχετική ανακοίνωση προς δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. Η απόφαση αυτή μαζί με την ανακοίνωση κοινοποιείται και στην εταιρεία.

ε) Πέμπτη ενέργεια. Όταν κυκλοφορήσει το Φ.Ε.Κ. με την ανακοίνωση της επελθούσας τροποποίησης του καταστατικού, η ενδιαφερόμενη εταιρεία υποχρεούται να προσκομίσει ένα αντίτυπο αυτού στην αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχίας για να τοποθετηθεί στο οικείο φάκελλο. Εάν η τροποποίηση αφορά την έδρα, τον σκοπό, την επωνυμία και άλλα στοιχεία που ενδιαφέρουν την φορολογούσα αρχή, ένα αντίγραφο του Φ.Ε.Κ. πρέπει να υποβληθεί και στην οικεία Οικονομική Εφορία για ενημέρωση του σχετικού φακέλλου της εταιρείας.

Η τροποποίηση πάντως του καταστατικού συντελείται μετά την καταχώρηση στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών της εγκριτικής διοικητικής αποφάσεως μαζί με το ολόκληρο το νέο κείμενο του καταστατικού (άρθρο 7B, παρ. 11 Κ.Ν. 2190/20. το οποίο προστέθηκε με το άρθρο 7 του Π.Δ. 409/86).

4.3 ΕΓΚΡΙΣΗ ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΕΩΣ - ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΤΑΣΤΑΤΙΚΟΥ

Η απόφαση του κάθε φορά αρμόδιου, κατά τόπο, Νομάρχη απαιτείται σε κάθε τροποποίηση του καταστατικού. Ως τροποποίηση θεωρείται κάθε τροποποίηση ουσιώδης ή επουσιώδης ακόμη περί τη διατύπωση ή καλλιέργεια ή περί την αρίθμηση των άρθρων και παραγράφων του καταστατικού ως και για την κωδικοποίηση των γενομένων τροποποιήσεων του καταστατικού.

Για την έγκριση της τροποποίησης, η εταιρεία υποβάλλει στην αρμόδια υπηρεσία της έδρας της με σύντομο διαβιβαστικό έγγραφο τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για να εκδοθεί η απόφαση του Νομάρχη, που εγκρίνει την τροποποίηση του καταστατικού.

Τα δικαιολογητικά αυτά είναι τα εξής :

- Ένα αντίγραφο του πρακτικού της Γενικής Συνέλευσης στην οποία αποφασίστηκε η τροποποίηση του καταστατικού και
- Ένα αντίγραφο του πρακτικού της Συνεδριάσεως του Διοικητικού Συμβουλίου στην οποία αποφασίστηκε η σύγκληση της Γενικής Συνέλευσης.

Τα αντίγραφα αυτά πρέπει να είναι κυρωμένα από τον Πρόεδρο του Διοικητικού Συμβουλίου της εταιρείας. Επίσης, απαιτούνται παράβολα Δημοσίου Ταμείου που το 1993 ανέρχονταν σε 50.000 δρχ. και αντίστοιχο τριπλότυπο εισπράξεως εισφοράς υπέρ Τ.Α.Π.Ε.Τ. (ροζ χρώματος), από το οποίο προκύπτει ότι κατεβλήθη το παράβολο στο Δημόσιο Ταμείο για την δημοσίευση στο τεύχος και τα δικαιώματα του Ταμείου Ασφαλίσεως Προσωπικού Εθνικού Τυπογραφείου. Και τέλος υποβάλλεται το κείμενο του τροποποιημένου (και κωδικοποιημένου) καταστατικού.

Η αρμόδια υπηρεσία (εμπορίου) της Νομαρχίας φροντίζει για την έκδοση της εγκριτικής αποφάσεως του Νομάρχη, την οποία καταχωρεί στο μητρώο Α.Ε. και στη συνέχεια αποστέλλει για δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Η ενσωμάτωση των εκάστοτε εισερχομένων τροποποιήσεων στο κύριο σώμα του καταστατικού, ώστε να αποτελέσει ενιαίο κείμενο με αυτό, λέγεται κωδικοποίηση του καταστατικού.

Κωδικοποίηση του καταστατικού μιας Α.Ε. γινόταν και πριν την τροποποίηση του Νόμου 2190/20 από το Π.Δ. 409/86 και 498/87. Η αναγκαιότητα αυτής της κωδικοποίησης, μετά από κάθε τροποποίηση, που επεβλήθη από οδηγία των Συμβουλίων της Ε.Ο.Κ. είναι προφανής. Έτσι κάθε ενδιαφερόμενος που θέλει να συναλλάγεί με την εταιρεία δεν είναι αναγκασμένος να προβεί σε εξαντλητική έρευνα για να καθορίσει το τελικό κείμενο του καταστατικού της εταιρείας, όπως αυτό ισχύει κατά το χρόνο που συναλλασσόταν με αυτή.

Για τον λόγο αυτό και για να μην δημιουργούνται προβλήματα, συνιστούμε όπως στην κατάσταση των θεμάτων ημερησίας διάταξης Γενικής Συνέλευσης από το Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο οργανώνει τη Συνέλευση, μετά την διατύπωση του θέματος της τροποποίησης άρθρου ή άρθρων του καταστατικού, να τίθεται ως θέμα η κωδικοποίηση του καταστατικού (ιδίως μέχρι της ισχύος του Π.Δ. 409/1986 δηλ. μέχρι 31.12.86), θα περιλαμβάνει και τις τροποποιήσεις αυτές μαζί με τις επερχόμενες με την νέα τροποποίηση του καταστατικού μέχρι την 31.12.87.

Μετά την ισχύ των παραπάνω διαταγμάτων, η εποπτεύουσα αρχή (Υπηρεσία Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας) απαιτεί όπως σε κάθε τροποποίηση του καταστατικού να υποβάλλεται ολόκληρο το κείμενο του καταστατικού με ενσωματωμένες τις επελθούσες τροποποιήσεις. Στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως δεν δημοσιεύεται ολόκληρο το κείμενο του κωδικοποιημένου καταστατικού αλλά μόνο σχετική ανακοίνωση, που συντάσσεται από την αρμόδια Υπηρεσία Εμπορίου της Νομαρχίας και περιέχει τα τροποποιημένα άρθρα.

Έτσι εάν η εταιρεία θέλει να έχει κωδικοποιημένο, επίσημα, το καταστατικό της, υποβάλλει ένα επιπλέον αντίγραφο αυτού στην εποπτεύουσα αρχή, η οποία το θεωρεί καταλλήλως και της το επιστρέφει.

Ακολουθεί υπόδειγμα Διαβιβαστικού Εγγράφου :

Προς την
ΝΟΜΑΡΧΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΕΜΠΟΡΙΟΥ
ΑΘΗΝΑ

Αθήνα/...../199....

Αρ. ΜΑ. Ε/...../...../.....

Κύριοι,

Σας στέλνουμε συνημμένα τα παρακάτω δικαιολογητικά σχετικά με την συγκληθείσα έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων την/...../.....199.... σύμφωνα με τον Νόμο, ήτοι :

1. Αντίγραφο πρακτικών της έκτακτης Γενικής Συνέλευσης την/...../199..
2. Το υπ' αριθ. Διπλότυπο Είσπραξης δρχ. Δ.Ο.Υ. Αθηνών
3. Το υπ' αριθ. Τριπλότυπο Είσπραξηςδρχ. Τ.Α.Π.Ε.Τ.
4. Ανακοίνωση προς το Εθνικό Τυπογραφείο σε τρία (3) αντίγραφα για τη δημοσίευση της κωδικοποίησης του καταστατικού.
5. Κωδικοποιημένο καταστατικό σε δύο (2) αντίγραφα.

Με τιμή
Για την εταιρεία
“.....” Α.Ε.

Μετά από κάθε τροποποίηση κάποιου άρθρου του καταστατικού, υποβάλλεται στη Νομαρχία και ολόκληρο το καταστατικό με τα τροποποιημένα άρθρα ενσωματωμένα (δηλαδή κωδικοποιημένο το καταστατικό). Εάν η εταιρεία επιθυμεί, προσκομίζει και άλλα αντίγραφα του κωδικοποιημένου καταστατικού στην αρμόδια Υπηρεσία της Νομαρχίας, το οποίο της επιστρέφεται επικυρωμένο και φυλάσσεται στο αρχείο της.

5. ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑ

Η δημοσιότητα μετά το Π.Δ. 409/86: Από 1η Ιανουαρίου 1987 ισχύει νέο καθεστώς για την δημοσιότητα των διαφόρων πράξεων και στοιχείων που αφορούν τις Α.Ε. Με το άρθρο 7 του Π.Κ. 409/86 προστέθηκαν στον Νόμο 2190/20 τα άρθρα 7α, 7β, 7γ, 7δ και 7ε.

Το πρώτο, από αυτά τα άρθρα, απαριθμεί τις πράξεις και τα στοιχεία που υποβάλλονται σε δημοσιότητα, το οποίο θα αναλύσουμε και εκτενέστερα σε επόμενη παράγραφο.

Το δεύτερο ορίζει πώς πραγματοποιείται αυτή η δημοσιότητα (καταχώρηση στο μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών και δημοσίευση στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως) και πώς λειτουργεί το Μ.Α.Ε.

Η διαφορά του καθεστώτος δημοσιότητας που ισχύει σήμερα και του προισχύοντος καθεστώτος είναι ότι, πριν τη δημοσιότητα συντελείτο με τη δημοσίευση της πράξης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ενώ τώρα από τη στιγμή της καταχώρησης αυτής στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών που οπωσδήποτε προηγείται από τη δημοσίευση στο Φ.Ε.Κ. Αρα η Α.Ε. αποκτά τη νομική προσωπικότητά της από την ημέρα καταχώρησης στο οικείο Μ.Α.Ε. της αποφάσεως του Νομάρχη, περί παροχής αδειάς συστάσεως αυτής και εγκρίσεως του καταστατικού της. Η δημοσίευση και στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, σχετικής ανακοινώσεως που ακολουθεί, έχει αποδεικτικό χαρακτήρα.

Άλλη μια διαφορά που ακολουθεί είναι η εξής: Πριν τις τροποποιήσεις που επέφεραν οι διατάξεις του Π.Δ. 409/86, οι διάφορες δημοσιεύσεις στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, γίνονται όχι μόνο με έξοδα αλλά και με ευθύνη της ενδιαφερόμενης Α.Ε. Τώρα όλες οι δημοσιεύσεις γίνονται πάλι με έξοδα της ενδιαφερομένης Α.Ε., αλλά με ευθύνη της αρμόδιας Υπηρεσίας Εμπορίου της οικείας Νομαρχίας, στην οποία υποβάλλονται οι προς δημοσιότητα πράξεις. Έτσι προηγείται αναγκαστικά η καταχώρηση αυτών στο μητρώο Α.Ε.

Άρθρο 7 (α-ιδ) :

Παραθέτουμε εδώ το πρώτο μέρος του άρθρου 7α, δηλαδή πράξεις και στοιχεία που υπόκεινται σε δημοσιότητα.

1. Το άρθρο αυτό καθορίζει τις πράξεις και τα στοιχεία, των ημεδαπών Α.Ε. που υποβάλλονται σε δημοσιότητα. Εξ αυτών τα περισσότερα δημοσιεύονται και προ της εισαγωγής του Π.Δ. 409 αλλά μερικά από αυτά δεν δημοσιεύονται, όπως π.χ. το πρακτικό του Δ.Σ. περί της πιστοποίησης καταβολής κεφαλαίου. Ολα καταχωρούνται στο Μητρώο της Εταιρείας και ανακοινώνονται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.
2. Οι πράξεις και τα στοιχεία αυτά είναι τα ακόλουθα χαρακτηριζόμενα με τα εδάφια α-ιδ του παραπάνω άρθρου:

Άρθρο 7α εδαφ. α

Αποφάσεις της Διοίκησης για τη σύσταση της Α.Ε. και το καταστατικό που εγκρίθηκε. Τα δυο αυτά περιλαμβάνουν:

- Την απόφαση της Διοικήσεως περί αδείας συστάσεως και εγκρίσεως του καταστατικού και
- Το εγκριθέν καταστατικό

Άρθρο 7α εδαφ. β

Οι αποφάσεις της Διοικήσεως για την έγκριση της τροποποίησης του καταστατικού και ολόκληρο το νέο κείμενο αυτού, μαζί με τις τροποποιήσεις που έγιναν. Η τροποποίηση του καταστατικού, γίνεται κατά το άρθρο 4 παρ. 2 όπως αντικαταστάθηκε, με το απλό πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης, σε επικυρωμένο αντίγραφο, το οποίο εκδίδει ο έχων τέτοιο δικαίωμα. Ο νόμος απαιτεί εδώ μαζί με την τροποποίηση να παρατίθεται ολόκληρο το νέο κείμενο αυτού μαζί με τις τροποποιήσεις που έγιναν.

Άρθρο 7α εδαφ. γ

Ο διορισμός και για οποιονδήποτε λόγο παύση με τα στοιχεία της ταυτότητας των προσώπων που:

- ασκούν τη διαχείριση της εταιρείας
- έχουν εξουσία να την εκπροσωπούν απο κοινού ή μεμονωμένα,
- είναι αρμόδια να ασκούν τον τακτικό της έλεγχο.

Επί του εδαφίου αυτού παρατηρείται:

1. α) Η λέξη διορισμός, ετέδη προφανώς εκ παραδρομής, γιατί τα πρόσωπα αυτά εκλέγονται, από τη Γ.Συνεύλευση και δεν διορίζονται.
β) Απαιτείται να αναγράφονται τα στοιχεία της ταυτότητας: όνομα, επώνυμο, όνομα πατρός, συζύγου, επάγγελμα, κατοικία, τόπος γεννήσεως, χρόνος γεννήσεως, υπηκοότητα του προσώπου.

Η δημοσίευση αφορά και τους διορισθέντες από το Δικαστήριο ως προσωρινή διοίκηση δια της καταχωρήσεως της δικαστικής απόφασης. Δημοσιεύεται κάθε πράξη όχι μόνο εκλογής, αλλά και παύσεως αυτών, π.χ με δήλωση που καταχωρήθηκε στο πρακτικό του Δ.Σ. ή της εξώδικου δηλώσεως προς την εταιρεία, γιατί είναι μονομερής και δεν χρήζει αποδοχής.

2. Στα στοιχεία αυτά του πρακτικού Δ.Σ. προσθέτουμε σήμερα κατά το άρθρο 7β, παρ. 4, το ονοματεπώνυμο και την διεύθυνση του προσώπου που είναι εξουσιοδοτημένο, για την παραλαβή, των προς την εταιρεία, κοινοποιούμενων εγγράφων.

Άρθρο 7α εδαφ. δ

Δημοσιεύεται η απόφαση ανάκλησης της αδείας σύστασης της εταιρείας και έγκρισης του καταστατικού (άρθρα 48 & 48α Κ.Ν. 2190/20). Η ανάκληση γίνεται απο τον Νομάρχη ή από τον Υπουργό Εμπορίου και ήδη δημοσιεύεται κατά το άρθρο 7β. Το ίδιο πρέπει να πούμε και για την τυχόν ανάκληση της ανακλήσεως σε περίπτωση κατά την οποία η διοίκηση ανακαλέσει την ανάκλησή της.

Άρθρο 7α εδαφ. ε

Σε δημοσιότητα υποβάλλεται κάθε αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει καταρχήν από τη Γενική Συνέλευση με αυξημένη απαρτία (άρθρο 31 παρ. 2). Κατ' εξαίρεση, σύμφωνα με το άρθρο 13 παρ. 1 & 2 μπορεί να γίνει με απόφαση του Δ.Σ. και με απόφαση της Γενικής Συνελεύσεως με συνήδη απαρτία (29 παρ. 1 & 2) και συνήδη πλειοψηφία (31 παρ.1).

Κατά το άνω εδάφιο ε, δημοσιεύεται κάθε απόφαση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου ανεξάρτητα από το όργανο το οποίο την αποφάσισε, δηλ. και όταν απεφασίσθη από το Δ.Σ. ή τη Γενική Συνέλευση που αποφάσισαν με συνήδη απαρτία και πλειοψηφία. Αυτές οι δύο περιπτώσεις αποτελούν τροποποίηση του καταστατικού κατά ρητή διάταξη της παρ.4 του άρθρου 13, γι' αυτό δεν χρήζουν εγκρίσεως από τη Διοίκηση (Νομάρχη), αλλά το άνω εδάφιο ορίζει ότι υπόκεινται σε δημοσιότητα.

Βεβαίως το άρθρο 7β στην παρ. 1 εδαφ. α αυτού, ορίζει ότι η καταχώρηση στο Μητρώο γίνεται "ύστερα από έλεγχο", αλλά ο έλεγχος αυτός δεν γίνεται με ιδιαίτερη απόφαση του Νομάρχη, όπως επί συστάσεως της εταιρείας ή τροποποιήσεως του καταστατικού.

Τόσο η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου όσο και η μείωση αυτού πρέπει να εγκριθούν από τη Διοίκηση (Νομάρχη ή Υπουργό). Ως εκ τούτου στη δημοσιότητα αυτή υπόκεινται όχι μόνο το πρακτικό της Γ.Σ. με το οποίο επέρχεται η αύξηση ή μείωση αλλά και η σχετική έγκριση του Νομάρχη ή του Υπουργού όταν αυτή απαιτείται. Τα στοιχεία που πρέπει να αναφέρει η απόφαση της αύξησης κατά το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης - εδαφίου ε άρθρο 7α - αύξησης του κεφαλαίου και ιδίως στο τέλος των άρθρων αυτών αναφέρεται το ύψος του κεφαλαίου, όπως ήταν και όπως έγινε μετά την αύξηση, ο αριθμός των μετοχών, καθώς και το συνολικό κεφάλαιο, ο αριθμός, το είδος των μετοχών, παλιών και νέων και γενικά οι όροι εκδόσεώς των.

Επικρατεί, στην πράξη, σε μας ότι το σχετικό άρθρο του καταστατικού πρέπει να μνημονεύει αναλυτικά όλες τις προγενέστερες αυξήσεις. Αυτό δεν ισχύει σε άλλα κράτη - μέλη της Ε.Ο.Κ. στα οποία μνημονεύεται μόνο το ύψος του κεφαλαίου, στο οποίο έφθασε αυτό με την τελευταία του αύξηση, ώστε η κωδικοποίηση του καταστατικού να περιλαμβάνει το ήδη υπάρχον κεφάλαιο και τη διαίρεσή του σε μετοχές.

Άρθρο 7α εδαφ. στ

Το εδάφιο αυτό εισάγει εν μέρει νέο στοιχείο. Μέχρι τις 31/12/86, αντίγραφο του πρακτικού του Δ.Σ. το οποίο πιστοποιούσε την καταβολή ή την μη καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου στην ίδρυση ή μετά από κάθε αύξηση υπεβάλλετο μέσα σε 2 μήνες στη Νομαρχία ή στο Υπουργείο κατά το άρθρο 11.

Το νέο στοιχείο είναι ότι, γι' αυτό το πρακτικό θα γίνεται ανακοίνωση στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. Σπουδαίο επίσης είναι, ότι κάθε ενδιαφερόμενος θα μπορεί να ζητήσει αντίγραφο της πράξεως αυτής από τη Νομαρχία που τηρεί το οικείο Μ.Α.Ε.

Η δημοσιότητα αυτού περιλαμβάνει:

- α) Καταχώρηση του πρακτικού, το οποίο πιστοποιεί την αύξηση του κεφαλαίου ύστερα από έλεγχο της διοικήσεως και
- β) Δημοσίευση στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε. περιλήψεως ανακοινώσεως ότι κατεχωρήθη στο οικείο Μ.Α.Ε. το αντίγραφο του πρακτικού και περίληψη του περιεχομένου του πρακτικού.

Άρθρο 7α εδαφ. ζ

Υποβάλλονται σε δημοσιότητα οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, αρχικές και τροποποιημένες, από τη Γενική Συνέλευση (δηλ. ο Ισολογισμός, αποτελέσματα χρήσεως, πίνακας διαδέσεως αποτελεσμάτων και το προσάρτημα ως και οι σχετικές εκθέσεις του Διοικητικού Συμβουλίου και των ελεγκτών). Αυτά όλα σε νόμιμα αντίγραφα, καταχωρούνται στο μητρώο, αλλά δημοσιεύονται και στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Άρθρο 7α εδαφ. η

Οι μηνιαίες λογιστικές καταστάσεις των Τραπεζών καθώς και η λογιστική κατάσταση του άρθρου 46 (λόγω επικείμενης διανομής προσωρινών μερισμάτων ή ποσοστών).

Άρθρο 7α εδαφ. θ

Η λύση της εταιρείας. Η περίπτωση αυτή αφορά κάθε περίπτωση πρόωρης λύσης της εταιρείας, λόγω π.χ. αποφάσεως της Γεν. Συνέλευσης. Εάν η λύση επέλθη λόγω της παρόδου του χρόνου διάρκειάς της, δεν χρειάζεται νέα δημοσίευση, γιατί αρκεί η καταχώρηση του καταστατικού της εταιρείας, στο οποίο αναφέρεται η ορισμένη διάρκειά της, χωρίς να απαιτείται επανάληψη της καταχωρήσεως τις παραμονές της λήξεως της δημοσιευθείσας, ήδη, διάρκειας.

Άρθρο 7α εδαφ. ι

Η δικαστική απόφαση που κηρύσσει άκυρη την εταιρεία.

Άρθρο 7α εδαφ. ια

Ο διορισμός και η αντικατάσταση των εκκαθαριστικών με τα στοιχεία της ταυτότητας.

Άρθρο 7α εδαφ. ιβ

Οι ισολογισμοί της εκκαθαρίσεως, καθώς και ο τελικός Ισολογισμός. Η δημοσίευση των Ισολογισμών της εκκαθάρισης, γίνεται στο σύνολο τους, 20 ημέρες τουλάχιστον πριν από τη συνεδρίαση της Γ. Συνέλευσης των μετόχων.

Άρθρο 7α εδαφ. ιγ

Η διαγραφή της εταιρείας από το μητρώο Α.Ε.: Διαγραφή γίνεται σε περίπτωση μεταφοράς της έδρας από την περιφέρεια μιας Νομαρχίας σε άλλη, επί διαλύσεως, εκκαθαρίσεως της εταιρείας και εγκρίσεως του τελικού ισολογισμού της εταιρείας από τη Γ. Συνέλευση των μετόχων και πλήρη διανομή της περιουσίας της.

Άρθρο 7α εδαφ. ιδ

Κάθε πράξη ή στοιχείο του οποίου η δημοσιότητα επιβάλλεται από άλλες διατάξεις. Οι πράξεις και τα στοιχεία που υποβάλλονται, κατά την παρ. 1 του άρθρου 7β, καταχωρούνται στο Μ.Α.Ε. και δημοσιεύονται στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

5.1 ΜΗΤΡΩΟ ΑΝΩΝΥΜΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ (Μ.Α.Ε.)

Το Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών καθιερώθηκε με το άρθρο 7β του νόμου 2190/20. Ο τρόπος λειτουργίας αυτού ρυθμίζεται από το παραπάνω άρθρο και την υπ' αριθμόν Κ3 - 41.14/22.12.86 απόφαση του Υπουργείου Εμπορίου.

Το Μ.Α.Ε. τηρείται από τις Υπηρεσίες Εμπορίου της κάθε Νομαρχίας και σ' αυτό καταχωρούνται όλες οι Α.Ε. που έχουν την έδρα τους στην περιοχή του νομού. Τραπεζικές και ασφαλιστικές Α.Ε., εταιρείες επενδύσεων, χαρτοφυλακίου, αμοιβαίων κεφαλαίων και εταιρείες που οι τίτλοι τους είναι εισαγμένοι στο χρηματιστήριο, παρακολουθούνται σε ειδικά μητρώα που τηρούνται από τις κεντρικές υπηρεσίες του Υπουργείου Εμπορίου.

Παράλληλα με τα μητρώα των Νομαρχιών, στη Διεύθυνση Α.Ε. και Πίστewς του Υπουργείου Εμπορίου, τηρείται το Κεντρικό Μητρώο, στο οποίο καταχωρούνται όλες οι Ελληνικές Ανώνυμες Εταιρείες και τα υποκαταστήματα ή το πρακτορείο των αλλοδαπών Εταιρειών.

6. ΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΗΣ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Η υποχρέωση της Α.Ε., για τήρηση λογιστικών βιβλίων, με την καταχώρηση της απόφασης του Νομάρχη (σύσταση και έγκριση του καταστατικού) στο Μ.Α.Ε. της οικείας Νομαρχίας, οπότε αρχίζει να υπάρχει η νομική της προσωπικότητα.

Γίνονται όμως έξοδα μέχρι να συσταθεί το νομικό πρόσωπο της εταιρείας, στην περίπτωση αυτή το άρθρο 16 παρ.3 του Κ.Φ.Σ. αναφέρει ότι:

Τα έξοδα πρώτης εγκαταστάσεως που έγιναν μέχρι της συστάσεως του νομικού προσώπου, καταχωρούνται σε προσωρινά βιβλία τα οποία θεωρούνται πριν να χρησιμοποιηθούν στο όνομα, του ιδρυτού που τα προσκομίζει, από τον Οικονομικό Εφορο της κατοικίας ή διαμονής του, με ειδική μνεία της κατοικίας που θα συσταθεί.

Οι εγγραφές που καταχωρούνται στα προσωπικά αυτά βιβλία μεταφέρονται συγκεντρωτικά μόλις συσταθεί το νομικό πρόσωπο της εταιρείας στα θεωρημένα επίσημα βιβλία αυτής.

Οι ημεδαπές και αλλοδαπές Α.Ε. υποχρεούνται να τηρούν βιβλία Γ' κατηγορίας του Κ.Β.Σ. ανεξάρτητα από το ύψος των ετήσιων ακαθάριστων εσόδων. Τα βιβλία της Γ' κατηγορίας ορίζει το άρθρο 7 του Κ.Β.Σ., αλλά όχι λεπτομερώς.

Στην παράγραφο 1 του άρθρου αυτού αναφέρεται ότι: “ Ο επιτηδευματίας της τρίτης κατηγορίας, για την άσκηση του επαγγέλματός του, τηρεί λογιστικά βιβλία κατά τη διπλογραφική μέθοδο και με οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, σύμφωνα με τις παραδεκτές αρχές της λογιστικής”.

Στην παρ. 2 του ίδιου άρθρου ορίζεται :

“Ο επιτηδευματίας της Γ' Κατηγορίας βιβλίων εφαρμόζει υποχρεωτικά το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο μόνο ως προς τη δομή, την ονοματολογία και το περιεχόμενο των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων λογαριασμών με εξαίρεση τους λογαριασμούς της ομάδας 9, οι οποίοι δεν τηρούνται”.

Ομως οι Α.Ε. που ελέγχονται από το Σ.Ο.Ε. υποχρεούνται να τηρούν και τους λογαριασμούς της ομάδος 9.

Από τον συνδυασμό των διατάξεων του Κ.Β.Σ. μπορούμε να προσδιορίσουμε τον ελάχιστο αριθμό υποχρεωτικών βιβλίων που πρέπει να πήρε μια Α.Ε., ανεξάρτητα από το αντικείμενο των εργασιών της, το μέγεθός της και το λογιστικό σύστημα που εφαρμόζει. Τα βιβλία αυτά είναι:

- **Βιβλίο Απογραφών και Ισολογισμών.** Στο βιβλίο αυτό καταρχήν καταχωρείται η απογραφή έναρξης και κατόπιν, στο τέλος κάθε εταιρικής χρήσης, καταχωρείται η απογραφή και ο ισολογισμός τέλους χρήσης. Ο ισολογισμός συνοδεύεται από ανάλυση των αποτελεσμάτων χρήσης και πίνακα διανομής κερδών. Τα πρόσωπα που έχουν οριστεί για να υπογράψουν τον ισολογισμό (ένας σύμβουλος, ο γενικός διευθυντής και ο διευθυντής λογιστηρίου) υπογράφουν και στο βιβλίο απογραφών - ισολογισμών.
- **Συγκεντρωτικό ημερολόγιο:** Στο οποίο καταχωρούνται, στο τέλος κάθε μήνα, συγκεντρωτικά όλες οι λογιστικές εγγραφές όπως προέρχονται από τα αναλυτικά ημερολόγια (ταμείου, αγορών, πωλήσεων, διαφόρων πράξεων κ.λ.π.)
- **Γενικό Καθολικό:** Στους λογαριασμούς του οποίου μεταφέρονται όλες οι εγγραφές από το συγκεντρωτικό ημερολόγιο.
- **Αναλυτικά Καθολικά:** που τηρούνται σε βιβλία ή καρτέλλες. Κάθε πρωτοβάθμιος λογαριασμός αναλύεται σε δευτεροβάθμιους λογαριασμούς.
- **Βιβλίο Γραμματίων Εισπρακτέων & Βιβλίο Γραμματίων Πληρωτέων:** Στα οποία καταχωρούνται ένα προς ένα τα γραμμάτια εισπρακτέα (αυτά που παίρνει από πελάτες χωρίς μετρητά) και τα γραμμάτια πληρωτέα (αυτά που δίνει στους προμηθευτές, συναλλασομένους αντί για μετρητά) αντίστοιχα. Τα βιβλία αυτά έχουν ειδική γραμμογράφηση και αντικαθιστούν τα αντίστοιχα αναλυτικά καθολικών των πρωτοβάθμιων λογαριασμών Γραμμάτια Εισπρακτέα και Γραμμάτια Πληρωτέα.

- Αναλυτικά ημερολόγια: Όταν οι λογιστικές εγγραφές μιας επιχειρήσεως είναι λίγες, αυτή μπορεί να αρκестεί σε ένα ημερολόγιο. Όταν όμως το πλήθος αυτών είναι μεγάλο αναγκάζεται εκ των πραγμάτων να χρησιμοποιήσει αναλυτικά ημερολόγια σε καθένα από τα οποία καταχωρεί μια ομάδα ομοειδών πράξεων.

Ετσι, στο αναλυτικό ημερολόγιο ταμείου καταχωρεί τις πράξεις που γίνονται μετρητοίς και στο αναλυτικό ημερολόγιο διαφόρων πράξεων όλες τις άλλες πράξεις που γίνονται συμψηφιστικώς. Ιδιαίτερα αναλυτικά ημερολόγια μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις αγορές, για τις πωλήσεις, και διάφορες άλλες κατηγορίες οικονομικών πράξεων της επιχείρησης, που παρουσιάζουν μεγάλη συχνότητα.

Τέλος ιδιαίτερο αναλυτικό ημερολόγιο χρησιμοποιείται για τις πράξεις του ισολογισμού στο οποίο γίνονται οι εγγραφές κλεισίματος κάθε χρήσης στο τέλος αυτής. Ετσι απελευθερώνονται τα λοιπά βιβλία, για την χωρίς καθυστερήσεις καταχώρηση σ' αυτά των εγγραφών της επόμενης χρήσεως. Τα δεδομένα των αναλυτικών ημερολογίων μεταφέρονται κάθε μήνα στο συγκεντρωτικό ημερολόγιο.

- Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Γενικών Συνελεύσεων των Μετόχων
- Βιβλίο Πρακτικών Συνεδριάσεων Διοικητικού Συμβουλίου: Βιβλία πρακτικών Γενικών Συνελεύσεων και Διοικητικού Συμβουλίου τηρούν μόνο οι Ημεδαπές Ανώνυμες Εταιρείες. Οι αλλοδαπές Ανώνυμες Εταιρείες δεν έχουν υποχρέωση τήρησης τέτοιων βιβλίων, γιατί οι συνελεύσεις των μετόχων και οι συνεδριάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου, γίνονται στην έδρα τους που βρίσκεται στην αλλοδαπή. Αν όμως το Διοικητικό Συμβούλιο συνεδριάζει στην Ελλάδα, τότε πρέπει να τηρούν το αντίστοιχο βιβλίο πρακτικών.
- Βιβλίο Μετόχων: Το βιβλίο αυτό έχει ειδική γραμμογράφηση ώστε να μπορούν να καταχωρηθούν τα στοιχεία κάθε μετόχου, καθώς και ο αριθμός των μετοχών και των τίτλων που αυτός κατέχει.

Όπως προκύπτει σαφώς από τις διατάξεις του άρθρου 8B του Κ.Ν.2190/20, η Α.Ε. υποχρεούνται να τηρεί ειδικό βιβλίο μετόχων στο οποίο καταχωρεί τα ονόματα κ.λ.π. στοιχεία των μετόχων της, που είναι κύριος ονομαστικών μετοχών. Οι μέτοχοι εκείνοι που είναι κύριοι ανωνύμων μετοχών δεν καταχωρούνται στο βιβλίο μετόχων, γιατί κάτι τέτοιο θα ήταν ανέφικτο, αφού η εταιρεία δεν μπορεί να γνωρίσει τους κυρίους ανωνύμων μετοχών. Γι' αυτό και η διάταξη του άρθρου 8B του Κ.Ν. 2190/20 αναφέρεται περιοριστικά μόνο στους κυρίους ονομαστικών μετοχών.

- **Βιβλίο Μετοχών.** Και το βιβλίο αυτό, επίσης έχει ειδική γραμμογράφηση και σ' αυτό καταχωρούνται οι τίτλοι τόσο των ονομαστικών όσο και των ανωνύμων μετοχών κατά αριθμητική σειρά και κατά σειρά εκδόσεως. Στο βιβλίο αυτό, καταχωρούνται όχι μόνο οι οριστικοί τίτλοι αλλά και οι προσωρινοί τίτλοι. Η συνεχώς εξαπλούμενη χρήση των υπολογιστών έχει επιφέρει πραγματική επανάσταση στο τρόπο τήρησης της λογιστικής. Οποιοδήποτε λογιστικό σύστημα, όπως και αν εφαρμόζεται, τα βασικά στοιχεία των παραπάνω σημειωμένων βιβλίων πρέπει να μπορούν να προκύψουν, όπως προβλέπει και η σχετική εγκύκλιος του Υπουργείου Οικονομικών.

6.1 ΘΕΩΡΗΣΗ ΒΙΒΛΙΩΝ ΑΝΩΝΥΜΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Κάθε επιτηδευματίας, άρα και η Α.Ε. υποχρεούται να προσκομίσει στην αρμόδια Οικονομική Εφορία της έδρας της επιχειρήσεως, πριν από κάθε χρησιμοποίηση, για δεώρηση και χαρτοσήμανση όλα τα βιβλία που ορίζει ο Κ.Β.Σ. εκτός από τα αναλυτικά καθολικά.

Από τα αναλυτικά καθολικά μόνο τα βιβλία της αποθήκης υπόκεινται σε δεώρηση ατελώς και μόνο στις περιπτώσεις που απαιτεί τούτο ρητώς ο Κ.Β.Σ. Τα βιβλία και στοιχεία του υποκαταστήματος θεωρούνται από την Οικονομική Εφορία της έδρας της εταιρείας ή από την Οικονομική Εφορία στην οποία υπάγεται το υποκατάστημα. Για τη δεώρηση των βιβλίων της Α.Ε. η Οικονομική Εφορία απαιτεί την προσκόμιση των εξής:

- ▲ Ένα φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο έχει δημοσιευθεί η ανακοίνωση με απόφαση της Νομαρχίας περί συστάσεως της Α.Ε. και τα λοιπά στοιχεία της καταχωρήσεως της στο Μ.Α.Ε. Εάν δεν έχει κυκλοφορήσει ακόμη το σχετικό Φ.Ε.Κ., η Εφορία αρκείται στο έγγραφο της ανωτέρω ανακοινώσεως της Νομαρχίας, το οποίο έχει κοινοποιηθεί και στην νεοιδρυθείσα εταιρεία.
- ▲ Ένα αντίγραφο του συμβολαίου συστάσεως της Α.Ε.
- ▲ Ένα αντίγραφο του μισθωτηρίου συμβολαίου με το οποίο η Α.Ε. έχει μισθώσει τα γραφεία της έδρας της. Αν το κτίριο στο οποίο θα στεγαστούν τα γραφεία της είναι ιδιόκτητο, ο εκπρόσωπος της εταιρείας υποβάλλει σχετική υπεύθυνη δήλωση του Ν 1599/86.
- ▲ Πιστοποιητικά φορολογικής ενημερότητας των εταιρειών της μετατρεπόμενης ή συγχωνευόμενης προσωπικής εταιρείας ή ατομικής επιχειρήσεως. Εφόσον η Α.Ε. προέρχεται από μετατροπή ή συγχώνευση.
- ▲ Υπεύθυνη δήλωση του Ν. 1599/86 ότι θα προσκομίσει αντίγραφο του Φ.Ε.Κ. στο οποίο θα δημοσιευθεί το καταστατικό της Α.Ε. Φάκελος στο αντίστοιχο Δημόσιο Ταμείο πρέπει να ανοιχθεί αμέσως με κατάθεση ενός φύλλου Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, στο οποίο δημοσιεύθηκε η έγκριση συστάσεως της Α.Ε. και του καταστατικού της. Αυτό είναι απαραίτητο, για να μπορεί να χορηγήσει το Δημόσιο Ταμείο στην Α.Ε. Πιστοποιητικό Φορολογικής Ενημερότητας.
- ▲ Προσωρινά Βιβλία Α.Ε.: Όπως αναφέρθηκε αρχικά, επειδή τα βιβλία που δεν έχουν θεωρηθεί πριν από την έναρξη χρησιμοποιήσεως της θεωρούνται ως μη τηρηθέντα, για το μέχρι της θεωρήσεως τους χρονικό διάστημα, δημιουργείται πρόβλημα καταχωρήσεως των πράξεων που διενεργεί η εταιρεία πριν τη χρονολογία θεωρήσεως αυτών. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος ο νόμος προέβλεπε ότι:

Άρθρο 10 παράγραφος 2

“ Εξοδα πρώτης εγκατάστασης, αγορές και λοιπές συναλλαγές, αναγκαίες για τη σύσταση του νομικού προσώπου ή την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης, καταχωρούνται σε βιβλία που θεωρούνται στο όνομα του ιδρυτή από τον προϊστάμενο ΔΟΥ της κατοικίας ή της έδρας τους με μνεία της υπό σύσταση επιχείρησης. Αν ο ιδρυτής είναι πρόσωπο που έχει έδρα, κατοικία, διαμονή ή εγκατάσταση σε άλλη χώρα, τα βιβλία θεωρούνται στο όνομα του νόμιμου εκπροσώπου του στην Ελλάδα. Οι εγγραφές που καταχωρήθηκαν στα προσωπικά βιβλία μεταφέρονται στα οριστικά βιβλία, αναλυτικά ή συγκεντρωτικά, αμέσως μετά τη σύσταση του νομικού προσώπου ή την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης”.

Στην πράξη έγινε δεκτό, όπως ένας από τους ιδρυτές της Α.Ε. προσκομίζει στην Οικονομική Εφορία του τόπου κατοικίας ή διαμονής του ένα λογιστικό βιβλίο το οποίο και θεωρεί υποβάλλοντας ταυτόχρονα μια σχετική υπεύθυνη δήλωση περί προθέσεως του να ιδρύσει μια Α.Ε. κ.λ.π. Δεν αποκλείεται το δικαίωμα του ιδρυτή να θεωρήσει πλήρη σειρά προσωρινών βιβλίων, αλλά αυτό θα γίνει μόνο αν ο όγκος και η φύση, πριν της συστάσεως της Α.Ε., πράξεων καθιστούν κάτι τέτοιο αναγκαίο.

7. ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΣ Α.Ε.

Πριν προβούμε στις εγγραφές συστάσεως της Α.Ε., θεωρήσαμε σκόπιμο να παραθέσουμε τους λογαριασμούς που χρησιμοποιεί το Ελληνικό Λογιστικό Σχέδιο.

✓ Για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου

α) Χρεώνεται ο λογαριασμός 33.03 "Μέτοχοι λογαριασμός καλύψεως κεφαλαίων" με πίστωση του λογαριασμού 40.02 "Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών" ή 40.03 "Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών".

Στη συνέχεια πιστώνεται ο λογαριασμός 33.03 με χρέωση του 33.04 "Οφειλόμενο κεφάλαιο" με το τμήμα του κεφαλαίου το οποίο είναι καταβλητέο συγχρόνως με την κάλυψη ή και απο το κεφάλαιο που είναι καταβλητέο σε δόσεις μόνο αυτές που λήγαν μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως.

β) Χρεώνεται ο λογαριασμός 18.12 "Οφειλόμενο κεφάλαιο" με πίστωση του λογαριασμού 33.03 (ο οποίος και εξισώνεται) στο τέλος της χρήσης με το τμήμα εκείνο που δεν έχει κληθεί να καταβληθεί και οι δόσεις λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως.

γ) Χρεώνεται ο λογαριασμός 40.02 ή 40.03 με πίστωση του λογαριασμού 40.00 "Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών" ή 40.01 "Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών" μόλις το μετοχικό κεφάλαιο καταβληθεί ολοκληρω ή σε περίπτωση που η καταβολή του γίνεται με δόσεις μόλις καταβληθεί οποιαδήποτε απο τις δόσεις.

7.1 "ΕΠΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΧΡΗΜΑ"

Όπως και παραπάνω, ο νόμος (Άρθρο 12 Κ.Ν. 2190/20) παρέχει την ευκαιρία να καταβληθεί το μετοχικό κεφάλαιο ολόκληρο στην αρχή ή τμηματικά. Στη δεύτερη περίπτωση πρέπει κατά τη σύσταση της εταιρείας να καταβληθεί το ένα τέταρτο (1/4) αυτού πάντως συνολικά όχι λιγότερο απο 10.000.000 δρχ που είναι το ελάχιστο νόμιμο όριο. Το υπόλοιπο πρέπει να καταβληθεί μέσα σε μια δεκαετία.

Η έννοια της διάταξης αυτής είναι ότι πρέπει να καταβληθεί το 1/4 κάθε μίας μετοχής που δεν μπορεί να υπολείπεται των 25 δραχμών, αφού το κατώτατο επιτρεπτό όριο της ονομαστικής αξίας της μετοχής είναι 100 δρχ. Οι μετοχές μέχρι της αποπληρωμής τους πρέπει να είναι ονομαστικές.

Οι εισφορές των μετοχών της Α.Ε., που σχηματίζουν το μετοχικό κεφάλαιο αυτής, μπορεί να είναι σε μετρητά ή σε είδος. Επίσης μπορεί η καταβολή της αξίας των μετοχών να γίνει τμηματικά. Στο καταστατικό θα ορίζεται ο αριθμός των μετοχών, η ονομαστική αξία κάθε μετοχής, το ύψος του μετοχικού κεφαλαίου και ο τρόπος καταβολής αυτού. Κατά συνέπεια και οι λογιστικές εγγραφές συστάσεως της Α.Ε. ποικίλουν. Στη συνέχεια εξετάζονται όλες οι βασικές περιπτώσεις:

α) Λογιστικές εγγραφές σε περίπτωση ολοσχερούς καταβολής μετοχικού κεφαλαίου :

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι Λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	
4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	

Κάλυψη Μετοχικού κεφαλαίου

Η δεύτερη εγγραφή θα εμφανίσει την καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου απο τους μετόχους και η τρίτη και η τελευταία εγγραφή τη μεταφορά του ποσού του κεφαλαίου στο λογαριασμό 40.00 "Καταβεβλημένο μετοχικό κεφάλαιο".

38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	X
38.00	Ταμείο	
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι, Λ/σμός καλύψεως κεφ.	

Καταβολή μετοχικού κεφαλαίου

4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	
4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	

Μεταφορά

Μετά την καταβολή του κεφαλαίου οι λογαριασμοί των μετόχων έκλεισαν και μένουν στο παθητικό ο λογαριασμός ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ, που εμφανίζει το καταστατικό ύψος του κεφαλαίου και στο ενεργητικό ο λογαριασμός ΤΑΜΕΙΟ, που εμφανίζει ίση προς το κεφάλαιο ποσότητα μετρητών.

Οι παραπάνω εγγραφές, θα γίνουν στο ημερολόγιο (αναλυτικά και συγκεντρωτικό) και στα καθολικά (αναλυτικά και γενικό).

Συγχρόνως θα καταχωρηθεί και η απογραφή ενάρξεως στο βιβλίο απογραφών - ισολογισμών. Στο παραπάνω παράδειγμα, η απογραφή ενάρξεως θα περιλαμβάνει μόνο ένα λογαριασμό στο ενεργητικό το λογαριασμό 38 "Χρηματικά Διαθέσιμα" - 38.00 "Ταμείο" με ποσό "X" δρχ και ένα στο παθητικό το λογαριασμό 40 "Κεφάλαιο" - 40.00 "Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο".

β) Λογιστικές εγγραφές σε περίπτωση μερικής καταβολής του κεφαλαίου.

Όπως πιο πάνω αναφέραμε σε περίπτωση που το κεφάλαιο της εταιρείας οριστεί μεγαλύτερο από 5.000.000 δρχ ή σε περίπτωση που το κεφάλαιο καλυφθεί με δημόσια εγγραφή και είναι μεγαλύτερο από 10.000.000 δρχ. είναι δυνατό να γίνει τμηματική καταβολή του πέρα των 5.000.000 δραχμών ή κατά περίπτωση, του πέρα των 10.000.000 δραχμών ποσού μέσα σε δέκα χρόνια.

Το άρθρο 12 του Ν. 2190/20 ορίζει σχετικά ότι σε περίπτωση τμηματικής καταβολής απαιτείται, μέσα σε δύο μήνες από την σύσταση της εταιρείας να καταβληθεί τουλάχιστον το 1/4 της ονομαστικής αξίας κάθε μετοχής. Επειδή δε, η ονομαστική αξία κάθε μετοχής σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 14. του Ν. 2190/20, δεν είναι δυνατό να είναι κατώτερη των 100 δραχμών, έπεται ότι το ελάχιστο καταβεβλητέο ποσό είναι 25 δρχ για κάθε μετοχή, οι υπόλοιπες δε 75 δρχ. είναι καταβλητέες σύμφωνα με τα όσα ορίζει το καταστατικό, όχι όμως πέρα της δεκαετίας από τη σύσταση της εταιρείας .

Εαν προβλέπεται διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο, η διαφορά αυτή καταβάλλεται εφάπαξ με την καταβολή της πρώτης δόσης.

Η μερική καταβολή του κεφαλαίου διευκολύνει την ίδρυση της εταιρείας, περικλείει όμως κινδύνους για αυτό ο νόμος καθορίζει τις προφυλάξεις που προαναφέραμε. Σύμφωνα με τη διάταξη της παρ. 2 περί του άρθρου 12 του Ν. 2190/20 στους ισολογισμούς των Ανωνύμων Εταιρειών, πρέπει να μνημονεύεται το οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο.

Στο ενεργητικό του ισολογισμού πρέπει να καταχωρείται χωριστά η απαίτηση κατά των μετοχών από οφειλόμενο κεφάλαιο, στο δε παθητικό κεφάλαιο της εταιρείας να αναλύεται σε καταβεβλημένο και οφειλόμενο.

Οι εγγραφές σε περίπτωση μερικής καταβολής του Κεφαλαίου θα είναι :

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι Λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	
	4.0 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
	40.02 Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	

Κάλυψη Μετοχικού κεφαλαίου από τους μετόχους

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	Υ	
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο		
18	Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Υ	
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο		
	33. ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		Χ
	33.03 Μέτοχοι, Λ/σμός καλύψεως Κεφ.		

Κάλυψη Μετοχικού κεφαλαίου από τους μετόχους

38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	Υ	
38.00	Ταμείο		
	33 ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ		Υ
	33.04 Οφειλόμενο Κεφάλαιο		

4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Υ	
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο		
	4.0 ΚΕΦΑΛΑΙΟ		Υ
	40.00 Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο		

7.2 ΕΠΙ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

Ο νόμος επιτρέπει, όπως κατά την ίδρυση της Α.Ε., μερικές ή όλες οι εισφορές των μετόχων, για το σχηματισμό του εταιρικού κεφαλαίου να γίνουν σε είδος. Στην περίπτωση αυτή της συστάσεως της Α.Ε. προηγείται η εκτίμηση των εισφερόμενων από την επιτροπή που προβλέπει το άρθρο 9 του Κ.Ν. 2190/20. Το κείμενο του άρθρου έχει ως εξής:

“Άρθρο 9” ΕΞΑΚΡΙΒΩΣΗ ΑΞΙΑΣ ΕΙΣΦΟΡΩΝ ΣΕ ΕΙΔΟΣ

1. Η εξακρίβωση της αξίας των εταιρικών εισφορών σε είδος κατά τη σύσταση της εταιρείας καθώς και σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της, γίνεται μετά από γνωμοδότηση Τριμελούς Επιτροπής Εμπειρογνώμων που αποτελείται από ένα ή δύο δημοσίους υπαλλήλους, πτυχιούχους Ανωτάτης Σχολής, με τριετή τουλάχιστον υπηρεσία στο Δημόσιο ή από ένα ή δύο ορκωτούς λογιστές του Σώματος Ορκωτών Λογιστών του Ν.Δ.3329/1955 και από ένα εμπειρογνώμονα, εκπρόσωπο του κατά περίπτωση αρμοδίου Επιμελητηρίου.

Τα μέλη της επιτροπής δεν πρέπει να έχουν οποιαδήποτε εξάρτηση από την εταιρεία. Οι περιπτώσεις, για τις οποίες στην παραπάνω Τριμελή Επιτροπή συμμετέχουν υποχρεωτικά Ορκωτός ή Ορκωτοί Λογιστές καθορίζονται με αποφάσεις του Υπουργού Εμπορίου.

2. Τα μέλη της Επιτροπής ορίζονται με πράξη του Υπουργού Εμπορίου. Ο ορισμός πρέπει να γίνεται μέσα σε δεκαπέντε (15) ημέρες από την υποβολή της σχετικής αίτησης στο Υπουργείο Εμπορίου. Η έκδοση της Επιτροπής υποβάλλεται στο Υπουργείο Εμπορίου μέσα σε δύο μήνες από τον ορισμό των μελών της και ταυτόχρονα με την αποδοχή της ή όχι κοινοποιείται από το Υπουργείο αυτό στην ενδιαφερόμενη εταιρεία.

Η έκδοση της επιτροπής πρέπει να περιέχει την περιγραφή κάθε εισφοράς, να αναφέρει τις μεθόδους αποτίμησης που εφαρμόστηκαν και να πιστοποιεί για το αν οι αξίες που προκύπτουν από την εφαρμογή αυτών των μεθόδων αποτίμησης, αντιστοιχούν στον αριθμό και στην ονομαστική αξία των μετοχών που θα εκδοθούν έναντι των εισφορών αυτών ή σε περίπτωση που δεν είναι γνωστή η ονομαστική αξία, στη λογιστική τους αξία, αφού ληφθεί υπόψη και η διαφορά πάνω από το άρτιο που είναι πιθανό να προκύψει από την έκδοση των μετοχών.

3. Με κοινές αποφάσεις των Υπουργών Οικονομικών και Εμπορίου καθορίζονται τα οδοιπορικά και η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής των προηγούμενων παρ. 1 & 2.

Για τον καθορισμό της αποζημίωσης του Σώματος Ορκωτών Λογιστών, για συμμετοχή μελών του στην πιο πάνω επιτροπή, λαμβάνονται υπόψη οι σχετικές διατάξεις του

Ν.Δ. 3329/1955 "Περί συστάσεως σώματος Ορκωτών Λογιστών". (ΦΕΚ Α' 230/1955)

Τα οδοιπορικά έξοδα και η αποζημίωση των μελών της Επιτροπής κατατίθενται από τους ενδιαφερόμενους στο Δημόσιο Ταμείο ως έσοδο.

4. Η, λόγω, αποτιμήσεως σε υπερβολική τιμή των σε είδος εισφορών απόρριψης αιτήσεως περί παροχής αδειάς συστάσεως Α.Ε. ή περί εγκρίσεως τροποποιήσεων καταστατικού τιαούτης εταιρείας δεν υπάγεται εις τας διατυπώσεις του άρθρου 4 παρ.3.

5. Αυξήσεις κεφαλαίων, μη αποτελούσαι τροποποιήσεις καταστατικού, πραγματοποιούμεναι όμως δια εισφορών εις είδος, θεωρούνται άκυροι εάν δεν εξακριβωθεί κατά τας διατάξεις του παρόντος άρθρου η αξία των εις είδος εισφορών, δια των οποίων πραγματοποιούνται.

6. Οι εκθέσεις αποτίμησης των εισφορών σε είδος υποβάλλονται στις διατυπώσεις δημοσιότητας του άρθρου 73.

Ποιά όμως περιουσιακά στοιχεία είναι αντικείμενα εισφοράς σε είδος (;) :

Γενικά, κάθε πράγμα ή δικαίωμα που έχει περιουσιακή αξία ή είναι εφικτό χρηματικής αποτιμήσεως. Ετσι γίνονται δεκτά ακίνητα, πλοία, μηχανές, αυτοκίνητα, απαιτήσεις, δικαιώματα, ενοχικά ή εμπράγματα.

Κατά τους συγγραφείς Αναστασιάδη και Καραβά, οι εισφορές σε είδος πρέπει να συνίστανται από περιουσιακά στοιχεία εύκολα αποτιμητά, αλλιώς παρέχονται όχι μετοχές στους εισφέροντες, αλλά τίτλοι ιδρυτικοί - εξαιρετικοί. Ετσι η προσωπική εργασία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, σήμα, εργολαβία, διοικητική παραχώρηση και γενικώς άυλα αντικείμενα δεν επιτρέπονται να εισφερθούν σε Ανώνυμη Εταιρεία, παρά μόνο προς χορήγηση εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων.

Ο Αναστασιάδης δέχεται ότι, αποκλείονται εισφορές σε είδος αμφίβολης αξίας ή αδυνάτου αποτιμήσεως ως π.χ. εφεύρεση νέα με ακαθόριστο απόδοση, οπότε πρέπει να παρέχονται ιδρυτικοί τίτλοι.

Σύμφωνα με τον Πασσιά η προσωπική εργασία οποιασδήποτε φύσεως αποκλείεται ως εισφορά σε είδος, για την παροχή μετοχών στον εισφέροντα.

Εγγραφές επί εισφορών σε είδος :

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι Λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	
4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.04.	Οφειλόμενο Κεφάλαιο	
33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι Λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	

11.	Κτίρια	Ψ
12	Μηχανήματα	Ω
33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.04.	Οφειλόμενο Κεφάλαιο	

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

2. Το Κεφάλαιο της Α.Ε. Έννοια και Διακρίσεις αυτού

2.1 Έννοια και Λογιστική Απεικόνιση Κεφαλαίου

Με τον όρο κεφάλαιο εννοούμε το σύνολο των αγαθών που βρίσκονται στη διάθεση του επιχειρηματία. Το κεφάλαιο, το οποίο βρίσκεται στη διάθεση του επιχειρηματία, μπορεί να προέρχεται από τους εξής:

- εξ'ολοκλήρου από τον ίδιο
- εξ'ολοκλήρου από τρίτους και
- κατά ένα μέρος από τον επιχειρηματία και κατά ένα μέρος από τρίτους.

Θα πρέπει να σημειωθεί, ότι οι δύο πρώτες περιπτώσεις είναι μάλλον θεωρητικές, ενώ στην πράξη το κεφάλαιο της επιχείρησης ανήκει κατά ένα μέρος στον επιχειρηματία και κατά ένα μέρος στους δανειστές.

Το κεφάλαιο της επιχείρησης, αποτελεί το ενεργητικό (περιουσιακά στοιχεία) και το παθητικό (προέλευσης του κεφαλαίου). Κατά την έναρξη λειτουργίας της επιχείρησης, αλλά και μέχρι το κλείσιμο της χρήσης, όπου συντάσσεται ο Ισολογισμός, πρέπει το ενεργητικό να ισούται προς το παθητικό, δηλαδή $E = \Pi$.

Αν στο τέλος της χρήσης έχει προκύψει κέρδος, τότε η εξίσωση μεταβάλλεται σε $E = \Pi + K$, γιατί αυτό σημαίνει, ότι το ενεργητικό είναι μεγαλύτερο του παθητικού.

Αντίθετα, αν έχει προκύψει ζημία, τότε το παθητικό υπερέχει του ενεργητικού και η εξίσωση γίνεται $E + Z = \Pi$

Η διαφορά μεταξύ του ενεργητικού και του παθητικού, αποτελεί την καθαρή θέση, η οποία με τη βοήθειά της ισοσκελίζονται τα δύο μέρη του Ισολογισμού.

2.1.1. Έννοια Κεφαλαίου - Αρχή σταθερότητας αυτού.

Ο νόμος επιβάλλει στις εταιρείες που μετατρέπονται σε ανώνυμες να έχουν κάποιο κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου. Παράλληλα, ο νόμος απαγορεύει τη μεταβολή του ύψους του κεφαλαίου, χωρίς να έχουν τηρηθεί κάποιες διαδικασίες έγκρισης και δημοσίευσης αυτής.

Δηλαδή, σε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, χρειάζεται έγκριση του Διοικητικού Συμβουλίου της επιχείρησης, τροποποίηση του καταστατικού και έγκριση της εποπτεύουσας αρχής, δημοσίευση στην εφημερίδα της Κυβέρνησης.

Για αυτό και ο νόμος επιβάλλει την αρχή της σταθερότητας, η οποία αποβλέπει στην προστασία των δανειστών, οι οποίοι πρέπει να είναι σίγουροι ότι, για την ικανοποίηση των απαιτήσεών τους, μπορούν να προβλέπουν σε ένα σταθερό ποσό.

2.1.2. Διακρίσεις Κεφαλαίου

Όπως αναφέρουμε και παραπάνω, το κεφάλαιο προέρχεται είτε από τον επιχειρηματία, είτε από δανειστές, είτε και από τους δύο.

Έτσι το κεφάλαιο διακρίνεται σε ίδιο και ξένο. Ορισμένοι συγγραφείς θεωρούν ότι το κεφάλαιο είναι εξ'ολοκλήρου ξένο για την επιχείρηση, διότι ο επιχειρηματίας δεν ταυτίζεται με την επιχείρηση. Το ίδιο κεφάλαιο αποτελείται από το αρχικό, το πρόσδετο, τα αποδεματικά κ.λ.π.

Το ξένο κεφάλαιο διακρίνεται σε:

- Βραχυπρόθεσμο (πιστώσεις προμηθευτών, δανειοδοτήσεις τραπεζών κλπ)
- Μεσοπρόθεσμο (μεσοπρόθεσμα δάνεια, χορηγούμενα από τράπεζες με εμπράγματα ασφάλειες) και
- Μακροπρόθεσμο (δανειοδοτήσεις τραπεζών κ.λ.π.).

2.1.3. Μετοχικό Κεφάλαιο - Σχηματισμός Κεφαλαίου

Το κεφάλαιο της Α.Ε. αντιστοιχεί στην αξία των εισφορών των μετόχων. Οι εισφορές μπορεί να είναι σε χρήματα ή σε είδος. Οι εισφορές που είναι σε χρήμα, συνίσταται σε μετρητά ή σε επιταγές οι οποίες δεν πρέπει να είναι μεταχρονολογημένες.

Αντίθετα, οι εισφορές που είναι σε είδος, θεωρούνται τα ακίνητα, τα μηχανήματα, τα μεταφορικά μέσα, εμπορεύματα, οι απαιτήσεις, τα δικαιώματα ενοχικά ή εμπράγματα, τα οποία πρέπει να είναι δεκτικά χρηματικής αποτιμήσεως.

Η προσωπική εργασία, το σήμα, η εργολαβία και γενικά όλα τα άυλα στοιχεία, δεν μπορούν να εισφέρονται στην Α.Ε. λόγω του κεφαλαιοχικού χαρακτήρα της.

Η εξακρίβωση της αξίας των εισφορών σε είδος, γίνεται μετά απο γνωμοδότηση τριμελούς επιτροπής, της οποίας τα μέλη ορίζονται απο το Υπουργείο Εμπορίου. Η επιτροπή αυτή, εκτός από το δικαίωμα της εξακρίβωσης της αξίας των εισφορών σε είδος μπορεί να αποφανθεί και επί της ουσίας των εισφορών, δηλαδή αν κάποιο είδος μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο εισφοράς.

2.1.4. Υψος Μετοχικού Κεφαλαίου

Το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου, που ορίζει ο νόμος για την Α.Ε., είναι δέκα (10.000.000) εκατομμύρια δρχ, τα οποία πρέπει να καταβληθούν ολοσχερώς κατά τη σύστασή της. Το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να είναι σε χρήμα ή σε είδος.

Για τις Α.Ε. που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο, ο νόμος ορίζει κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου πενήντα (50.000.000) εκατομμύρια δρχ, ενώ οι εταιρείες που προέρχονται από μετατροπή ή συγχώνευση, το μετοχικό τους κεφάλαιο πρέπει να είναι τουλάχιστον εξήντα (60.000.000) εκατομμύρια δρχ.

Αντίθετα, στην περίπτωση εισφοράς του βιομηχανικού κλάδου, το μετοχικό κεφάλαιο, πρέπει να είναι τριάντα εκατομμύρια (30.000.0000) δρχ. Επίσης, για τις Τραπεζικές Α.Ε. το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να είναι λιγότερο από τέσσερα (4.000.000.000) δισεκατομμύρια δρχ.

Τέλος, το μετοχικό κεφάλαιο αναγράφεται στο παθητικό του Ισολογισμού, για το λόγο ότι κάποια στιγμή θα πρέπει η εταιρεία να το επιστρέψει στους μετόχους της από όπου και το λαμβάνει.

2.2. Περιεχόμενο και Λειτουργία του Λογαριασμού 40

2.2.1 Περιεχόμενο του Λογαριασμού 40

Ο λ/σμός εμφανίζει στις μεν ατομικές επιχειρήσεις την καθαρή περιουσία τους, στις δε εταιρείες την ονομαστική αξία των μετοχών ή μεριδίων ή μερίδων.

Το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. διαιρείται σε μετοχές που δίνονται στους μετόχους της. Το κεφάλαιο αυτό σχηματίζεται :

- από τις εισφορές των μετόχων, οι οποίες καταβάλλονται κατά τη σύσταση της εταιρείας για να συγκροτηθεί το αρχικό (ιδρυτικό) κεφάλαιο αυτής καθώς και μεταγενέστερα για την αύξησή τους (επιγενόμενο κεφάλαιο) και
- από την κεφαλοποίηση αποδεματικών ή αδιανέμητων καθαρών κερδών (αυτογενές κεφάλαιο)

2.2.2. Λειτουργία του Λογαριασμού 40

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου κατά την σύσταση Α.Ε., καθώς και σε μεταγενέστερες αυξήσεις, γίνεται με πίστωση των οικείων υπολογαριασμών του 40 με αντίστοιχη χρέωση του λ/σμού 33.03 “μέτοχοι λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου”. Ειδικότερα για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου εφαρμόζονται τα ακόλουθα :

α) Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου απεικονίζεται με χρέωση του λ/σμού 33.03 και με πίστωση του λ/σμού 40.02 “οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο κοινών μετοχών” ή 40.03 “οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο προνομιούχων μετοχών”, κατά περίπτωση και του λ/σμού 41.01 “οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο”, εφόσον συντρέχει λόγος.

β) Επακολουθεί η πίστωση του λ/σμού 33.03 με χρέωση του λ/σμού 33.04 “οφειλόμενο κεφάλαιο”, με το τμήμα το οποίο είναι καταβλητέο συγχρόνως με την κάλυψη, καθώς και με το τμήμα που έχει κληθεί να καταβληθεί και είναι καταβλητέο σε δόσεις, οι οποίες λήγουν μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως.

Το τμήμα που δεν έχει κληθεί να καταβληθεί και οι δόσεις που λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως καταχωρούνται στη χρέωση του λ/σμού 18.12 “οφειλόμενο κεφάλαιο”. Από τον λ/σμό αυτόν μεταφέρονται, στο τέλος κάθε χρήσεως, στη χρέωση του λ/σμού 33.04, από το κεφάλαιο που έχει κληθεί να καταβληθεί, οι δόσεις που πρέπει να καταβληθούν μέσα στην επόμενη χρήση. Με τις εγγραφές αυτές ο λ/σμός 33.03 εξισώνεται.

Διευκρινίζεται ότι στον λ/σμό 33.04 απεικονίζεται το κεφάλαιο που είναι καταβλητέο συγχρόνως με την κάλυψη και από το κεφάλαιο που είναι καταβλητέο σε δόσεις μόνο οι δόσεις εκείνου που έχει κληθεί να καταβληθεί, εφόσον οι δόσεις αυτές λύγουν μέχρι το τέλος της επόμενης χρήσεως. Το κεφάλαιο που δεν έχει κληθεί να καταβληθεί και οι δόσεις εκείνου που έχει κληθεί να καταβληθεί, εφόσον λήγουν μετά το τέλος της επόμενης χρήσεως, απεικονίζονται στο λ/σμό 18.12.

γ) Η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου παρακολουθείται στο λ/σμό 33.04, ο οποίος πιστώνεται με τις εκάστοτε καταβολές, με χρέωση των οικείων λ/σμών. Σε περίπτωση που οποιαδήποτε ληξιπρόθεσμη δόση δεν καταβάλλεται εμπρόθεσμα, η δόση αυτή μεταφέρεται από τον λ/σμό 33.04 στον 33.05 “δόσεις μετοχικού κεφαλαίου σε καθυστέρηση”, με το οποίο παρακολουθείται η παραπέρα τύχη τους, σύμφωνα με όσα προβλέπονται από το καταστατικό και τη νομοθεσία που ισχύει κάθε φορά.

δ) Μόλις το μετοχικό κεφάλαιο καταβληθεί ολόκληρο ή - σε περίπτωση που η καταβολή του γίνεται με δόσεις - μόλις καταβληθεί οποιαδήποτε από τις δόσεις, με την πίστωση του λ/σμού 33.04 γίνεται και ισόποση με την καταβολή μεταφορά από τον λ/σμό 40.02 ή 40.03 στο λ/σμό 40.00 ή 40.01, κατά περίπτωση .

Αν η καταβολή περιλαμβάνει και διαφορά υπέρ το άρτιο, γίνεται ισόποση με την καταβολή της διαφοράς αυτής μεταφορά από τον λ/σμό 41.01 “οφειλόμενη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο” στο λ/σμό 41.00 “καταβλημένη διαφορά από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο” Διευκρινίζεται ότι η μεσολάβηση του λ/σμού 41.01 είναι πρόσκαιρη και γίνεται για την απεικόνιση της καλύψεως της διαφοράς από έκδοση μετοχών υπέρ το άρτιο, δεδομένου ότι δεν επιτρέπεται καταβολή της διαφοράς αυτής σε δόσεις.

Οι υπολογισμοί 40.00 - 40.05 αφιερώνονται για την παρακολούθηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. Στο λ/σμό 40.06 “εταιρικό κεφάλαιο” παρακολουθείται το κεφάλαιο των λοιπών, εκτός από τις ανώνυμες, εταιρειών, ενώ στο λ/σμό 40.07 “κεφάλαιο ατομικών επιχειρήσεων”, παρακολουθείται το κεφάλαιο που καταθέτει ο επιχειρηματίας στην ατομική του επιχείρηση.

Ο λ/σμός 40.07 παραμένει αμετάβλητος σε όλη τη διάρκεια της χρήσεως, εκτός αν γίνουν νέες καταθέσεις του επιχειρηματία, οι οποίες καταχωρούνται στην πίστωση του λ/σμού αυτού. Οι αναλήψεις του επιχειρηματία που γίνονται κατά τη διάρκεια της χρήσεως καταχωρούνται στο λ/σμό 33.07, ο οποίος μετονομάζεται σε ▲ατομικός λογαριασμός επιχειρηματία▲. Στον τελευταίο αυτόν λ/σμό μεταφέρεται από τον λ/σμό 88 το αποτέλεσμα κάθε χρήσεως. Το υπόλοιπο του λ/σμού 33.07, που προκύπτει μετά την μεταφορά σε αυτόν του αποτελέσματος της χρήσεως, είναι δυνατό, κατά την κρίση του επιχειρηματία, να μεταφέρεται, είτε στο σύνολό του, είτε κατά μέρος, στο λ/σμό 40.07.

Άρθρο 8 του Ν 2190/20 - ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΗΣ Α.Ε.

- α) Το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. μπορεί να αναληφθεί είτε από τους ιδρυτές της εταιρείας, που πρέπει να είναι τουλάχιστον δύο ή να αναληφθεί από το κοινό με δημόσια εγγραφή.
Το μετοχικό κεφάλαιο μπορεί να καταβληθεί ολόκληρο ή εν μέρει. Στη δεύτερη περίπτωση, δηλαδή στην εν μέρει καταβολή, το καταβλημένο μέρος του κεφαλαίου πρέπει να είναι τουλάχιστον δέκα (10.000.000) εκατομμύρια δρχ.
- β) Το κατώτατο όριο μετοχικού κεφαλαίου, όπως έχουμε αναφέρει, πρέπει να είναι δέκα (10.000.000) εκατομμύρια δρχ. και να καταβάλλεται ολόκληρο το ποσό κατά τη σύσταση της εταιρείας.
- γ) Οι Α.Ε. που έχουν εταιρικό κεφάλαιο μικρότερο από δέκα (10.000.000) εκατομμύρια δρχ. υποχρεούνται μέσα σε δύο (2) χρόνια από την έναρξή τους, να αυξήσουν το κεφάλαιό τους μέχρι το κατώτατο όριο, διαφορετικά ανακαλείται η άδεια σύστασής τους.
- δ) Οι Α.Ε. που δεν θέλουν να κάνουν την αύξηση του κεφαλαίου τους, μπορούν πριν το τέλος της παραπάνω διετίας, να μετατραπούν σε άλλου τύπου εταιρεία, με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.
- ε) Το μετοχικό κεφάλαιο αποτελείται μόνο από τα στοιχεία του ενεργητικού που μπορούν να τύχουν χρηματικής αποτίμησης. Τα στοιχεία αυτά του ενεργητικού δεν μπορεί να περιλαμβάνουν απαιτήσεις που προκύπτουν από ανάληψη υποχρέωσης εκτέλεσης εργασιών ή παροχής υπηρεσιών.
- στ) Το μετοχικό κεφάλαιο δεν μπορεί να μειωθεί κάτω από το κατώτατο όριο που ορίζεται στο νόμο (10.000.000), εκτός αν απόφαση για τη μείωση προβλέπει την ταυτόχρονη αύξηση του κεφαλαίου, τουλάχιστον μέχρι το πιο πάνω κατώτατο όριο.

Άρθρο 8α του Ν. 2190/20 - ΚΑΤΩΤΑΤΟ ΟΡΙΟ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ

- α) Το κατώτατο όριο του μετοχικού κεφαλαίου των Α.Ε. το οποίο μπορεί να αναληφθεί από το κοινό με δημόσια εγγραφή, ορίζεται στο ποσό των δέκα (10.000.000) εκατομμυρίων δραχμών, ολοσχερώς καταβλημένο.
- β) Η σύναψη ομολογιακού δανείου με δημόσια εγγραφή, επιτρέπεται μόνο σε Α.Ε. που έχει εταιρικό κεφάλαιο δέκα (10.000.000) δραχμές ολοσχερώς καταβλημένο και για ποσό όχι μεγαλύτερο του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.
- γ) Η κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου με δημόσια εγγραφή ενεργείται μέσω Τράπεζας, ομολογιακών δανείων μέσω Τράπεζας, του Ταμείου Παρακαταθηκών και Δανείων, των Ταχυδρομικών Ταμειευτηρίων και του Χρηματιστηρίου Αθηνών για τους χρηματιστές, μετά από άδεια Ειδικής Επιτροπής.
- δ) Για την κάλυψη του εταιρικού κεφαλαίου ή τη σύναψη ομολογιακού δανείου μέσω της δημόσιας εγγραφής, απαιτείται η παροχή άδειας από την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, η οποία εγκρίνει και το επιτόκιο στην περίπτωση των ομολογιακών δανείων.

2.3 Κάλυψη Μετοχικού Κεφαλαίου

Η κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με την ανάληψη των νέων μετοχών ή της πρόσθετης ονομαστικής αξίας των παλιών. Η κάλυψη μπορεί να είναι ιδιωτική, δηλαδή από τους ιδρυτές της εταιρείας ή με δημόσια εγγραφή.

Στην περίπτωση της δημόσιας εγγραφής και άσχετα αν η κάλυψη από το κοινό αφορά το σύνολο ή το μέρος του μετοχικού κεφαλαίου, το ύψος του καταβλημένου αρχικού κεφαλαίου της εταιρείας πρέπει να είναι δέκα (10.000.000) εκατομύρια δραχμές τουλάχιστον.

Η κάλυψη μπορεί να γίνει με εισφορές σε χρήμα ή σε είδος. Αν γίνει με εισφορές σε είδος ο Νομάρχης πρέπει να εξακριβώσει την ύπαρξη και να ορίσει την αξία τους, στηριγμένος βέβαια σε έκθεση της οικίας επιτροπής. Διαφορετικά, η αύξηση θεωρείται άκυρη.

Θα πρέπει να σημειωθεί ότι οι Α.Ε. δεν αναλαμβάνουν την κάλυψη δικών τους μετοχών, καθώς και μετοχές που έχει αναλάβει κάποιο πρόσωπο, ο οποίος ενεργεί στο όνομά του αλλά για λογαριασμό της εταιρείας.

Βέβαια, αν οι αποκτήσεις της εταιρείας έχουν σκοπό τη μείωση του μετοχικού κεφαλαίου ή που έχουν αποπληρωθεί ολοσχερώς προέρχονται από αναγκαστική εκτέλεση που έγινε για πληρωμή των απαιτήσεων της ίδιας εταιρείας και εξαιρούνται της απαγόρευσης αυτής.

Η λογιστική εγγραφή για την κάλυψη του μετοχικού κεφαλαίου είναι :

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	
	40 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
	40.02 Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	

Κάλυψη μετοχικού κεφαλαίου

2.4 Ενέχυρο

Για τις Α.Ε. μπορεί να συσταθεί ενέχυρο προς ασφάλεια των απαιτήσεων, για οποιαδήποτε αιτία, όπως χρέη για τα οποία έδωσαν συναλλαγματικές, οπότε η σύσταση του ενεχύρου θα γίνει προς ασφάλεια των απαιτήσεων από συναλλαγματική, αλλά και για τις πωλήσεις των μετοχών, εάν δεν εξοφληθεί το τμήμά τους, ολόκληρο ή μέρος, προς ασφάλεια του οφειλόμενου τιμήματος μπορεί να συσταθεί ενέχυρο, για τις πωλούμενες μετοχές.

Επειδή, για τη σύσταση του ενέχυρου απαιτείται να υπάρχει και έγγραφο που να φέρει χρονολογία, το συμφωνητικό με τις υπογραφές των συμβαλλομένων κοινοποιείται με δικαστικό επιμελητή από τον έναν στον άλλον, κατόπιν παραγγελίας, κάτω από αυτό, ο δε δικαστικός επιμελητής στην έκθεση επιδόσης που συντάσσει, αντιγράφει ολόκληρο το κείμενο της συμβάσεως, καθώς και την κοινοποίηση για το ποιός το παρέλαβε κ.α.

Βέβαια, ο νόμος απαγορεύει στην Α.Ε. να λαμβάνει δικές της μετοχές ή μετοχές θυγατρικής της εταιρείας, ως ενέχυρο και οι θυγατρικές Α.Ε. δεν έχουν δικαίωμα να επενδύουν μέρος του δικού τους μετοχικού κεφαλαίου σε μετοχές μητρικής.

2.5 Καταβολή Μετοχικού Κεφαλαίου

2.5.1. Εισφορές σε χρήμα και σε είδος

Ο νόμος επιτρέπει την καταβολή του κεφαλαίου σε δόσεις και επομένως η αξία των μετοχών μπορεί να καταβληθεί σε δυο, τρεις ή και περισσότερες δόσεις.

Βέβαια, μέχρι την εξόφληση των μετοχών, αυτές θα είναι ονομαστικές. Η καταβολή του κεφαλαίου σε δόσεις, πρέπει να προβλέπεται από το καταστατικό, το οποίο πρέπει να αναφέρει και την προθεσμία για την καταβολή των δόσεων.

Αν η εισφορά είναι σε είδος και όχι σε χρήμα, δεν επιτρέπεται μερική καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου. Η εξόφληση της αξίας των μετοχών πρέπει οπωσδήποτε να γίνει μέσα σε δέκα (10) χρόνια.

Για να έχουμε νόμιμη σύσταση Α.Ε. με καταβολή των μετοχών σε δόσεις, θα πρέπει να καταβληθεί αμέσως το ποσό των πέντε (5) εκατομμυρίων δραχμών στην ιδιωτική κάλυψη και δέκα (10) εκατομμυρίων δραχμών για δημόσια κάλυψη.

Το πρακτικό του Δ.Σ. με το οποίο πιστοποιείται η καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου, είτε κατά τη σύσταση της εταιρείας, είτε μετά από κάθε αύξησή του, θα πρέπει να δημοσιευθεί στο τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.

Βέβαια, η δημοσιότητα αυτή δεν ορίζει και την προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να γίνει η υποβολή αυτή.

Εμμεσα, όμως, συνεπάγεται ότι η προθεσμία αυτή είναι δίμηνη, γιατί μέσα στους δύο μήνες πρέπει να υποβληθεί στη Νομαρχία, η οποία μαζί με την υποβολή του πρακτικού και την προσκόμιση του τριπλότυπου καταβολής παραβόλου στο Δημόσιο Ταμείο.

Η δίμηνη προθεσμία έχει καθαρά διοικητικό χαρακτήρα και δεν αποτελεί προθεσμία καταβολής. Οι μέτοχοι, όμως, υποχρεούνται να καταβάλλουν το μετοχικό κεφάλαιο αμέσως μόλις συσταθεί η εταιρεία.

Η προθεσμία αυτή δεν μπορεί να θεωρηθεί ανατρεπτική και επιτρέπεται μόνο σύντμηση αυτής. Η μη καταβολή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να επιφέρει ποινικές και αστικές κυρώσεις, όπως την ανάκληση της σύστασης της εταιρείας ή τη φυλάκιση και χρηματική ποινή μέχρι 80.000 δρχ των μελών.

Το μετοχικό κεφάλαιο δεν καταβάλλεται, όταν υπογράφεται το συμβόλαιο της σύστασης μιας Α.Ε. Πρέπει, βέβαια να πιστοποιηθεί από τους ιδρυτές στο συμβόλαιο συστάσεως, η καταβολή του κεφαλαίου. Το μετοχικό κεφάλαιο πρέπει να έχει ολόκληρο καλυφθεί πριν τη χορήγηση άδειας σύστασης της εταιρείας.

Τέλος, οι ιδρυτές δεν πρέπει να βεβαιώνουν ότι κατεβλήθη το μετοχικό κεφάλαιο, στο συμβόλαιο συστάσεως αλλά ότι καλύφθηκε, δηλαδή ότι οι ιδρυτές υπόσχονται να καταβάλλουν αυτό (όχι υπόσχονται να καλύγουν αλλά καλύπτουν).

2.6 Τμηματική Καταβολή του Κεφαλαίου

Ο νόμος επιτρέπει, στις περιπτώσεις που το κεφάλαιο είναι μεγαλύτερο από το ελάχιστο όριο, το επιπλέον του ορίου αυτού ποσό να καταβληθεί τμηματικά μετά τη σύσταση της εταιρείας. Τμηματική καταβολή του κεφαλαίου μπορεί να γίνει όχο μόνο κατά τη σύσταση της εταιρείας, αλλά σε κάθε αύξηση του κεφαλαίου της σύμφωνα με τις διατάξεις του καταστατικού. Κατά το νόμο, μερική καταβολή του κεφαλαίου επιτρέπεται μόνο προκειμένου για εισφορές σε χρήμα, ενώ δεν επιτρέπεται μερική καταβολή προκειμένου για εισφορές σε είδος. Για να γίνει μερική καταβολή του κεφαλαίου πρέπει να συντρέχουν οι ακόλουδες προϋποθέσεις (άρθρο 12 ν. 2190/1920).

(α) Η μερική καταβολή πρέπει να προβλέπεται από το καταστατικό και να αφορά μόνο εισφορές σε χρήμα.

(β) Ο χρόνος καταβολής της αξίας της μετοχής δεν είναι δυνατό να υπερβαίνει τη δεκαετία.

(γ) Το τμήμα της αξίας κάθε μετοχής που πρέπει να καταβληθεί κατά την έκδοσή της δεν μπορεί να είναι κατώτερο από το 1/4 της ονομαστικής αξίας της μετοχής και πάντως όχι κατώτερο των 25 δραχμών. Αν οι μετοχές εκδίδονται σε τιμή πάνω από το άρτιο, ολόκληρη η διαφορά πάνω από το άρτιο καταβάλλεται εφάπαζ κατά την καταβολή της πρώτης δόσεως.

(δ) Οι μετοχές μέχρι της αποπληρωμής τους είναι υποχρεωτικά ονομαστικές.

(ε) Ο μεταβιβάζων τη μετοχή που δεν έχει εξ ολοκλήρου αποπληρωθεί ευθύνεται αλληλέγγυα μαζί με το νέο κύριο αυτής για το οφειλόμενο τμήμα της επί μια διετία από της μεταβιβάσεως.

(στ) Εφόσον δεν καταβληθεί ένα τμήμα της αξίας των μετοχών και παρέλθει τρίμηνο από την προθεσμία που έχει ταχθεί, οι μετοχές καθίστανται αυτοδίκαια άκυρες και η εταιρεία υποχρεούται σε πώληση νέων μετοχών μέσω του χρηματιστηρίου Αθηνών.

Η εκποίηση γίνεται για λογαριασμό του οφειλέτη μετόχου, στον οποίο καταβάλλεται κάθε πλεόνασμα που προκύπτει, μετά την αφαίρεση των σχετικών εξόδων, και κατά του οποίου η εταιρεία μπορεί να αξιώσει κάθε ζημία που προκύπτει από την πώληση των μετοχών. Αν η εκποίηση αποτύχει δύο φορές, η εταιρεία υποχρεούται σε μείωση του κεφαλαίου κατά το ποσό που αντιστοιχεί στην αξία των μετοχών.

(ζ) Σε κάθε έντυπο, διαφήμιση, δημοσίευμα ή άλλο έγγραφο, στο οποίο αναφέρεται το ονομαστικό κεφάλαιο, πρέπει απαραίτητα να μνημονεύεται και το καταβλημένο κεφάλαιο.

(η) Καμιά αύξηση του κεφαλαίου δεν μπορεί να αποφασιστεί πριν από τη δημοσίευση της προσκλήσεως για πληρωμή της τελευταίας οφειλόμενης δόσεως.

Οι λογιστικές εγγραφές είναι :

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
33.03	Μέτοχοι Λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	
	4.0 ΚΕΦΑΛΑΙΟ	X
	40.02 Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	

33.	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	Y
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο	
18	Συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	Y
18.12	Οφειλόμενο κεφάλαιο	
	33. ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	X
	33.03 Μέτοχοι, Λ/σμός καλύψεως Κεφ.	

38	ΧΡΗΜΑΤΙΚΑ ΔΙΑΘΕΣΙΜΑ	Υ
38.00	Ταμείο	
33	ΧΡΕΩΣΤΕΣ ΔΙΑΦΟΡΟΙ	Υ
33.04	Οφειλόμενο Κεφάλαιο	

4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Υ
40.02	Οφειλόμενο μετοχικό κεφάλαιο	
4.0	ΚΕΦΑΛΑΙΟ	Υ
40.00	Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	

2.7 Μετοχές

Ο νόμος ονομάζει μετοχές τα ίσα μερίδια που διαιρούν το μετοχικό κεφάλαιο της Α.Ε. Η ισότητα των μεριδίων διευκολύνει τη διανομή των κερδών, τη γυφοφορία στις Γενικές Συνελεύσεις των μετόχων, κ.λ.π. Η μετοχή αποτελεί έγγραφο τίτλο, στον οποίο ενσωματώνεται ή ενχαρτώνεται το δικαίωμα του μετόχου στην Α.Ε. Η άσκηση και η μεταβίβαση των δικαιωμάτων από τη μετοχή, προϋποθέτει την κατοχή του τίτλου.

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Η ονομαστική αξία της μετοχής είναι η αξία που αναγράφεται στο τίτλο και προκύπτει από τη διαίρεση του συνόλου του ονομαστικού μετοχικού κεφαλαίου με το συνολικό αριθμό των μετοχών. Η ονομαστική αξία κάθε μετοχής δεν μπορεί να είναι μικρότερη των 100 δραχμών αλλά ούτε και μεγαλύτερη των 30.000 δραχμών.

Οι μετοχές που είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο και διαμορφώνεται η αξία τους από αυτό, καλείται Χρηματιστηριακή Αξία, ενώ η αξία των μετοχών που διαμορφώνεται στην ελεύθερη αγορά, καλείται Αγοραία Αξία.

Η πραγματική ή εσωτερική αξία της μετοχής είναι το αποτέλεσμα της διαίρεσης της καθαρής περιουσίας της εταιρείας με το σύνολο των μετοχών. Η εκτίμηση της εσωτερικής αξίας των μετοχών, μπορεί να γίνει είτε από Τριμελής Επιτροπή Εμπειρογνημόνων, η οποία επιβάλλεται από τον νόμο όταν πρόκειται να εισφερθεί το σύνολο ή μέρος των μετοχών σε άλλη εταιρεία, είτε από ορκωτούς λογιστές ή άλλους πραγματογνώμονες για κάθε άλλη περίπτωση. Και τέλος, το αποτέλεσμα της διαίρεσης της λογιστικής καθαρής θέσης της εταιρείας με το συνολικό αριθμό των μετοχών, αποτελεί τη λογιστική αξία της μετοχής.

ΕΚΔΟΣΗ ΜΕΤΟΧΩΝ ΥΠΟ Ή ΥΠΕΡ ΤΟ ΑΡΤΙΟ

Οι μετοχές εκδίδονται στο άρτιο και διατίθενται στο άρτιο, δηλαδή στην ονομαστική τους αξία ή σε τιμή ανώτερη της ονομαστικής τους αξίας (υπέρ το άρτιο). Απαγορεύεται η διάθεση μετοχών σε τιμή μικρότερη της ονομαστικής τους αξίας (υπό το άρτιο) και αυτό γιατί δε μπορεί οι μετοχές που θα εκδωθούν στην ίδρυση ή στην αύξηση του κεφαλαίου, να διατεθούν και να πληρωθούν σε τιμή κατώτερη της ονομαστικής τους αξίας.

Βέβαια, μπορεί η ονομαστική αξία κατά την έκδοση μετοχών σε νέα σειρά, λόγω μιας δεύτερης αύξησης κεφαλαίου να είναι κατώτερη από τη προηγούμενη, δηλαδή εάν η ονομαστική αξία στην ίδρυση ή στην αύξηση του κεφαλαίου ορισθεί 1.000 δραχμές, μπορεί στη νέα σειρά αύξησης να ορισθεί ότι οι μετοχές κατά τη διάθεσή τους, θα διατεθούν σε τιμή κατώτερη του αρτίου, δηλαδή αν εκδοθούν με ονομαστική αξία 500 δραχμών, δε μπορούν να πληρωθούν σε τιμή 400 δραχμών.

Αν, τώρα, προβλέπεται διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο, η διαφορά που προκύπτει από αυτήν, καταβάλλεται ολόκληρη κατά τη καταβολή της πρώτης δόσης. Η "υπέρ το άρτιο" διαφορά δεν επιτρέπεται να διατεθεί ως μερίσματα ή ποσοστά, αλλά αποτελεί νόμιμο ιδιότυπο αποδεματικό.

Το αποδεματικό αυτό είναι νόμιμο, γιατί ο σχηματισμός του στηρίζεται όχι από παρακρατούμενα κέρδη της χρήσης, αλλά κατά την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου ή ακόμα κατά την ίδρυση μιας εταιρείας.

Οι εγγραφές που γίνονται για τις μετοχές υπέρ το άρτιο είναι :

Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου	X	
Μετοχικό κεφάλαιο		Υ
Διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο		Ω
Ταμείο	X	
Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου		X

ΕΚΤΥΠΩΣΗ ΤΙΤΛΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Οι περισσότερες Α.Ε. στη χώρα μας, δεν εκτυπώνουν, κατά τη σύστασή τους, τους παραστατικούς τίτλους των μετόχων, διότι δεν είναι απαραίτητη η έκδοση των μετοχών για τη νόμιμη σύσταση της ανώνυμης εταιρείας ή για την απόκτηση δικαιωμάτων των μετόχων, που απορρέουν από τη μετοχή. Άρα η δημιουργία του μετοχικού δικαιώματος δε στηρίζεται στον τίτλο. Βέβαια ο μέτοχος μπορεί να ζητήσει να του παρέχουν ένα αποδεικτικό τίτλο, ο οποίος είναι προσωρινός. Αυτό, βέβαια, μέχρι την έκδοση του οριστικού τίτλου.

Άρθρο 14, παρ. 2 και 3 του Ν. 2190/20

2. Το έγγραφο της μετοχής των ημεδαπών Α.Ε. υπέκειτο σε τέλος 1,5% (άρθρο 15 παρ. 4 Κωδ. Τελών Χαρτοσήμου και άρθρου 4 παρ. 1 ν.δ. 1033/1942) πλέον 10% υπέρ ΟΓΑ και 10% υπέρ ΤΕΒΕ και κατεβάλλετο προ πάσης χρήσεως της μετοχής με διπλότυπο του ΔΗΜ. Ταμείου, του οποίου τα στοιχεία έπρεπε να αναφέρονται επί του σώματος της μετοχής. Οι προσωρινοί τίτλοι των μετοχών υπέκειντο μόνο σε πάγιο τέλος χαρτοσήμου δρχ. 3 κατ'άρθρο 21 παρ. 14 Κωδ. Τελών Χαρτοσήμου. Το άρθρο 11 παρ. 4 περ.δ του Α.Ν. 148/1967, περί μέτρων προς ενίσχυση της κεφαλαιαγοράς, όρισε ότι οι προσωρινοί και οριστικοί τίτλοι οποιουδήποτε είδους μετοχών Α.Ε., απαλλάσσονται εφεξής των τελών χαρτοσήμου. Από τότε κράτησε ότι για τις μετά την 9.10.1967 εκδιδόμενες μετοχές δεν απαιτείται ούτε σφράγιση αυτών από τον έφορο, γιατί εκδίδονται ατελώς.

3. Η άνω παρ. 2 που απαγορεύει την έκδοση της μετοχής σε τιμή κατώτερη του αρτίου, δηλαδή της κάθε φορά οριζόμενης ονομαστικής αξίας της μετοχής, έχει την έννοια ότι ο μέτοχος δεν μπορεί να καταβάλλει για κάθε μετοχή λιγότερο από την ονομαστική αξία της.

ΑΡΧΗ ΤΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ

Ισότητα Μετοχών. Το μετοχικό κεφάλαιο διαιρείται σε μετοχές, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ίσες εταιρικές εισφορές και ενσωματώνουν ίσα εταιρικά δικαιώματα, δηλαδή κάθε μετοχή έχει μία γήφο.

Αδιαίρετο μετοχών. Λέγοντας ότι η μετοχή είναι αδιαίρετη εννοούμε ότι δε διαιρείται ο τίτλος ή το μετοχικό δικαίωμα.

Συγκυριότητα επί μετοχής. Όταν μια μετοχή περιέλθει στη κυριότητα πολλών μετόχων, επειδή είναι αδιαίρετη, τότε η διαχείριση ανήκει σε όλους και πρέπει να αποφασίσουν ποιός θα είναι ο διαχειριστής αυτής. Αν δε μπορούν να αποφασίσουν, τον διαχειριστή τον ορίζει το δικαστήριο.

2.8 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΜΕΤΟΧΩΝ

2.8.1 Ανώνυμες και Ονομαστικές Μετοχές.

Ανώνυμες ή μετοχές στον κομιστή, όπως αλλιώς λέγονται, είναι εκείνες στις οποίες δεν αναφέρεται το όνομα του δικαιούχου.

Ονομαστικές μετοχές είναι εκείνες οι οποίες αναφέρουν το όνομα του μετόχου, το οποίο αναγράφεται και στο βιβλίο μετοχών. Έτσι η εταιρεία γνωρίζει τους μετόχους της κατά την έκδοση ονομαστικών μετοχών.

Ορισμένες Α.Ε., επιβάλλονται από το νόμο, να έχουν ονομαστικές μετοχές, όπως λ.χ. τραπεζικές, επιχειρήσεις φωταερίου, υδρεύσεως και αποχετεύσεως πόλεων, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, ασφαλιστικές κ.α.

Ακόμη, στη περίπτωση που το κεφάλαιο καταβάλλεται σε δόσεις, πρέπει να εκδίδονται ονομαστικές μετοχές, οι οποίες μπορούν να μείνουν ανεξόφλητες μέχρι 10 χρόνια.

Άρθρο 11α του Ν. 2190/20

Ειδικά για τις Τραπεζικές, Ασφαλιστικές, Σιδηροδρομικές και Αεροπορικές Α.Ε., ως και τις επιχειρήσεις παραγωγής φωταερίου, παραγωγής και διανομής ηλεκτρικού ρεύματος, υδρεύσεως και αποχετεύσεως πόλεων, τηλ/νιών, ραδιοφωνίας και κατασκευής παντός είδους υλικού ορίζεται ότι οι μετοχές αυτών θα είναι ονομαστικές.

1. Το άνω άρθρο είναι ακριβώς το άρθρο 3 του ν.δ. 3330/1955, η δε αρίθμησή του και η τοποθέτησή του στο ενιαίο νόμο έγινε με την κωδικοποίηση του έτους 1963.
2. Οι μετοχές της Α.Ε. κατά το νόμο μπορούν να εκδοθούν ανώνυμες ή ονομαστικές. Εάν δεν ορίζεται για αυτό στο καταστατικό, εφόσον έχουν εξοφληθεί ολοσχερώς (άρθρο 12 ν. 2190) είναι ανώνυμες, γιατί αυτό είναι σύμφωνο με τη φύση της εταιρείας αυτής, ως εκ της οποίας καλείται ανώνυμος. Πλην όμως, με πολυάριθμα νομοθετήματα, ορισθεί ότι ορισμένες από αυτές είναι ονομαστικές, επί ορισμένο δε διάστημα, για λόγους φορολογικούς, ήταν όλες υποχρεωτικά ονομαστικές. Ο Α.Ν. 1527/1950, ο οποίος κυρώθηκε από τον ν. 1644/1951 και είχε επιβάλλει τούτο, καταργηθεί από το Ν.Δ. 3330/1955.

Το άνω άρθρο ορίζει ειδικώς ότι σε αυτό απαριθμούμενες εταιρείες, πρέπει να έχουν υποχρεωτικά ονομαστικές μετοχές. Οι μετοχές των εταιρειών του ως άνω άρθρου είναι ονομαστικές και μεταβιβάζονται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 8β. Οι εταιρείες αυτές ασκούν επιχειρήσεις γενικού συμφέροντος και Εθνικής Ασφάλειας, γι'αυτό το κράτος πρέπει να μπορεί να ελέγχει σε κάθε στιγμή ποιοί είναι οι κύριοι αυτών.

3. Εκτός από τις πιο πάνω εταιρείες για τις οποίες οι μετοχές είναι ονομαστικές υποχρεωτικά, νεότεροι νόμοι κατέστησαν ονομαστικές και μετοχές άλλων Α.Ε.

Αυτές οι εταιρείες είναι :

- α) Ο Νόμος 4459/5-3-1965 με το άρθρο του 13 επέβαλε επί των λεγομένων κτηματικών εταιρειών την ονομαστικοποίηση των μετοχών. Το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε ολοσχερώς από το άρθρο 51 του ν. 542/1977 και αυτό επέβαλε διαδικασία ονομαστικοποίησης με παρέμβαση του Οικονομικού Εφόρου, γιατί ο προηγούμενος νόμος επέβαλε δρακόντιες συνέπειες στην περίπτωση μη ονομαστικοποίησης των μετοχών από την ίδια την εταιρεία.
- β) Η παρ. 1 του άρθρου 5 του ν.δ. 346/1969 "Περί Τύπου" όρισε ότι οι μετοχές Α.Ε. που απασχολούνται με την έκδοση εφημερίδων, περιοδικών κ.λ.π. είναι υποχρεωτικά ονομαστικές. Ο νόμος 10/1975 κατήργησε το ν.δ. 346 και οι μετοχές Α.Ε. ασχολουμένων με έκδοση εφημερίδων κ.λ.π. δεν ήταν υποχρεωτικά ονομαστικές αλλά ο Ν. 1746/1988 επανέφερε επ'αυτών την ονομαστικοποίησή τους.
- γ) Η παρ. 2 του άρθρου 3 του ν.δ. 1060/20-22.12.1971 "Περί οργανώσεως των δια φορτηγών αυτοκινήτων δημοσίας χρήσεως.....μεταφορών" όρισε ότι οι μετοχές των εταιρειών που συνεστήθησαν κατά το άρθρο 3, είναι ονομαστικές και εντός 5ετίας από τη σύστασή τους η με πράξη εν ζωή μεταβίβασή τους επιτρέπεται μόνο προς επαγγελματίες αυτοκινητιστές με την εισφορά των αυτοκινήτων δημοσίας χρήσεως που ανήκουν σε αυτούς.
- δ) Το ν.δ. 1297/1972 στο άρθρο του 4 ότι επί μετατροπής ατομικής επιχειρήσεως ή προσωπικής εταιρείας ή Ε.Π.Ε. σε Α.Ε. ή συγχωνεύσεως τέτοιων εταιρειών με Α.Ε., οι μετοχές της Α.Ε. που αντιστοιχούν στην αξία του εισφερομένου κεφαλαίου, θα είναι υποχρεωτικά όλες οι ονομαστικές και μη μεταβιβάσιμες κατά ποσοστό 75% του συνόλου των επί μια πενταετία από της συγχωνεύσεως ή μετατροπής.
- ε) Οι μετοχές των Α.Ε. διαχειρίσεως αμοιβαίων κεφαλαίων είναι υποχρεωτικά ονομαστικές (Ν. 1969/91, άρθρο 27 παρ.6)

στ) Αθλητικών Α.Ε. (Ν. 1958/91 άρθρο 10 παρ. 2)

ζ) Οι μετοχές των εταιρειών leasing, χρηματοδοτικής μίσθωσης (Ν. 1665/86 άρθρο 2 παρ. 5) και ορισμένες άλλες Α.Ε. Επί παροχής δανείων, η διοίκηση με την απόφαση χρηματοδοτήσεως (Ν. 1262/62 και μεταγενέστεροί του) επιβάλλουν όπως οι μετοχές είναι υποχρεωτικά ονομαστικές επί 5 ή 10 έτη.

2.8.2. Μετατροπή Ονομαστικών Μετοχών σε Ανώνυμες

Οι Α.Ε. οποίες έχουν ονομαστικές μετοχές, μπορούν να τις μετατρέγουν σε ανώνυμες, μετά από απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου ή της Γενικής Συνέλευσης. Βέβαια, σε ορισμένες περιπτώσεις ο νόμος απαγορεύει να εκδοθούν ανώνυμες μετοχές (π.χ. σε ασφαλιστικές επιχειρήσεις, κ.α.), οπότε δεν επιτρέπεται και η μετατροπή τους σε ανώνυμες.

Πάντως το καταστατικό μπορεί να απαγορεύσει, με διάταξή του, τη μετατροπή των μετοχών, ή να ορίσει ότι από ορισμένου σημείου μετατρέπονται αυτοδίκαια σε ανώνυμες, όπως συμβαίνει στη περίπτωση της μετατροπής ή συγχώνευσης επιχειρήσεων σε ανώνυμη εταιρεία, όπου οι μετοχές της ανώνυμης, που προκύπτει από τη μετατροπή ή τη συγχώνευση, παραμένουν ονομαστικές για 5 χρόνια.

Τέλος, ο νόμος απαιτεί να αναφέρεται στο καταστατικό, η μετατροπή των μετοχών από ονομαστικές σε ανώνυμες και αντίστροφα.

2.8.3. Κοινές και Προνομιούχες Μετοχές

Κοινές μετοχές είναι αυτές, οι οποίες δεν έχουν κανένα προνόμιο, ενώ οι προνομιούχες έχουν κάποιο προνόμιο, δηλαδή έχουν περισσότερα δικαιώματα στη διανομή των κερδών και της περιουσίας της ανώνυμης εταιρείας.

Το προνόμιο αφορά στην απόληξη του πρώτου μερίσματος πριν από τις κοινές μετοχές, που ανέρχεται σε 6% του μετοχικού κεφαλαίου. Αν το μέρισμα δε φτάνει για όλους τους μετόχους, τότε το λαμβάνουν μόνο οι κάτοχοι προνομιούχων μετοχών.

Κατά προτίμηση στη λύση της εταιρείας, οι μέτοχοι παίρνουν το κεφάλαιο που κατέβαλλαν, από το προϊόν της εκκαθάρισης.

Ακόμα, σε περίπτωση που δε θα γίνει διανομή μερίσματος σε μία ή περισσότερες χρήσεις, στις προνομιούχες μετοχές θα καταβάλλονται μερίσματα και για τις χρήσεις αυτές. Έτσι αν λόγω έλλειψης κερδών, δεν έγινε καταβολή πρώτου μερίσματος στους μετόχους για δύο συνεχόμενες χρήσεις και την 3η χρήση η εταιρεία παρουσίασε κέρδη, τότε οι κάτοχοι τέτοιων μετοχών θα πάρουν σωρευτικό μέρισμα και για τις τρεις χρήσεις.

Τέλος, το προνόμιο αφορά και στην απόληξη τόκου, αν δεν υπάρχουν καθόλου δεν επαρκούν τα κέρδη. Οι προνομιούχες μετοχές εκδίδονται με δικαίωμα γήφου ή χωρίς δικαίωμα γήφου. Οι μετοχές όπου έχουν δικαίωμα γήφου, μπορούν να εκδοθούν και ως μετατρέψιμες σε κοινές μετοχές, οπότε ορίζεται και ο χρόνος της μετατροπής. Το δικαίωμα μετατροπής ασκείται από τον προνομιούχο μέτοχο, με ατομική του δήλωση.

Οι προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα γήφου εξασφαλίζουν υπέρ των κατόχων αυτών, δικαίωμα απόληξης ορισμένου τόκου, όταν δεν υπάρχουν κέρδη ή σε περίπτωση μη διανομής μερίσματος μεγαλύτερο του καθορισμένου επιτοκίου. Έτσι, ο μέτοχος μπορεί να μην έχει δικαίωμα γήφου στις γενικές συνελεύσεις, αλλά εξασφαλίζει σταθερό εισόδημα σε κάθε χρήση και όταν, ακόμα, δεν διανέμεται μέρισμα ή αυτό είναι μικρότερο του πρώτου μερίσματος.

Προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα γήφου, δε μπορούν να εκδοθούν από ανώνυμες Τραπεζικές εταιρείες και οι Α.Ε. των οποίων οι μετοχές εισάγονται στο χρηματιστήριο, δε μπορούν να έχουν κατά το χρόνο της εισαγωγής τους ή να εκδώσουν μεταγενέστερα προνομιούχες μετοχές χωρίς δικαίωμα γήφου, σε ποσοστό το οποίο θα υπερβαίνει στο σύνολό τους το 40% των κοινών μετοχών.

Τέλος, οι προνομιούχες μετοχές πρέπει να αναγράφουν τη λέξη “Προνομιούχος μετοχή με γήφο” ή “Προνομιούχος μετοχή χωρίς γήφο”.

ΑΡΘΡΟ 3 του ΝΟΜΟΥ 2190/20 ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΕΣ ΜΕΤΟΧΕΣ

1. Το ή τα προνόμια υπέρ μετοχών πρέπει να ορίζονται στο καταστατικό κατά τη σύσταση της εταιρείας. Το προνόμιο συνίσταται στην απόληξη του πρώτου μερίσματος πριν από τις κοινές μετοχές και στην προνομιακή απόδοση του καταβληθέντος κεφαλαίου, από το προϊόν της εκκαθάρισης της εταιρικής περιουσίας. Ακόμα, σε περίπτωση μη διανομής μερίσματος κατά μία ή περισσότερες χρήσεις, το προνόμιο συνίσταται στην προνομιακή καταβολή μερισμάτων και για τις χρήσεις που δεν έγινε διανομή μερίσματος.
2. Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν να ορίζουν ότι έχουν σταθερό μέρος ή ότι συμμετέχουν εν όλω ή εν μέρει στα κέρδη της επιχείρησης.
3. Οι προνομιούχες μετοχές με δικαίωμα γήφου μπορούν να εκδοθούν και ως μετατρέξιμες σε κοινές μετοχές, οπότε ορίζεται και ο χρόνος της μετατροπής. Το δικαίωμα μετατροπής ασκείται από τον προνομιούχο μέτοχο με ατομική του δήλωση.
4. Οι προνομιούχες μετοχές μπορούν να εκδοθούν και χωρίς δικαίωμα γήφου, οπότε επιτρέπεται να καθορίζεται υπέρ αυτών και δικαίωμα απόληξης ορισμένου τόκου. Η απόληξη ορισμένου τόκου από τους κατόχους προνομιούχων μετοχών χωρίς δικαίωμα γήφου, που θα εκδοθούν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας διάταξης υπόκειται στους περιορισμούς του άρθρου 44α.

Προκειμένου για προνομιούχες ονομαστικές μετοχές χωρίς δικαίωμα γήφου, που αναλαμβάνουν αρχικά από την ΕΤΒΑ ή το Δημόσιο, μπορεί να καθοριστεί ότι η απόληξη ορισμένου τόκου μπορεί να γίνει με την προϋπόθεση ότι, για ορισμένο χρόνο που ορίζεται κατά την έκδοση αυτών των προνομιούχων μετοχών, δε θα συμμετέχουν στα κέρδη.

5. Κατάργηση ή περιορισμός προνομίου επιτρέπεται μόνο μετά από απόφαση συνέλευσης από τους προνομιούχους μετόχους, τους οποίους αφορά το προνόμιο με πλειοψηφία των 3/4 του εκπροσωπούμενου κεφαλαίου. Για τη σύγκληση αυτής της συνέλευσης, τη συμμετοχή σε αυτή, την παροχή πληροφοριών, τη γνησφορία, ως και την ακύρωση των αποφάσεων αυτής, εφαρμόζονται σχετικές διατάξεις περί της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων.
6. Οι προνομιούχες μετοχές πρέπει να διακρίνονται από τις κοινές μετοχές και να αναγράφονται στην μπροστινή όψη οι λέξεις "Προνομιούχος μετοχή", καθώς και τα κύρια χαρακτηριστικά αυτών π.χ. "μετατρέγιμη", "με ή χωρίς γήφο", στη δε πίσω όψη την έκταση και τους όρους του παρεχόμενου προνομίου.
7. Δεν θεωρούνται προνόμια οι παρεχόμενες κατά εκδόσεις νέων μετοχών προτιμήσεις αναλήψεως αυτών, εν όλω ή εν μέρει, υπό των κατά την εποχή της εκδόσεως παλαιών μετόχων ή υπαλλήλων εν γένει της εταιρείας.
8. Μέσω διατάξεων του καταστατικού, μπορεί να επιτραπεί η έκδοση δεσμευμένων ονομαστικών μετοχών, των οποίων η μεταβίβαση εξαρτάται από την έγκριση της εταιρείας. Την έγκριση παρέχει το Διοικητικό Συμβούλιο ή η Γενική Συνέλευση. Το καταστατικό μπορεί να ορίσει τους λόγους που επιτρέπουν την άρνηση της έγκρισης.

2.9 Μετοχές Επικαρπίας

Όταν το κεφάλαιο της Α.Ε. αποσβένεται τμηματικά με την απόδοση της Ονομαστικής Αξίας της μετοχής στους μετόχους, τότε εκδίδονται οι μετοχές επικαρπίας.

Οι μετοχές αυτές εκδίδονται εφόσον η εταιρεία έχει πολλά κέρδη, ώστε να μπορεί να δώσει στους μετόχους μέρος, αλλά και να τους επιστρέψει τις εισφορές τους. Αυτό γίνεται σε επιχειρήσεις που πηγαίνουν πολύ καλά, έχουν πολλά κέρδη, αλλά και σε επιχειρήσεις όπου η εκμετάλλευσή τους περιέχεται στο Δημόσιο ή σε Δήμους μετά την πάροδο ετών, οπότε στην λύση της εταιρείας οι μέτοχοι δεν θα έπαιρναν τίποτα.

Γι' αυτό γίνεται πρόβλεψη και δημιουργείται ειδικό αποθεματικό για την επιστροφή της εισφοράς στους μετόχους. Η επιστροφή αυτή μπορεί να γίνει είτε "δια μίας" για όλες τις μετοχές της εταιρείας, είτε "δια κληρώσεως" προς απόσβεση ορισμένων μετοχών, οπότε οι μέτοχοι που θα κληρωθούν παίρνουν τις λεγόμενες μετοχές επικαρπίας είτε "δια καταβολής" σε όλους τους μετόχους, μόνο της ονομαστικής αξίας των μετοχών τους.

Με λίγα λόγια γίνεται απόσβεση μετοχών ανάλογα με τα κέρδη ή ανάλογα με το αποθεματικό. Τις μετοχές της εταιρείας δεν μπορεί με κανέναν τρόπο να τις αποκτήσει αυτή η ίδια και αυτό για να μην ελαττωθεί το κεφάλαιο, το οποίο εξασφαλίζει τους δανειστές.

Αν παρά την απαγόρευση η εταιρεία αποκτήσει δικές της μετοχές η απόκτηση αυτή είναι άκυρη. Από την απαγόρευση αυτή εξαιρούνται :

- Οι αποκτήσεις με σκοπό την μείωση του μετοχικού κεφαλαίου που αποφασίστηκε από τη Γενική Συνέλευση.
- Οι αποκτήσεις μετά από καθολική μεταβίβαση περιουσίας.
- Οι αποκτήσεις μετοχών που προέρχονται από αναγκαστική εκτέλεση που έγινε για την πληρωμή απαιτήσεων της ίδιας εταιρείας και έχουν εξοφληθεί ολοσχερώς.

- Οι αποκτήσεις μετοχών από Ανώνυμες Τραπεζικές Εταιρείες αλλά κατ'εντολή τρίτων.
- Οι αποκτήσεις από χαριστική αιτία εφόσον έχουν εξοφληθεί ολοσχερώς
- Αποκτήσεις με σκοπό την διανομή των μετοχών στο προσωπικό της εταιρείας ή στο προσωπικό εταιρείας που είναι συνδεδεμένη με αυτή. Η διανομή των μετοχών αυτών πρέπει να πραγματοποιείται σε δώδεκα μήνες από την απόκτησή τους.

Οι κάτοχοι μετοχών επικαρπίας έχουν όλα τα δικαιώματα των μετόχων, δεν δικαιούνται όμως στην απόληξη του πρώτου μερίσματος, δεν δικαιούνται να συμμετέχουν στην διανομή του κεφαλαίου παρά μόνο όταν ικανοποιηθούν οι δανειστές της εταιρείας και οι άλλοι μέτοχοι που δεν είχαν λάβει μετοχές επικαρπίας.

Τέλος, με την απόσβεση του κεφαλαίου έχουμε μείωση μόνο του ενεργητικού και όχι του μετοχικού κεφαλαίου και για αυτό οι δανειστές της εταιρείας δεν βλάπτονται.

2.10 Μεταβίβαση Ονομαστικών και Ανώνυμων Μετοχών

Για τη μεταβίβαση των μετοχών έχει μεγάλη σημασία αν αυτές έχουν εκδοθεί Ονομαστικές ή Ανώνυμες.

Μερικές φορές ο Νόμος επιβάλλει την έκδοση των μετοχών σε Ονομαστικές, όπως στην περίπτωση μετατροπής ή συγχώνευσης εταιρειών ή για κάποιες κατηγορίες Α.Ε., όπως Τραπεζικές, Ασφαλιστικές κ.ά. ή ακόμα και στο καταστατικό να ορίζει ότι οι μετοχές θα είναι Ανώνυμες ή Ονομαστικές.

Μεταβίβαση Ονομαστικών Μετοχών : Οι ονομαστικές μετοχές μπορεί να είναι εισηγμένες ή όχι στο Χρηματιστήριο.

Η μεταβίβαση των ονομαστικών μετοχών που έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο γίνεται ενώπιον χρηματιστή, με οπισθογράφηση του τίτλου από εκείνον ο οποίος τις μεταβιβάζει. Ο χρηματιστής βεβαιώνει την υπογραφή του οπισθογράφου. Κατόπιν η εταιρεία ειδοποιείται από το γραφείο της εκκαθαρίσεως για να σημειώσει στο βιβλίο των μετοχών της την μεταβίβαση αυτή.

Οι ονομαστικές μετοχές που δεν έχουν εισαχθεί στο Χρηματιστήριο μεταβιβάζονται μετά την εγγραφή στο βιβλίο των μετοχών που τηρεί η εταιρεία και κατόπιν εκδίδονται νέες μετοχές που δίνονται στον νέο κύριό τους ή σημειώνεται πάνω στις παλιές μετοχές η μεταβίβαση αυτή, καθώς και τα στοιχεία του μεταβιβάζοντος και του αποκτώντος.

Σε περίπτωση κλοπής, απώλειας ή καταστροφής του τίτλου ονομαστικής μετοχής μπορούν οι κάτοχοι αυτών να ζητήσουν την ακύρωσή τους μετά από αίτηση προς τον Πρόεδρο των Πρωτοδικών της έδρας της εταιρείας. Ακριβές αντίγραφο της παραπάνω αίτησης δίνεται και στην Α.Ε.

Ο Πρόεδρος αφού βεβαιωθεί ότι εκλάπει, απωλέσθει ή καταστράφηκε ο τίτλος, ορίζει ότι είναι άκυρος και υποχρεώνει την εταιρεία να εκδώσει νέο τίτλο, στον οποίο πρέπει να σημειωθεί ότι εκδίδεται σε αντικατάσταση του κλαπέντος, απωλεσθέντος ή καταστραφέντος τίτλου.

Μεταβίβαση Ανώνυμων Μετοχών : Οι ανώνυμες μετοχές μεταβιβάζονται όπως κάθε κινητό πράγμα, δηλαδή με την παράδοση της μετοχής αυτής από τον κύριο που την μεταβιβάζει σε εκείνον που τη λαμβάνει και με συμφωνία και των δύο για την μεταβίβαση της κυριότητας, η οποία δεν είναι απαραίτητο να γίνει εγγράφως.

Επίσης, δεν χρειάζεται να γίνει καμμία εγγραφή στα βιβλία της εταιρείας. Τέλος, αν χρησιμοποιηθεί αποδεικτικό έγγραφο για την μεταβίβαση θα πρέπει να καταβληθεί και το ανάλογο τέλος χαρτοσήμου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

3.1 Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου των Ανωνύμων Εταιρειών

Μια Α.Ε. μένει σε εκείνο το πλαίσιο που τις χάραξαν αυτοί που την ίδρυσαν και σύνταξαν το καταστατικό της. Πολλές φορές αναπτύσσεται και δημιουργεί ανάγκες. Ανάγκες που ωθούν την εταιρεία να αναζητήσει καινούριες εισφορές ή να αποφύγει την διανομή των κερδών. Άλλοτε αναπτύσσεται με τρόπο που διαταράσσει την ισορροπία, ισορροπία συγκεκριμένα που πρέπει να υπάρχει μεταξύ κεφαλαίου και αποδεματικού (ίδια κεφάλαια) ή ανάμεσα στο κεφάλαιο και στο παθητικό (αλλότρια περιουσιακά στοιχεία).

Σε όλες τις περιπτώσεις προβάλλεται ανάγκη να μεταβληθεί το κεφάλαιο και μάλιστα να αυξηθεί.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου υπάγεται στην αποκλειστική αρμοδιότητα της γενικής συνέλευσης των μετόχων και μάλιστα εκείνης που αποφασίζει με εξαιρετικούς όρους απαρτίας και πλειοψηφίας, δηλαδή απαιτείται να παρίστανται ή να αντιπροσωπεύονται, σε αυτή, μέτοχοι που εκπροσωπούν τα 2/3 του καταβλημένου κεφαλαίου και ακόμα με ενισχυμένη πλειοψηφία, δηλαδή με πλειοψηφία των 2/3 των γήφων που εκπροσωπούνται στη συνέλευση.

Η αύξηση αυτή με τη λεγόμενη καταστατική γενική συνέλευση δεν υπόκειται σε περιορισμούς ή προϋποθέσεις και μπορεί οποτεδήποτε να διπλασιάσει ή δεκαπλασιάσει το κεφάλαιο της εταιρείας και ακόμα όταν πρόκειται για ανώνυμες εταιρείες των οποίων τα αποδεματικά υπερβαίνουν το 1/10 του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Το άρθρο 13 παρ. 1 και 2 εισάγει δύο εξαιρέσεις από τον παραπάνω γενικό κανόνα:

Την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να αποφασίσει είτε το Διοικητικό Συμβούλιο, είτε η Γενική Συνέλευση με τους συνήθεις, όμως, όρους απαρτίας και πλειοψηφίας, δηλαδή απαιτείται να παρίστανται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτή, μέτοχοι που εκπροσωπούν το 1/5 τουλάχιστον του καταβλημένου κεφαλαίου και ακόμα απόλυτη πλειοψηφία 51% των γήφων που εκπροσωπούνται σ' αυτή.

Το Διοικητικό Συμβούλιο για να αποφασίσει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει ή να το προβλέπει το καταστατικό ή να του δίνει το δικαίωμα αυτό η γενική συνέλευση. Στην περίπτωση αυτή, μπορεί να οριστεί ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας ή μέσα σε πέντε έτη από τη σχετική απόφαση της Γενικής Συνέλευσης, το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα με απόφαση του που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών, το ποσό δε της αύξησης δε μπορεί να υπερβεί το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου που έχει καταβληθεί αρχικά.

Το άρθρο 7α (περ. ε) αναφέρει : "Σε δημοσιότητα υποβάλλεται κάθε αύξηση ή μείωση του μετοχικού κεφαλαίου" ανεξάρτητα από το όργανο το οποίο την αποφάσισε και όταν, ακόμα, γίνεται από το διοικητικό συμβούλιο ή τη γενική συνέλευση με συνήθη απαρτία και πλειοψηφία, με μόνη διαφορά ότι οι δύο αυτές περιπτώσεις αύξησης δεν αποτελούν τροποποίηση του καταστατικού κατά ρητή διάταξη του άρθρου 13 παρ. 4.

Η δημοσιότητα περιλαμβάνει :

- Την καταχώρηση του πρακτικού το οποίο πιστοποιεί την αύξηση του κεφαλαίου, ύστερα από έλεγχο της διοίκησης και
- Τη δημοσίευση, στο τεύχος Ανωνύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ανακοινώσεως ότι καταχωρήθηκε στο οικείο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών το αντίγραφο του πρακτικού και περίληψη του περιεχομένου αυτού.

3.2 Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου Α.Ε. χωρίς τροποποίηση καταστατικού

Κατά τους ορισμούς του Κ.Ν. 2190/20 (άρθρο 29 παρ. 3) η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. επιτρέπεται μόνο κατόπιν τροποποίησης του καταστατικού της, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως (τεύχος Α.Ε. και Ε.Π.Ε.). Αυτό είναι σύμφωνο με την αρχή της σταθερότητας του μετοχικού κεφαλαίου, που ισχύει απόλυτα στην Α.Ε.

Η απόφαση για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου λαμβάνεται από την Γενική Συνέλευση των μετόχων και μάλιστα με τις εξαιρετικές συνθήκες αυξημένης απαρτίας και πλειοψηφίας των άρθρων 29 παρ. 3 και 31 παρ. 2 του Κ.Ν. 2190/20. Εντούτοις το άρθρο 13 του ίδιου νόμου προβλέπει δύο προϋποθέσεις αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, με απόφαση του διοικητικού συμβουλίου η μία και της γενικής συνέλευσης η δεύτερη, χωρίς τροποποίηση του καταστατικού.

Οι περιπτώσεις αυτές είναι :

α) Η προβλεπόμενη από την παρ. 1 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20. Σύμφωνα με την διάταξη αυτή στο καταστατικό ή με απόφαση της γενικής συνέλευσης είναι δυνατόν να οριστεί ότι κατά τη διάρκεια της πρώτης πενταετίας από τη σύσταση της εταιρείας ή μέσα σε πέντε έτη από τη σχετική απόφαση της γενικής συνέλευσης, το διοικητικό συμβούλιο έχει το δικαίωμα, με απόφαση του που λαμβάνεται με πλειοψηφία των 2/3 του συνόλου των μελών του, να αυξάνει το μετοχικό κεφάλαιο με έκδοση νέων μετοχών.

Το ποσό των αυξήσεων δε μπορεί να υπερβεί το ποσό του μετοχικού κεφαλαίου που έχει καταβληθεί κατά την ημερομηνία λήξεως της σχετικής απόφασης από τη γενική συνέλευση. Η ανωτέρω εξουσία του διοικητικού συμβουλίου μπορεί να ανανεώνεται από τη γενική συνέλευση για χρονικό διάστημα που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη για κάθε ανανέωση.

β) Η προβλεπόμενη από την παρ. 2 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20. Σύμφωνα μ' αυτήν, το καταστατικό μπορεί να ορίζει ότι η γενική συνέλευση των μετόχων θα έχει το δικαίωμα, όπως με απόφασή της, που παίρνεται κατά τις διατάξεις του άρθρου 31 παρ. 1 του Κ.Ν. 2190/20, αυξάνει εν μέρει ή εν όλω το εταιρικό κεφάλαιο μέχρι το τετραπλάσιο του αρχικά καταβλημένου κεφαλαίου ή μέχρι το διπλάσιο από τη σχετική τροποποίηση του καταστατικού. Αν το αρχικό κεφάλαιο είναι, π.χ. 10.000.000 δρχ., τότε η γενική συνέλευση μπορεί να το αυξήσει με απόφασή της, κατά τα άνω, μέχρι του ποσού των 40.000.000 δρχ. Αν το αρχικό κεφάλαιο της εταιρείας είχε αυξηθεί στο μεταξύ, με τροποποίηση του καταστατικού, στο ποσό των 18.000.000 δρχ., τότε η γενική συνέλευση μπορεί να το αυξήσει μέχρι το διπλάσιο, δηλαδή μέχρι 36.000.000 δρχ.

Οι παραπάνω δύο περιπτώσεις αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου κατ' εξαίρεση, όπως λέχθηκε, δεν απαιτούν τροποποίηση του καταστατικού και συνεπώς είναι λιγότερο γραφειοκρατικές.

Πάντως, και στις περιπτώσεις αυτές, υποβάλλεται το πρακτικό της συνεδρίασεως του διοικητικού συμβουλίου ή της γενικής συνέλευσης, κατά την οποία λήφθηκε η απόφαση αύξησης του εταιρικού κεφαλαίου -κατά εφαρμογή του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20- στην αρμόδια νομαρχία για να γίνει η σχετική καταχώρηση στο μητρώο ανωνύμων εταιρειών της νομαρχίας και μέσω αυτής, η δημοσίευση της σχετικής ανακοίνωσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΑΣ

Μετά τη λήψη της απόφασης περί αυξήσεως του μετοχικού κεφαλαίου από το διοικητικό συμβούλιο ή τη γενική συνέλευση, η εταιρεία προσκομίζει στην αρμόδια οικονομική εφορία, δύο αντίγραφα του σχετικού πρακτικού (Διοικητικού Συμβουλίου ή Γενικής Συνέλευσης, κατά περίπτωση). Συντάσσεται, ακόμα, δήλωση εντύπου της εφορίας για την πληρωμή του φόρου συγκεντρώσεως κεφαλαίου 1% επί του ποσού της αυξήσεως.

Μετά την καταβολή στο δημόσιο ταμείο του ανάλογου ποσού φόρου 1%, η εφορία σφραγίζει το ένα από τα δύο αντίγραφα πρακτικού που της υποβλήθηκαν.

Το θεωρημένο αντίγραφο πρακτικού προορίζεται για τη νομαρχία, στην οποία θα υποβληθεί μαζί με παράβολο δημοσίου ταμείου 50.000 δρχ. και ανάλογο τριπλότυπο Τ.Α.Π.Ε.Τ. για τη δημοσίευση της σχετικής ανακοίνωσης στο Φ.Ε.Κ.. Τα δικαιολογητικά, αυτά, υποβάλλονται στη νομαρχία με σύντομο διαβιβαστικό έγγραφο.

3.3 Δικαίωμα προτίμησης Παλαιών Μετοχών

Οι μετοχές αυτές μπορούν να είναι σε χρήμα ή σε είδος, κοινές ή προνομιούχες και να εκδοθούν στο άρτιο ή υπέρ το άρτιο. Το άρθρο 13 του Κ.Ν. 2190/20 εισήγαγε το δικαίωμα προτιμήσεως των παλαιών μετόχων (οι παλαιοί, δηλαδή, μέτοχοι έχουν το νόμιμο δικαίωμα να αποκτήσουν πρώτοι τις νέες μετοχές και μάλιστα με αναλογία της συμμετοχής τους στο εταιρικό κεφάλαιο).

Δικαίωμα προτίμησης είναι το δικαίωμα του μετόχου να προτιμηθεί, αν η εταιρεία εκδώσει νέες μετοχές ή μετατρέξιμες ομολογίες.

Το πρόβλημα χρηματοδότησεως που αντιμετωπίζει μία εταιρεία, το λύνει αν εκδώσει νέες μετοχές. Τις νέες μετοχές, η εταιρεία τις εκδίδει άλλοτε άμεσα, προβαίνοντας σε αύξηση του κεφαλαίου και άλλοτε έμμεσα συνάπτοντας δάνειο με μετατρέξιμες ομολογίες.

Αν όμως η έκδοση νέων μετοχών υπηρετεί σαφώς την εταιρεία (και τον μέτοχο επιχειρηματία που την ελέγχει), τα πράγματα δεν είναι απλά με το μέτοχο της μειοψηφίας, επιχειρηματία ή απλό επενδυτή.

α) Η έκδοση νέων μετοχών ζημιώνει σοβαρά το μέτοχο που δε παίρνει μέρος σ' αυτή, ανάλογα με τη συμμετοχή του. Συγκεκριμένα, μειώνει την αναλογία συμμετοχής του και μ' αυτό τον βλάπτει δύο φορές.

Μία, γιατί εξασθενίζει τη δέση του στη Γενική Συνέλευση και άλλη μία, γιατί μειώνει την εσωτερική αξία της μετοχής του (αφού κανονικά οι νέες μετοχές εκδίδονται σε τιμή μικρότερη από εκείνη που θα έπρεπε). Και όπως είναι φανερό, το πρώτο αφορά τον μέτοχο επιχειρηματία, ενώ το δεύτερο πλήττει αδιάκοπα τον μέτοχο επιχειρηματία και τον μέτοχο επενδυτή.

Πέρα όμως απ' αυτό, η έκδοση νέων μετοχών με τις συνθήκες που είπαμε, ενοχλεί τον μέτοχο και για έναν ακόμη λόγο. Γιατί του στερεί το προνόμιο να επενδύει αυτός, αποκλειστικά, στην εταιρική επιχείρηση που τη βλέπει σαν δική του.

Τη διπλή, αυτή, ζημιά και την ενόχληση, την αποφεύγει ο μέτοχος αν πάρει μέρος στην αύξηση με την αναλογία φυσικά που μετέχει στην εταιρεία. Γι' αυτό και ο νόμος έρχεται και του δίνει το δικαίωμα προτίμησης, δικαίωμα δηλαδή να προτιμηθεί ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών του, όταν η εταιρεία εκδίδει νέες μετοχές ή ομολογίες μετατρέξιμες σε μετοχές (άρθρο 13 παρ. 5-6).

β) Το δικαίωμα για προτίμηση, που είδαμε πριν από λίγο, το λαμβάνει άμεσα, ειδικότερα γιατί φέρνει τον μέτοχο αντιμέτωπο με την εταιρεία, καλύτερα γιατί παράγει απαίτηση του μετόχου απέναντι στην ίδια την εταιρεία για ορισμένο αριθμό μετοχών.

Στις αναπτυγμένες οικονομίες, όμως, η εταιρεία σπάνια προχωρεί μόνη της στην αύξηση του κεφαλαίου ή στη σύναψη δανείου με ομολογίες μετατρέξιμες. Συνήθως, προτιμά να ζητήσει την συνδρομή μιας τράπεζας που αναλαμβάνει τις μετοχές με την υποχρέωση να τις μεταβιβάσει στους μετόχους ανάλογα με τη συμμετοχή τους.

Για την περίπτωση αυτή, λοιπόν, ο νόμος αναγνωρίζει έμμεσο δικαίωμα για προτίμηση (άρθρο 13 παρ. 7), καλύτερα έμμεση απαίτηση που φέρνει τον μέτοχο αντιμέτωπο με την τράπεζα και που λειτουργεί βέβαια όπως η άμεση.

γ) Η θέσπιση του δικαιώματος για προτίμηση δεν εξαντλεί το θέμα. Η προστασία του μετόχου είναι πλήρης μόνο αν η αύξηση γίνει με πρόσφορους όρους. Με όρους που συμβάλλουν σε δύο πράγματα :

Να συμφέρει στο μέτοχο να ασκήσει το δικαίωμα του και να μην του γίνεται άλλη βλάβη, αν τυχόν δεν το ασκήσει, ο πρώτος ανάμεσα στους όρους αυτούς είναι η τιμή στην οποία εκδίδονται οι μετοχές. Αν η εταιρεία δεν ενεργήσει με όρους πρόσφορους, οφείλει να αποζημιώσει τον μέτοχο με βάση το άρθρ. 914 ΑΚ.

Το δικαίωμα προτίμησης πηγάζει από τον ίδιο το νόμο (άρθρο 13 παρ.5 εδάφιο 1). Συνεπώς, δεν χρειάζεται να το προβλέπει το καταστατικό. Από μία άποψη μάλιστα είναι και αναφαίρετο. Που σημαίνει ότι ο μέτοχος δε μπορεί να το στερηθεί, εν' όλω ή εν' μέρει, με διάταξη του καταστατικού. Μόνο σε συγκεκριμένες περιπτώσεις μπορεί να το δει να ατονεί. Το δικαίωμα προτίμησης αναφέρεται τόσο στην έκδοση νέων μετοχών, όσο και στην έκδοση μετατρέξιμων ομολογιών, που προβλέπει το άρθρο 3α, που μπορούν να τραπούν σε μετοχές.

Το δικαίωμα προτίμησης είναι απόρροια της μετοχής (με την έννοια της μετοχικής σχέσης). Γεννιέται μαζί της και υπάρχει όσο και αυτή και φυσικά μένει για πάντα προσηλωμένο σ' αυτή, αποτελεί αναπόσπαστο συστατικό της. Γι' αυτό και δεν μπορούμε να το διαδέσουμε χωριστά (αν το διαδέσουμε, η πράξη μας θα είναι άκυρη).

Σαν συστατικό της μετοχής, το δικαίωμα προτίμησης είναι μια δυνατότητα αφηρημένη. Κάνει να αναδύεται μια συγκεκριμένη απαίτηση κάθε φορά που θα συντρέξουν ορισμένα περιστατικά. Συγκεκριμένα, παράγει απαίτηση για ορισμένο αριθμό από μετοχές ή ομολογίες όταν η εταιρεία αποφασίσει να αυξήσει το κεφάλαιο με νέες μετοχές ή να συνάγει δάνειο με ομολογίες μετατρέξιμες.

Οι παράγραφοι 5 έως 8 του άρθρου 13 του Κ.Ν. 2190/20 παρέχουν δικαίωμα προτίμησης σε ολόκληρο το νέο κεφάλαιο υπέρ των, κατά την εποχή εκείνη, μετοχών.

Στη συνέχεια παρατίθεται το κείμενο των σχετικών διατάξεων :

ΑΡΘΡΟ 13 του Ν. 2190/20

5. Σε κάθε περίπτωση αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου που δε γίνεται με εισφορά σε είδος ή έκδοσης ομολογιών με δικαίωμα μετατροπής τους σε μετοχές, παρέχεται δικαίωμα προτίμησης σ' ολόκληρο το νέο κεφάλαιο ή το ομολογιακό δάνειο, υπέρ των κατά την εποχή της έκδοσης μετοχών, ανάλογα με τη συμμετοχή τους στο υφιστάμενο μετοχικό κεφάλαιο.

Μετά το τέλος της προθεσμίας, που όρισε το όργανο της εταιρείας που αποφάσισε την αύξηση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης, η οποία δεν μπορεί να είναι μικρότερη από ένα μήνα, οι μετοχές που δεν έχουν αναληφθεί σύμφωνα με τα παραπάνω διατίθενται ελεύθερα από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρείας.

Η πρόσκληση για την ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης, στην οποία πρέπει να μνημονεύεται και η προθεσμία μέσα στην οποία πρέπει να ασκηθεί αυτό το δικαίωμα, δημοσιεύεται στο τεύχος Ανωτύμων Εταιρειών και Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

Κατ' εξαίρεση αν όλες οι μετοχές της εταιρείας είναι ονομαστικές, πρόσκληση για ενάσκηση του δικαιώματος προτίμησης είναι δυνατό να γίνεται με συστημένες επιστολές που θα στέλνονται στους μετόχους.

6. Με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που λαμβάνεται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 29 παρ. 3-4 και 31 παρ. 2, μπορεί να περιοριστεί ή να καταργηθεί το δικαίωμα προτίμησης που προβλέπεται στην παραπάνω παράγραφο (5).

Για να ληφθεί παρόμοια απόφαση, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι υποχρεωμένο να υποβάλλει στη Γενική Συνέλευση γραπτή έκθεση που θα αναφέρει τους λόγους που θα επιβάλλουν τον περιορισμό ή την κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης και θα δικαιολογεί την τιμή που προτείνεται για την έκδοση των νέων μετοχών. Η απόφαση, αυτή, της Γενικής Συνέλευσης υποβάλλεται στις διατυπώσεις δημοσιότητας που προβλέπει το άρθρο 76.

7. Δεν υπάρχει αποκλεισμός από το δικαίωμα προτίμησης σύμφωνα με την έννοια της προηγούμενης παραγράφου (6), όταν οι μετοχές αναλαμβάνονται από τράπεζες ή από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς, για να προσφερθεί στους μετόχους σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο (5).
8. Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών, κάθε απόφαση της Γενικής Συνέλευσης που αφορά την αύξηση του κεφαλαίου, καθώς και η απόφαση που προβλέπεται στην παραπάνω παράγραφο 1 για παροχή εξουσίας στο Διοικητικό Συμβούλιο για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, απαιτεί έγκριση της κατηγορίας ή των κατηγοριών μετοχών, των οποίων τα δικαιώματα δίδονται από τις αποφάσεις αυτές.

Η έγκριση παρέχεται με απόφαση των μετόχων της κατηγορίας που δίδεται και λαμβάνεται σε ιδιαίτερη συνέλευση, με ποσοστά απαρτίας και πλειοψηφίας που προβλέπονται από το άρθρο 29 παρ. 3-4 και άρθρο 31 παρ. 2. Για τη σύγκληση, αυτής, της συνέλευσης με τη συμμετοχή σ' αυτή, την παροχή πληροφοριών, την αναβολή λήψης αποφάσεων, την γνησφορία καθώς και την ακύρωση των αποφάσεών της, εφαρμόζονται αναλόγως οι σχετικές διατάξεις για τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

3.4 Αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου με τροποποίηση καταστατικού

Η μόνη αρμόδια που μπορεί να αποφασίζει για τις τροποποιήσεις του καταστατικού είναι η Γενική Συνέλευση. Ως τροποποιήσεις του καταστατικού θεωρούνται και οι αυξήσεις του εταιρικού κεφαλαίου.

Επομένως, η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να γίνει με απόφαση του καταστατικού Γενικής Συνέλευσης στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Όταν στο καταστατικό δεν αναγράφεται κάτι σχετικό για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου από το Διοικητικό Συμβούλιο ή από τη συνήθη Γενική Συνέλευση.

β) Όταν τα αποθεματικά της Α.Ε., κατά το χρόνο αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου, υπερβαίνουν το $1/4$ και όχι το $1/10$ του καταβλημένου μετοχικού κεφαλαίου, σύμφωνα με τροποποίηση που έφερε ο Ν. 2339/95.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πρέπει να αποφασίζεται από συνέλευση μετόχων, οι οποίοι εκπροσωπούν τα $2/3$ του καταβλημένου εταιρικού κεφαλαίου.

Εάν δεν συντελεσθεί η παραπάνω απαρτία, τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε νέα, μέσα σε είκοσι ημέρες και πρέπει να εκπροσωπείται σε αυτή το $1/2$ τουλάχιστον του καταβλημένου κεφαλαίου.

Στην περίπτωση που και στη δεύτερη σύγκλιση δεν συντελεσθεί η παραπάνω απαρτία, τότε η Γενική Συνέλευση συνέρχεται σε νέα, μέσα σε είκοσι (20) ημέρες και πρέπει να εκπροσωπείται σε αυτή το $1/3$ τουλάχιστον του καταβλημένου κεφαλαίου.

Οι αποφάσεις της καταστατικής Γενικής Συνέλευσης λαμβάνονται με πλειοψηφία των $2/3$ των γήφων που εκπροσωπούνται στη Συνέλευση.

Το καταστατικό μπορεί να ορίζει και μεγαλύτερο ποσοστό από τα 2/3 αλλά σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να απαιτείται η εκπροσώπηση στη Γενική Συνέλευση του συνόλου του μετοχικού κεφαλαίου, ούτε να απαιτείται πλειοψηφία ίση με το σύνολο των εκπροσωπούμενων στη Γενική Συνέλευση μετόχων.

Βέβαια, η Γενική Συνέλευση μπορεί να εξουσιοδοτήσει το Διοικητικό Συμβούλιο να αυξήσει το μετοχικό κεφάλαιο αλλά μπορεί να ανακαλέσει και την απόφαση της, εάν θεωρήσει ότι με αυτή προστατεύει τα συμφέροντα της εταιρείας ή των μετόχων.

Όταν ληφθεί η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης για αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου, θα πρέπει να υποβάλουν στην εποπτεύουσα αρχή το πρακτικό της Γενικής Συνέλευσης, ώστε να εκδοθεί η απόφαση του Νομάρχη.

Μετά την έκδοση της απόφασης του Νομάρχη, που εγκρίνει την τροποποίηση του καταστατικού, δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Όταν κυκλοφορήσει το Φ.Ε.Κ., η εταιρεία υποχρεούται να προσκομίσει ένα αντίτυπο στην αρμόδια υπηρεσία της Νομαρχίας για να τοποθετηθεί στον οικείο φάκελλο.

Η προθεσμία καταβολής της αύξησεως του μετοχικού κεφαλαίου, η οποία συνοδεύεται από ανάλογη τροποποίηση του καταστατικού, δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να ξεπεράσει τους 5 μήνες από την ημερομηνία λήξης της σχετικής απόφασης.

3.5 Λόγοι αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Α.Ε. μπορεί να γίνει για πολλούς λόγους, όπως :

α) Όταν δεν υπάρχει επάρκεια κεφαλαίων. Στην περίπτωση αυτή η εταιρεία θα αναζητήσει τα αναγκαία κεφάλαια είτε στο δανεισμό είτε στην αύξηση του ίδιου κεφαλαίου της. Καλούνται, δηλαδή οι μέτοχοι να εισφέρουν νέα ποσά (σε μετρητά), αν αυτοί δεν ανταποκριθούν στην πρόκληση, οι νέες μετοχές που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου προσφέρονται σε τρίτους.

β) Όταν γίνεται συνεργασία της Α.Ε. με νέα πρόσωπα, φυσικά ή νομικά, τα οποία συνεισφέρουν σε χρήμα και σε είδος και έτσι επέρχεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Δηλαδή, νέοι μέτοχοι εισφέρουν μετρητά ή άλλα είδη (ακίνητα, μηχανήματα κ.λ.π.) χρήσιμα στη λειτουργία της εταιρείας.

Επίσης, στην περίπτωση αυτή ανήκει η απορρόφηση της περιουσίας άλλης επιχείρησης (συγχώνευση επιχειρήσεων), οπότε τις νέες μετοχές που αντιστοιχούν στην αύξηση του κεφαλαίου, θα πάρουν οι ιδιοκτήτες της περιουσίας που εισφέρθηκε (δηλαδή της επιχείρησης που απορροφήθηκε).

γ) Όταν η ανώνυμη εταιρεία έχει μεγάλα έκτακτα αποθεματικά.

Τα αποθεματικά έχουν ορισμένο σκοπό. Το τακτικό αποθεματικό προορίζεται να καλύψει τυχόν ζημίες της εταιρείας (άρθρο 44 του Ν. 2190/20). Επίσης, διάφορα άλλα αποθεματικά σχηματίζονται για να καλύψουν ειδικές ανάγκες της εταιρείας.

Όλα αυτά τα αποθεματικά δεν επιτρέπεται να χρησιμοποιηθούν για άλλο σκοπό, εκτός από εκείνον για τα οποία σχηματίστηκαν. Υπάρχουν όμως και αποθεματικά τα οποία σχηματίστηκαν απλώς επειδή δεν διανεμήθηκε στους μετόχους το σύνολο ή μέρος των πραγματοποιηθέντων κερδών, μίας ή περισσότερων χρήσεων.

Τα αποθεματικά αυτά επιτρέπεται να κεφαλοποιηθούν, δηλαδή να ενσωματωθούν και τυπικά στο λογαριασμό "**Μετοχικό Κεφάλαιο**".

δ) Όταν κεφαλοποιούνται χρέη της εταιρείας. Πολλές φορές μια Α.Ε. μπορεί να υπερβεί την ορθή σχέση μεταξύ ιδίων και ξένων κεφαλαίων, δηλαδή καταλήγει να είναι υποχρεωμένη ή απλώς βρίσκεται σε ταμειακή δυσχέρεια και αδυναμία εξόφλησης των χρεών της.

Σε όλες αυτές τις περιπτώσεις είναι δυνατόν να επιδιώκεται η εξυγίανση της εταιρείας και η βελτίωση της ρευστότητάς της με τη μετατροπή των χρεών της σε μετοχικό κεφάλαιο. Αυτό γίνεται μετά από συννεύση και σύμφωνη γνώμη των δανειστών, οι οποίοι δέχονται όπως σε εξόφληση των απαιτήσεών τους να λάβουν ίσης αξίας μετοχές της εταιρείας, που αντιστοιχούν με ισόποση αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.

3.6 Τρόποι αύξησης μετοχικού κεφαλαίου

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου πραγματοποιείται με ένα από τους ακόλουθους τρόπους ανάλογα με τις ανάγκες μιας εταιρείας :

1. Η μετατροπή των απαιτήσεων των πιστωτών σε μετοχικό κεφάλαιο.
2. Η μετατροπή των ιδρυτικών τίτλων μπορεί να οδηγήσει σε αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου.
3. Η μετατροπή του μερίσματος σε μετοχικό κεφάλαιο
4. Η μετατροπή των ομολογίων σε μετοχικό κεφάλαιο.
5. Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να γίνει με μετατροπή των αποδεματικών σε μετοχικό κεφάλαιο.
6. Αύξηση του κεφαλαίου με κεφαλοποίηση της υπεραξίας από την αναπροσαρμογή περιουσιακών στοιχείων.

Για καθένα από τους παραπάνω τρόπους αύξησης του μετοχικού κεφαλαίου αναφερόμαστε λεπτομερέστερα ευθύς αμέσως.

Ι. Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΑΠΑΙΤΗΣΕΩΝ ΤΩΝ ΠΙΣΤΩΤΩΝ ΣΕ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Στην περίπτωση αυτή υπάγονται και οι υπερχρεωμένες επιχειρήσεις, κυρίως στις Τράπεζες από ληξιπρόθεσμες μεγάλες υποχρεώσεις. Με την κεφαλοποίηση των υποχρεώσεων η σχέση μεταξύ του ζένου και του ιδίου κεφαλαίου της εταιρείας γίνεται ευνοϊκότερη και η επιχείρηση εξυγιάζεται.

Η εταιρεία που θέλει να κάνει εξυγίανση και θέλει να μειώσει το βάρος των υποχρεώσεων της, όλων ή μερικών, μπορεί να ενεργήσει ως εξής :

Να τρέψει σε μετοχές (να μετοχοποιήσει) τα χρέη της, όπως συνηθίζεται να λένε, δηλαδή τα χρήματα που έχει δανεικά (τα αλλότρια κεφάλαια) να τα κάνει δικά της (ίδια κεφάλαια) και τους δανειστές, μετόχους της.

Μια μεταβολή παρόμοια, όπως είναι φυσικό, μονάχα με συμφωνία μπορεί να γίνει, που θα κλείσει η εταιρεία με τους δανειστές της. Ευνόητο είναι ότι η συμφωνία αυτή δεν μπορεί από μόνη της να επιφέρει την μεταβολή που έχει για στόχο της.

Συνακόλουθα δεν είναι παρά μια προκαταρκτική συμφωνία, που προετοιμάζει την μεταβολή με τον τρόπο που θα δούμε παρακάτω. Η εταιρεία στην πραγματικότητα για να υλοποιήσει μια παρόμοια συμφωνία πρέπει να προχωρήσει σε αύξηση του κεφαλαίου. Η αύξηση μπορεί να είναι τακτική, μπορεί να είναι όμως και έκτακτη. Οποσδήποτε όπως πρέπει να γίνει με την έκδοση νέων μετοχών.

Εξάλλου, τις μετοχές θα τις αναλάβουν οι δανειστές και θα τις καλύγουν με τις απαιτήσεις τους. Όλα αυτά μπορεί να τα προβλέπει η συμφωνία που είπαμε, σαν δικαίωμα ή σαν υποχρέωση του ενός ή του άλλου μέρους.

Σε καμία περίπτωση όμως η συμφωνία δεν μπορεί να δεσμεύσει το αρμόδιο όργανο της εταιρείας. Για αυτό και δεν μπορεί να εκτελεστεί σε βάρος της εταιρείας με βάση το άρθρο 949.

Μονάχα η υποχρέωση προς αποζημίωση των δανειστών μπορεί να δημιουργήσει, για υπαίτια μη εκπλήρωσή της. Πλην όμως, το πως ακριβώς θα γίνει η κάλυψη των νέων μετοχών είναι θέμα που αμφισβητείται. Και η αμφισβήτηση φυσικά δεν μένει χωρίς πρακτικές συνέπειες.

α) Μια γνώμη ισχυρίζεται ότι στην προκειμένη περίπτωση έχουμε ανάληψη των μετοχών σε χρήμα και εξόφληση τους με συμψηφισμό. Επομένως έχουμε και αυτούσια ικανοποίηση των απαιτήσεων που έχει η εταιρεία. Πράγμα που σημαίνει τελικά πως δεν χρειάζεται να γίνει ο έλεγχος που προβλέπει το άρθρο 9, Ν. 2190/20.

β) Άλλη γνώμη βλέπει τα πράγματα διαφορετικά, δηλαδή ότι εδώ λαμβάνει χώρα η εισφορά σε είδος και η εισφορά της απαίτησης των δανειστών απέναντι στην εταιρεία. Μια εισφορά συνεπώς που πρέπει να περάσει από τον έλεγχο του άρθρου 9 και αυτό είναι σωστό για τους δύο παρακάτω λόγους :

- Η προκειμένη πράξη, πρώτον, δεν διαφέρει σε τίποτα από εκείνη στην οποία ο μέτοχος εισφέρει απαίτηση που έχει απέναντι σε τρίτο και
- Δεύτερον μπορεί να καλύπτει, άνετα, συμπαιγνία της εταιρείας με το μέτοχο.

Για να καταλάβουμε αυτό που γίνεται εδώ πρέπει να δούμε το πώς μπορεί να λειτουργήσει η σχέση που παράγεται με την αύξηση της μετοχής στην περίπτωση που η εταιρεία προβαίνει σε αύξηση με νέες μετοχές και χρηματικές εισφορές και ο νέος μέτοχος τυχαίνει να έχει χρηματική, επίσης, απαίτηση απέναντι στην εταιρεία.

1) Με βάση το κοινό μας δίκαιο θα μπορούσε εδώ να γίνει το εξής:

Ο νέος μέτοχος να προτείνει σε συμψηφισμό την απαίτηση που έχει απέναντι στην εταιρεία. Η εταιρεία, επίσης, να προτείνει σε συμψηφισμό την δική της απαίτηση για εισφορά. Έτσι και οι δύο μαζί με συμφωνία τους να συμψηφίσουν τις απαιτήσεις που έχουν ο ένας απέναντι στον άλλον.

Με όλους αυτούς τους χειρισμούς η απαίτηση που έχει η εταιρεία για εισφορά χρηματική, θα έβρισκε αυτούσια ικανοποίηση. Στην πράξη, βέβαια, τις περισσότερες φορές δεν συμβαίνει αυτό.

2) Ο μέτοχος δεν μπορεί να εκπληρώσει με συμψηφισμό την υποχρέωση για εισφορά. Η εταιρεία ζήτησε (και ο μέτοχος υποσχέθηκε) την χρηματική του εισφορά, για να αυξήσει τα μέσα που έχει στη διάθεσή της.

Ο μέτοχος, λοιπόν, δεν μπορεί να ματαιώσει την προσδοκία της αυτή. Επειτα και η εταιρεία δεν μπορεί μόνη της ή με συμφωνία του μετόχου να συμψηφίσει την απαίτηση για εισφορά. Γιατί ο συμψηφισμός στην ουσία είναι εισφορά της απαίτησης του μετόχου. Και κάθε απαίτηση όποιον κι αν έχει οφειλέτη, ακόμα κι αν είναι χρηματική δεν παύει να είναι εισφορά σε είδος. Συνεπώς πρέπει να περάσει από τον έλεγχο που προβλέπει το άρθρο 9, 2190/20.

Πρέπει, επίσης, να τονιστεί ότι ο τρόπος αύξησης του κεφαλαίου της εταιρείας, που αναφέραμε παραπάνω, κρύβει σημαντικούς κινδύνους για την μειοψηφία των μετόχων, γιατί το Διοικητικό Συμβούλιο μπορεί να εγγραφεί στο παθητικό της εταιρείας με εικονικές υποχρεώσεις και να τις κεφαλοποιεί, με απώτερο σκοπό να εξασθενήσει ακόμα περισσότερο την ασθενική δύναμή της μειοψηφίας των μετόχων.

Για αυτό τελικά στις περιπτώσεις κεφαλοποίησης υποχρεώσεων είναι σκόπιμος αλλά και απαραίτητος ο έλεγχος της εταιρείας από Ορκωτούς Λογιστές, οι οποίοι εκτός των άλλων θα διαπιστώσουν και το αληθές ύψος των κεφαλοποιημένων υποχρεώσεων.

Οι λογιστικές εγγραφές που γίνονται για την μετατροπή των απαιτήσεων των πιστωτών σε Μ.Κ. με τον 2ο τρόπο είναι οι παρακάτω :

Μετοχές Β σειράς		Χ	
	Μετοχικό κεφάλαιο		Χ
Έκδοση μετοχών			
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφάλαιο		Υ	
<u>Τράπεζα Α</u>			
	Μετοχές Β σειράς		Χ
	Αποδ. από την έκδοση των μετοχών υπέρ το άρτιο		Ω
Κάλυψη των μετοχών			
Τραπεζικά Δάνεια		Χ	
Τράπεζα Α			
Χρηματικά Διαθέσιμα		Ω	
<u>Ταμείο</u>			
	Μέτοχοι Οφειλόμενο κεφάλαιο		Υ
	<u>Τράπεζα Α</u>		
Εξόφληση των μετόχων			

2. Η ΜΕΤΑΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΞΑΙΡΕΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΣΕ ΜΕΤΟΧΙΚΟ ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Το άρθρο 15 του ΚΝ 2190/20 ορίζει ότι κατά την ίδρυση της εταιρείας μπορεί να εκδοθεί αριθμός ιδρυτικών τίτλων (κοινών) που δεν επιτρέπεται να υπερβεί το ένα δέκατον (1/10) του όλου αριθμού των εκδιδόμενων μετοχών. Οι τίτλοι αυτοί χορηγούνται σε όλους ή σε μερικούς ιδρυτές της εταιρείας σε ανταμοιβή ορισμένων ενεργειών για την σύσταση της Α.Ε.

Κατά τη σύσταση ή κατά τη διάρκειά της λειτουργίας της Α.Ε. επιτρέπεται να εκδοθούν εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι και να δοθούν σε πρόσωπα που εισφέρουν κάτι σε είδος και σε αντάλλαγμα της εισφοράς τους αυτής.

Εχουμε δύο ειδών ιδρυτικούς τίτλους : τους κοινούς και τους εξαιρετικούς.

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι, δεν έχουν ονομαστική αξία γιατί δεν εκπροσωπούν κάποιο περιουσιακό στοιχείο, δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση της εταιρείας, ούτε στο προϊόν εκκαθάρισεως της περιουσίας αυτής. Οι ιδρυτικοί τίτλοι παρέχουν δικαίωμα απολήψεως του ενός τετάρτου (1/4) του τμήματος των ετησίων καθαρών κερδών που απομένει μετά τις κρατήσεις για το τακτικό αποδεματικό και το πρώτο μέρισμα.

Η εταιρεία δικαιούται δέκα έτη μετά την έκδοση ιδρυτικών τίτλων, να εξαγοράσει και να ακυρώσει αυτούς στην τιμή που ορίζεται στο καταστατικό.

Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι δίδονται σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος. Η εταιρεία δικαιούται να καθορίσει οποιουσδήποτε όρους συμμετοχής αυτών στα κέρδη και εξαγοράς τους, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 3ΚΔ 2190/20. Εδώ η διάρκεια των ιδρυτικών τίτλων δεν μπορεί να είναι ανώτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια χρησιμοποίησης των εισφερόμενων ειδών.

Μπορεί να γίνει η μετατροπή των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων σε μετοχικό κεφάλαιο, εφόσον επιτευχθεί η χρηματική τιμή του είδους που εισφέρθηκε. Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι δεν είναι δυνατόν να μετατραπούν σε μετοχές και αυτό γιατί οι τίτλοι αυτοί εκδόθηκαν από την εταιρεία και δόθηκαν στους ιδρυτές, όχι για αντάλλαγμα περιουσιακών στοιχείων που αυτοί εισέφεραν στην εταιρεία, αλλά για παρασχεθείσες υπηρεσίες τους, κατά την ίδρυση της εταιρείας, οι οποίες όμως δεν αποτελούν περιουσιακό στοιχείο δεκτικό αποτιμήσεως, δηλαδή δεν αποτελούν "εισφορά σε είδος".

Μόνο τα μερίσματα των κοινών ιδρυτικών τίτλων και το αντίτιμο της εξαγοράς τους, εφόσον καλύπτεται από τα κέρδη χρήσεως ή από αποθεματικό είναι δυνατό να κεφαλοποιηθούν. Αλλά και στις δύο αυτές περιπτώσεις πρόκειται περί μετατροπής υποχρέωσης της εταιρείας (για καταβολή μερισμάτων ή αντίτιμο εξαγοράς) σε κεφάλαιο και όχι περί μετατροπής των κοινών ιδρυτικών τίτλων σε μετοχές.

Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι που αντικρύζουν εισφορά στην εταιρεία περιουσιακού στοιχείου δεκτικού χρηματικής αποτιμήσεως, είναι δυνατή η αντικατάσταση αυτών σε μετοχές, δηλαδή είναι δυνατή η κεφαλοποίηση της αξίας τους. Στην περίπτωση, όμως, αυτή πρέπει κατά το χρόνο της μετατροπής των τίτλων αυτών σε μετοχές, να γίνει εκτίμηση της αξίας του περιουσιακού στοιχείου που είχε παραχωρηθεί στην εταιρεία και με την αξία αυτού να αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο της εταιρείας.

Η εταιρεία, κατά την παραπάνω μετατροπή, αποκτά έναντι μετοχών εκδόσεως της, την κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου (ενσώματου ή ασώματου). Η εκτίμηση της αξίας του στοιχείου προσδιορίζεται από την επιτροπή του άρθρου 9 του Ν. 2190/1920.

Η τιμή μετατροπής των τίτλων προσδιορίζεται κατόπιν συμφωνίας της εταιρείας με τους δικαιούχους των τίτλων. Ο αριθμός των μετοχών που θα δοθούν έναντι των τίτλων αυτών θα προκύψει ύστερα από προσδιορισμό της πραγματικής αξίας της μετοχής, κατά το χρόνο της μετατροπής ή με βάση την χρηματιστηριακή αξία της μετοχής αν αυτές είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι η μετατροπή μπορεί να γίνει ή σύμφωνα με σχετική πρόβλεψη του καταστατικού ή με σύναψη των κατόχων των τίτλων.

Οι ιδρυτικοί τίτλοι, ανεξάρτητα αν είναι εξαιρετικοί ή αντίθετα κοινοί, παρέχουν ένα αφηρημένο δικαίωμα για συμμετοχή στα κέρδη της εταιρείας (άρθρο 15, παρ. 3 & 5, από την άποψη αυτή συνεπώς μας θυμίζουν τις μετοχές). Και το δικαίωμα αυτό, βεβαίως, έχει ορισμένη περιουσιακή αξία. Αυτή, λοιπόν, η αξία μπορεί να αποτιμηθεί σε χρήμα, συνεπώς και να καλύψει μετοχές. Η αύξηση του κεφαλαίου πρέπει να συνδυαστεί με την εξαγορά των ιδρυτικών τίτλων. Έτσι που οι νέες μετοχές να καλυφθούν με την τιμή της εξαγοράς, την τιμή που η εταιρεία οφείλει να καταβάλλει στους κομιστές των τίτλων.

Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι, όπως είναι γνωστό, εκπροσωπούν εισφορές σε είδος (άρθρο 15, παρ.5). Αν λοιπόν αυτοί είναι αποτιμητές σε χρήμα μπορούν να διαδέτουν εκ των υστέρων για να καλύψουν το κεφάλαιο. Τότε φυσικά στη θέση των τίτλων οι κομιστές τους θα πάρουν και πάλι μετοχές. Αλλά αυτές τώρα θα προέρχονται από αίτηση που έγινε με νέες εισφορές. Η εξαγορά των εξαιρετικών τίτλων προβλέπεται στο καταστατικό (άρθρο 13, παρ. 4 & 5).

Οι εγγραφές που γίνονται είναι :

Μετοχές Β σειράς		X	
	Μετοχικό κεφάλαιο		X
Εκδοση μετοχών			
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφάλαιο		X	
	Μετοχές Β σειράς		X
Κάλυψη των μετοχών			

Μηχάνηματα	X	
Μέτοχοι Οφειλόμενο κεφάλαιο		X
Εισφορά μηχανήματος		
Εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι σε κυκλοφορία	Ψ	
Εκμετάλλευση μηχανήματος		Ψ
Ακύρωση των εξαιρετικών ιδρ. τίτλων		

3. Η μετατροπή των μερισμάτων των μετοχών σε Μετοχικό Κεφάλαιο

Σύμφωνα με την διάταξη του άρθρου 45, παρ. 3 του Ν. 2190/1920, η Γενική Συνέλευση με απόφαση που λαμβάνεται κατά τις διατάξεις των άρθρων 29, παρ. 3 & 31, παρ. 2 (δηλαδή με εξαιρετική απαρτία και πλειουηφία) μπορεί να διαδέτει τα κέρδη που μένουν μετά την διανομή του πρώτου μερίσματος και τις κρατήσεις για τακτικό αποθεματικό για αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου με έκδοση νέων μετοχών που δίνονται στους μετόχους δωρεάν, αντί για πρόσθετο μέρισμα.

Για να γίνει κεφαλοποίηση των μερισμάτων πρέπει να αποφασισθεί από τους μετόχους που αντιπροσωπεύουν το 80% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου και να αφορά το μέρος εκείνο του μερίσματος που υπερβαίνει το 6% του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου. Η κεφαλοποίηση μπορεί να αφορά και μερίσματα ιδρυτικών τίτλων, κοινών και εξαιρετικών.

Οι λογιστικές εγγραφές για την μετατροπή των μερισμάτων σε μετοχικό κεφάλαιο είναι :

Μετοχές Β σειράς	X	
Μετοχικό κεφάλαιο		X
Έκδοση μετοχών		
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφάλαιο	X	
Μετοχές Β σειράς		X
Κάλυψη των μετοχών		
Μερίσματα πληρωτέα	Ψ	
Οφειλόμενοι φόροι Δημοσίου		Ω
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφ.		X
Εξόφληση των μετοχών με πληρωτέα μερίσματα		

4. Η μετατροπή των ομολογιών σε Μετοχικό Κεφάλαιο

Οι μετατρέξιμες ομολογίες είναι ομολογίες οι οποίες δίνουν το δικαίωμα στον κύριο τους (κομιστή) να τις μετατρέψει σε μετοχές. Το άρθρο 3α Ν2190/20 ρυθμίζει ειδικότερα προϋποθέσεις εκδόσεως και τους όρους για την άσκηση δικαιώματος ανταλλαγής των μετατρέξιμων ομολογιών.

Οι μετατρέξιμες ομολογίες εμφανίζουν την ακόλουθη ιδιορρυθμία απέναντι στις κοινές ομολογίες: ότι η έκδοσή τους εμπεριέχει και αύξηση του κεφαλαίου. Ευνόητο, όμως, είναι ότι η αύξηση αυτή δεν είναι οριστική αλλά εξαρτάται από αίρεση. Μια αίρεση που θα συντελεστεί, συγκεκριμένα, μόνο αν και όσο οι ομολογίες τραπούν σε μετοχές.

Στην αύξηση του κεφαλαίου, όταν δεν έχει γίνει αντικείμενο συμφωνίας, ενυπάρχει μια κάποια αβεβαιότητα : Η συντέλεση της εξαρτάται από την κάλυψη του ποσού της, την ανάληψη των νέων μετοχών. Η αβεβαιότητα αυτή υπάρχει στην αύξηση του κεφαλαίου.

Στην αύξηση που συνοδεύει την έκδοση ομολογιών μετατρέξιμων κρύβεται, επίσης, κάποια αβεβαιότητα. Πλην, όμως αυτή δεν έχει πολλά κοινά με την προηγούμενη. Είναι αλήθεια πως και αυτή αφορά την εκτέλεση της αύξησης, την κάλυψη του ποσού της.

Από το άλλο μέρος όμως είναι αβεβαιότητα δελημένη. Οφείλεται δηλαδή στο ακόλουθο γεγονός : ότι η συντέλεση της αύξησης εξαρτήθηκε από το αν και πόσο οι κομιστές των ομολογιών θα ασκήσουν την διαζευκτική τους ευχέρεια. Από το αν και πόσο θα ζητήσουν από την εταιρεία να δώσει μετοχές και να πάρει τις ομολογίες.

Εδώ, λοιπόν, στην αύξηση έχουμε μια αίρεση που αφορά την κάλυψη του ποσού της. Με την ιδιορρυθμία της αυτή, η αύξηση του κεφαλαίου που έχουμε εδώ διαφέρει πολύ από εκείνη που γίνεται αυτοτελώς. Η διαφορά συγκεντρώνεται σε ορισμένα μόνο σημεία. Σε εκείνα ειδικότερα που τα αγγίζει η επέλευση της αίρεσης, η οποία έχει τα εξής χαρακτηριστικά :

Πρώτα συντελείται σταδιακά, με το ρυθμό των σχετικών αιτήσεων που απευθύνουν προς την εταιρεία οι κομιστές των ομολογιών, κι έπειτα εκφράζεται στην ανταλλαγή των τίτλων, στην χορήγηση μετοχών αντί για τις ομολογίες. Τα δύο αυτά στοιχεία, λοιπόν, παράγουν τις ακόλουθες δύο ιδιορρυθμίες.

Οτι εδώ η αύξηση του κεφαλαίου γίνεται λίγο-λίγο, κάθε φορά που μια ομολογία τρέπεται σε μετοχή. Κι οτι γίνεται μόλις η εταιρεία παραδώσει την μετοχή στον κομιστή της ομολογίας.

Ο νόμος επιφυλάσσει στο θέμα της έκδοσης των μετατρεψίμων ομολογιών μια μεταχείριση που τις απομακρύνει εν μέρει από τις άλλες ομολογίες. Την μεταχείριση που αρμόζει στην έκδοση μετοχών κατά την αύξηση του κεφαλαίου.

Η έκδοση μετατρέψιμων ομολογιών, όπως και οποιωνδήποτε άλλων, ανήκει στα έργα της Γενικής Συνέλευσης (άρθρο 34, παρ. 1 2190/1920) και μάλιστα της εξαιρετικής (άρθρο 3α, παρ. 1εδ & 29 παρ. 3 Ν. 2190/1920).

Η σχετική απόφαση δεν είναι μονοσήμαντη, εμπεριέχει και αύξηση κεφαλαίου, συνεπώς και τροποποίηση του καταστατικού. Γι'αυτό θα έπρεπε να τη συνοδεύουν και όσα γίνονται στην αύξηση και μάλιστα στην τακτική. Ειδικότερα, έγκριση Νομάρχη και δημοσίευση της εγκριτικής του απόφασης.

Η νομολογία έλεγε οτι μια και ο νόμος σιωπά, δεν χρειάζεται ούτε έγκριση του Νομάρχη, ούτε δημοσίευση (και αυτό μάλιστα, τόσο κατά την έκδοση των ομολογιών, όσο και κατά την τροπή του σε μετοχές). Το επιχείρημα της, όμως, ήταν εντελώς αδύναμο. Γιατί θα μπορούσε άνετα να υποστηρίξει κανείς το αντίστροφο : οτι δηλαδή μια και ο νόμος σιωπά χρειάζεται έγκριση και δημοσίευση, βάση άρθρου 4, παρ. 2 (επιχείρημα και από άρθρο 13, παρ. 4 2190/1920).

Πρόσφατα ο νόμος επικύρωσε έμμεσα την άποψη που επικρατεί, αφού περιορίστηκε να την βελτιώσει απλά σε ορισμένα σημεία. Συγκεκριμένα, πρόβλεψε οτι η απόφαση για την έκδοση ομολογιών μετατρεψίμων, δημοσιεύεται όπως και εκείνη για την αύξηση του κεφαλαίου.

Σήμερα, λοιπόν, η απόφαση αυτή καταχωρείται στο μητρώο και σχετική ανακοίνωση δημοσιεύεται στο τεύχος (άρθρο 7α, παρ. ε & 7β παρ. 1). Και φυσικά για να καταχωρηθεί στο μητρώο περνάει πρώτα από έλεγχο (άρθρο 7β, παρ. 1 περ.α).

Ετσι καλύπτεται το κενό στην ουσία, που άφηνε προηγουμένως η άπουη που έχει επικρατήσει. Η εξαιρετική Γενική Συνέλευση έχει από τον Νόμο την εξουσία να εκδίδει ομολογίες μετατρέγιμες. Αλλά δεν έχει και το μονοπώλιο της υπεύθυνης αυτής εξουσίας. Σήμερα ο Νόμος προβλέπει ότι η εν λόγω εξουσία μπορεί να παραχωρηθεί και στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Η παραχώρηση της εξουσίας γίνεται με τους δύο τρόπους που ισχύουν στο θέμα της αύξησης του κεφαλαίου. Συγκεκριμένα γίνεται με διάταξη του καταστατικού ή με απόφαση της εξαιρετικής Γενικής Συνέλευσης (άρθρο 13, παρ.1 όπως αυτή αντικαταστάθηκε με το άρθρο 2 Π.Δ. 56/1991). Και η εξουσία, εξάλλου, ασκείται με απόφαση που το Διοικητικό Συμβούλιο την παίρνει με πλειοψηφία 2/3 του συνόλου των μελών του.

Η έκδοση μετατρεγίμων ομολογιών από το Διοικητικό Συμβούλιο δεν περνάει από τη διαδικασία της τροποποίησης του καταστατικού (άρθρο 13, παρ.4 Ν 2190/1920). Που σημαίνει, ειδικότερα, ότι δεν χρειάζεται την έγκριση του Νομάρχη, όπως δεν την χρειάζεται η έκτακτη αύξηση. Ελέγχεται, όμως, από τον Νομάρχη, όπως κάθε πράξη που καταχωρείται στο μητρώο (άρθρο 7β, παρ. α Ν2190/1920).

Ο Νόμος σήμερα παρακολουθεί με αρκετή συνέπεια την αντιστοιχία ανάμεσα στους δύο δεσμούς, την έκδοση των εν λόγω ομολογιών και την αύξηση του κεφαλαίου. Για αυτό και δεν περιορίζεται στο να επιβάλλει μόνο την δημοσίευση της σχετικής απόφασης, της απόφασης για την έκδοση των ομολογιών αυτών.

Προχωρώντας πιο πέρα, υποβάλλει και σε έλεγχο την καταβολή της αξίας τους. Στον έλεγχο, βεβαίως, που αφορά την καταβολή του κεφαλαίου (άρθρο 3α, παρ.1 εδ2 Ν 2190/1920). Για να είναι έγκυρη η απόφαση με την οποία εκδίδονται οι μετατρέγιμες ομολογίες απαιτείται να έχει ορισμένο περιεχόμενο.

Ειδικότερα απαιτείται :

Να διατυπώνει τους όρους με τους οποίους θα ασκηθεί το δικαίωμα για τροπή των ομολογιών, δηλαδή να ορίζει :

- α) Το χρονικό διάστημα στο οποίο μπορούν οι μέτοχοι να ασκήσουν δικαίωμα μετατροπής
- β) Τον τρόπο που θα πρέπει να ασκηθεί το δικαίωμα, π.χ. η γραπτή δήλωση των ομολογιούχων κ.λ.π.
- γ) Την τιμή μετατροπής, δηλαδή την ονομαστική αξία των μετοχών, οι οποίες θα δοθούν στους ομολογιούχους. Επίσης, να ορίζει τα χαρακτηριστικά των νέων μετοχών (επιχείρημα από άρθρο 7α παρ.6) αν αυτές επιθυμεί να διαφέρουν από τις παλιές. Ο νόμος θέτει έναν περιορισμό σχετικό με την τιμή μετατροπής στις νέες μετοχές. Συνεπώς, η τιμή μετατροπής δεν μπορεί να είναι μικρότερη από εκείνη της έκδοσης των ομολογιών, από εκείνη δηλαδή που εισέπραξε η εταιρεία για κάθε ομολογία (άρθρο 3α, παρ. 2 & 13 παρ.1 Ν. 2190/1920).

Για την έκδοση των ομολογιών πρέπει να αναφέρουμε και τα υπόλοιπα :

- Το ποσό των δανείων, που καλούνται να καλύγουν οι μετατρέξιμες ομολογίες, δεν μπορεί να ξεπεράσει το μισό από το καταβεβλημένο κεφάλαιο (άρθρο 3α, παρ. 1εδ 1 & 13 παρ. 1 εδ 1 του Ν 2190/1920).
- Οι μέτοχοι έχουν και εδώ δικαίωμα για προτίμηση (άρθρο 13 παρ. 5-7). Αν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετόχων και η σχετική απόφαση διίγει τα δικαιώματα μιας από αυτές, πρέπει να γίνουν όσα ορίζει το άρθρο 13 παρ. 8 Ν. 2190/1920).

Η τροπή των μετατρεγίμων ομολογιών σε μετοχές ακολουθεί ορισμένη πορεία :

- 1) Ο κομιστής της ομολογίας ασκεί το δικαίωμα μετατροπής με δήλωση διπλασιαστική, που την απευθύνει στην εταιρεία. Η δήλωση περιέχει και αποδοχή της πρότασης που υπάρχει στην έκδοση της ομολογίας. Έτσι καταρτίζεται η σύμβαση για την ανάληψη της αντίστοιχης μετοχής.

Επειτα από αυτό η εταιρεία οφείλει να παραδώσει στον κομιστή τη μετοχή και δικαιούται να πάρει πίσω την ομολογία. Η αλλαγή που οδηγεί από την ομολογία στη μετοχή συντελείται με τρόπο απλό :

Η καταβολή που έχει γίνει για την ομολογία τρέπεται σε εισφορά, όπως έχει συμφωνηθεί στην έκδοση της ομολογίας. Δεν χρειάζεται γι' αυτό να γίνει ο έλεγχος του άρθρου 9. Στις κοινές περιπτώσεις η έκδοση της μετοχής έχει δηλωτική λειτουργία. Η μετοχή σαν αξιόγραφο ενσωματώνει μια σχέση που υπάρχει από προηγούμενα, που έχει παραχθεί με την ίδρυση της εταιρείας ή με την αύξηση του κεφαλαίου.

Ο κανόνας αυτός ανατρέπεται, η έκδοση προσλαμβάνει συστατική λειτουργία. Με την έκδοση αυξάνει το κεφάλαιο και παράγεται η μετοχική σχέση. Ενώ παράλληλα αποσβένεται η απαίτηση που είναι εγχαρτωμένη στην ομολογία (άρθρο 3α παρ.3). Ελαττώματα που τυχόν υπάρχουν στην προκειμένη διαδικασία θεραπεύονται, επίσης, με την έκδοση νέων μετοχών.

- 2) Η απόφαση για την έκδοση των ομολογιών περιέχει αύξηση του κεφαλαίου, συνεπώς και τροποποίηση του καταστατικού. Και μόλις αυτές συντελεστούν ανακύπτει ανάγκη να προσαρμοστεί ανάλογα με το κείμενο του καταστατικού.

Το έργο της προσαρμογής είναι καθήκον του Διοικητικού Συμβουλίου. Από το άλλο μέρος πάλι δεν είναι σκόπιμο να γίνεται προσαρμογή αμέσως, κάθε φορά που μια ομολογία τρέπεται σε μετοχή.

Για όλους αυτούς τους λόγους το άρθρο 3α, παρ. 3εδ2 όπου παραπέμπει και το άρθρο 13 παρ. 1 εδ 1 ορίζει τα ακόλουθα :

“Ότι το τέλος της χρήσης που μέσα της έγινε η μετατροπή, το Διοικητικό Συμβούλιο έχει καθήκον να προσαρμόσει το κείμενο του καταστατικού και να δημοσιεύσει την απόφαση του, όπως ορίζει τώρα το άρθρο 7β, παρ. 1. Πλήν όμως τόσο η απόφαση όσο και η δημοσίευση έχουν δηλωτική μονάχα σημασία.”

Οι εγγραφές που γίνονται για την μετατροπή των ομολογιών σε Μ.Κ. με τον 5ο τρόπο είναι :

Μετοχές Β σειράς	X	
Μετοχικό κεφάλαιο		X
Εκδοση μετοχών		
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφάλαιο	X	
Μετοχές Β σειράς		X
Κάλυψη των μετοχών		
Ομολ/κό δάνειο	X	
Μέτοχοι - Οφειλόμενο κεφ.		X
Εξόφληση των μετοχών με ομολ/κό δάνειο		

5. Η μετατροπή των αποδεματικών σε Μετοχικό Κεφάλαιο

Η μετατροπή των αποδεματικών σε μετοχικό κεφάλαιο ακόμη και του τακτικού αποδεματικού, κατά το μέρος όμως εκείνο που υπερβαίνει το 1/3 του μετοχικού κεφαλαίου. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι η δημιουργία του τακτικού αποδεματικού είναι υποχρεωτική από το νόμο, μέχρι όταν το δημιουργούμενο αποδεματικό φθάσει το 1/3 του καταβεβλημένου μετοχικού κεφαλαίου.

Πέραν του 1/3 είναι προαιρετική η δημιουργία του τακτικού αποδεματικού. Πολλές φορές η εταιρεία, αν και επιθυμεί να μοιράσει ένα μέρος από τα αποδεματικά της στους μετόχους, δεν το κατορθώνει, γιατί δεν μπορεί να ρευστοποιήσει τα πάγια, κυρίως, περιουσιακά της στοιχεία.

Με την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών η εταιρεία χορηγεί στους μετόχους, μετοχές ίσης αξίας. Έτσι η εταιρεία δίνει την ευχέρεια στους μετόχους να εκποιήσουν τις μετοχές που θα πάρουν από την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών και να εξασφαλίσουν χρήματα, που η εταιρεία βρισκόταν σε αδυναμία να καταβάλλει. Μετά την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών η καθαρή θέση της εταιρείας παραμένει αμετάβλητη. Απλώς εκφράζεται με αυξημένο αριθμό μετοχών, με μόνη, ως εκ τούτου, συνέπεια την πτώση της λογιστικής αξίας της μετοχής και την πτώση της χρηματιστηριακής τιμής αυτής, με παραπέρα συνέπεια να γίνεται πιο εύχρη η κυκλοφορία των μετοχών.

Η τροπή αποδεματικών σε μετοχικό κεφάλαιο καλείται συχνά να βγάλει την εταιρεία από δύσκολες καταστάσεις ή να αποτρέψει παρόμοιες. Η αγοραία αξία της μετοχής (που όταν σχηματίζεται στο Χρηματιστήριο τη λέμε Χρηματιστηριακή) καθορίζεται από ποικίλους παράγοντες. Σ' αυτούς ανήκει φυσικά το σχήμα "προσφορά και ζήτηση". Κατά κύριο λόγο όμως, ανήκει η εσωτερική αξία της μετοχής.

Η αγοραία αξία της μετοχής (η εσωτερική της, δηλαδή, αξία) επηρεάζει την τιμή της έκδοσης νέων μετοχών, σε περίπτωση που αυξάνεται το κεφάλαιο με νέες εισφορές. Η εσωτερική αξία ορίζεται από την σχέση που υπάρχει ανάμεσα στο κεφάλαιο της εταιρείας και την αξία της περιουσίας της, αξία που την λαμβάνουμε από το ενεργητικό αφαιρέσουμε το παθητικό.

Πιο συγκεκριμένα η εσωτερική αξία είναι το πηλίκο που μας δίνει η διαίρεση της αξίας που έχει η περιουσία της εταιρείας με τον αριθμό των μετοχών της. Όταν η εσωτερική αξία είναι σχετικά μεγάλη, δυσκολεύεται τόσο η κυκλοφορία των (παλαιών) μετοχών όσο και η έκδοση νέων.

Η μεγάλη εσωτερική αξία επηρεάζει υψωτικά την αγοραία, για τις παλιές μετοχές, αξία και την τιμή της έκδοσης για τις νέες. Συνεπώς καθιστά τη μετοχή απρόσφορο προς επένδυση, μέσο. Γιατί καλεί τον επενδυτή να διαθέσει ένα μεγάλο ποσό, για να λαμβάνει στο μέλλον εισόδημα πάνω σε ένα μικρότερο.

Για να ξεφύγει η ανώνυμη από μια τέτοια κατάσταση, δεν έχει παρά μονάχα ένα πράγμα, να τρέψει τα αποθεματικά της κεφάλαια. Τότε στα αλήθεια, η ονομαστική αξία της μετοχής πλησιάζει την αγοραία ή ανάλογα την τιμή της έκδοσης. Και η μετοχή, με τη σειρά της γίνεται εμπορεύσιμη, συνεπώς και ελκυστική στα μάτια του επενδυτή. Τρέποντας σε κεφάλαιο τα αποθεματικά της, πάντως, η εταιρεία αποκομίζει έμμεσα και άλλη ωφέλεια.

Προσφέρει στους δανειστές της μεγαλύτερη ασφάλεια, που σημαίνει πως γίνεται πιο φερέγγυα. Γιατί όπως είναι προφανές υποβάλλει στη δέσμευση του κεφαλαίου, που είναι πανίσχυρη, μεγαλύτερο από την περιουσία της μέρος. Το δικαίωμα συμμετοχής στην εταιρική περιουσία παραμένει σε λήθαργο, προκειμένου να γεννήσει απαίτηση για το προϊόν της εκκαθάρισης, όταν η εταιρεία λυθεί και ζοφλήσει τους δανειστές της.

Το δικαίωμα λοιπόν αυτό, στο μέτρο που αντιστοιχεί στα αποδεματικά, τρέπεται τώρα σε μετοχή. Αναιρείται, δηλαδή, και αφήνει στη θέση του αντίστοιχη μετοχική σχέση. Και αυτό φυσικά ωφελεί το μέτοχο δυο φορές: Μιά γιατί του αποδίδει μέρος και για τη νέα μετοχική σχέση και άλλη μία γιατί του επιτρέπει να εμπορευθεί αυτοτελώς τη σχέση αυτή.

Η ΚΕΦΑΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΝΟΜΙΚΗ

Ο νόμος επιτρέπει την κεφαλαιοποίηση των φανερών αποθεματικών την αποκλείει καταρχήν, εκτός απο ορισμένα, ενώ την κεφαλαιοποίηση των αφανών αποθεματικών την αποκλείει καταρχήν, εκτός αν ο ειδικός νόμος την επιτρέπει.

Η κεφαλαιοποίηση των φανερών αποθεματικών γίνεται εφόσον συντρέχουν οι ακόλουδες προϋποθέσεις:

✓ Τα αποθεματικά θα πρέπει να είναι κεφαλαιοποιήσιμα. Τέτοια είναι τα αποθεματικά, των οποίων τη διάθεση έχει στην ελεύθερη εξουσία της η εταιρεία. Έτσι κεφαλαιοποιήσιμα είναι όλα τα αποθεματικά εκτός απο:

α) Το τακτικό αποθεματικό: όταν είναι μικρότερο απο το ελάχιστο υποχρεωτικό όριο που επιβάλλει ο νόμος ή το καταστατικό. Δηλαδή η εταιρεία μπορεί να κεφαλαιοποιήσει το πέραν απο το υποχρεωτικό τακτικό αποθεματικό, γιατί έχει την ελευθερία να το μειώσει εως το υποχρεωτικό τακτικό όριο.

Το αποθεματικό απο τη διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο είναι εξ' ολοκλήρου κεφαλαιοποιήσιμο, γιατί ο νόμος (άρθρο 14 Ν. 2190/1920) απαγορεύει την διάθεση αποθεματικού μόνο για πληρωμή μερισμάτων ή ποσοστού. Αρα επιτρέπει την κεφαλαιοποίησή του.

β) Τα ειδικού σκοπού αποθεματικά, η δημιουργία των οποίων απαγορεύτηκε απο ρητή διάταξη του καταστατικού. Η κεφαλαιοποίηση αυτών είναι δυνατή μόνον αν προηγηθεί τροποποίηση του καταστατικού. Για την κεφαλαιοποίηση του ειδικού σκοπού αποθεματικά που σχηματίστηκαν με απόφαση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης, αρκεί μόνο απόφαση νεώτερης τακτικής Γενικής Συνέλευσης, για την κεφαλαιοποίησή τους.

✓ Με την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών γίνεται αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Απαιτείται λοιπόν απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, κατά τη μείζονα σύνθεσή της, απαρτία και πλειοψηφία εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 Ν. 2190/1920.

Ακόμη η ερευνώμενη αύξηση αυτή του μετοχικού κεφαλαίου μπορεί να πραγματοποιηθεί με μόνη απόφαση του Δ.Σ σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 13 Ν. 2190/1920.

Στην τελευταία αυτή περίπτωση απαιτείται απόφαση ή μεταγενέστερη έγκριση της τακτικής Γενικής Συνέλευσης, όχι για την αύξηση του κεφαλαίου, αλλά για τροποποίηση του ήδη εγκεκριμένου από τη συνέλευση του Ισολογισμού.

Για την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών απαιτείται απόφαση τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων. Η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων δεν μπορεί νόμιμα να αποφασίσει την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών, γιατί η κεφαλαιοποίηση αυτή αποτελεί τροποποίηση του ισολογισμού, ο οποίος, είχε γίνει οριστικός με την έγκρισή του από την τελευταία τακτική Γενική Συνέλευση.

Στην περίπτωση που η έκτακτη Γενική Συνέλευση των μετόχων αποφασίσει την κεφαλαιοποίηση των αποδεματικών πρέπει να επακολουθήσει έγκριση από την αμέσως επόμενη τακτική γενική συνέλευση των μετόχων, ανεξάρτητα αν η έγκριση γίνει ρητά ή έμμεσα με την έγκριση του Ισολογισμού της τελευταίας εταιρικής χρήσεως.

✓ Απαιτείται εκτίμηση της επιτροπής του άρθρου 9 Ν.2190/1920. Και αυτό επειδή, τα προς κεφαλαιοποίηση αποδεματικά πρέπει να είναι πραγματικά και η διαπίστωση αυτή είναι δυνατό να γίνει μόνο με ακριβή εκτίμηση τόσο του ενεργητικού όσο και του παθητικού της εταιρείας. Γιατί μπορεί τα προς κεφαλαιοποίηση αποδεματικά να είναι εικονικά, επειδή υπάρχουν ζημιές, είτε φανερές (χρεωστικό υπόλοιπο του λογαριασμού "κέρδη & ζημιές") είτε αφανείς, εξαιτίας υπερεκτιμήσεων των στοιχείων του ενεργητικού ή υποτιμήσεων των στοιχείων του παθητικού.

Τέτοια εκτίμηση σε βάθος δεν γίνεται σχεδόν ποτέ απο την επιτροπή του άρθρου 9 του ν. 2190/1920. Ουσιαστική εκτίμηση, μόνο ορκωτός λογιστής μπορεί να ενεργήσει.

✓ Ευνόητο είναι ότι πρέπει να τηρηθούν οι απαιτούμενες, για κάθε αύξηση κεφαλαίου, τυπικές προϋποθέσεις, δηλαδή:

⇒ *Αν η αύξηση γίνεται με τροποποίηση του καταστατικού της εταιρείας απαιτείται:*

α) Απόφαση υπουργού εμπορίου που εγκρίνει την τροποποίηση του καταστατικού.

β) Δημοσίευση της αποφάσεως αυτής στο δελτίο Α.Ε. & Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως.

⇒ *Οι αυξήσεις του κεφαλαίου με βάση απόφαση του Δ.Σ. (άρθρο 13 παρ. 1 Ν. 2190/1920) ή της συνήδους γενικής συνέλευσης (άρθρο 13 παρ. 2 Ν. 2190/1920) δεν επιφέρουν τροποποίηση του καταστατικού και δεν απαιτείται να εγκριθεί απο το Νομάρχη, βέβαια η δημοσιότητα θα γίνει:*

α) με την καταχώρηση του πρακτικού, στο μητρώο Α.Ε. το οποίο θα πιστοποιεί την αύξηση του κεφαλαίου, ύστερα απο έλεγχο της διοικήσεως

β) με τη δημοσίευση στο τεύχος Α.Ε. & Ε.Π.Ε. της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως, ανακοινώσεως ότι καταχωρήθηκε στο οικείο μητρώο το αντίγραφο του πρακτικού και περίληψη του περιεχομένου αυτού.

Η κεφαλαιοποίηση των αποθεματικών που είναι δεκτική κεφαλαιοποιήσεως είναι δυνατό να γίνει ή για ολόκληρο το ποσό του αποθεματικού ή για μέρος αυτού.

Η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου γίνεται είτε με την έκδοση νέων μετόχων οι οποίες διανέμονται στους παλιούς μετόχους σε αναλογία των μετοχών τους, είτε με την αύξηση της ονομαστικής αξίας των παλαιών μετοχών. Οι εταιρείες των οποίων το κεφάλαιο εκφράζεται με περιορισμένο αριθμό μετοχών, έχουν κάθε συμφέρον να αυξάνουν τον αριθμό των μετοχών τους, γιατί έτσι οι μετοχές τους γίνονται πιο εύκολα εμπορεύσιμες, με συνέπεια η επιχείρηση να μπορεί να αντλεί κεφάλαια απο την κεφαλαιαγορά.

Η ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΩΝ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΑΠΟΨΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ

Σύμφωνα με τη ρητή διάταξη του άρθρου 26 παρ. 1 του Ν.Δ. 3323/1955 "το εισόδημα το προερχόμενο εξ' αποθεματικών Α.Ε. οπωσδήποτε και οποτεδήποτε διανεμομένων ή κεφαλαιοποιούμενων..... λογίζεται ως εισόδημα εκ κινητών αξιών και υποβάλλεται σε φορολογία."

Η κεφαλαιοποίηση αποθεματικών Α.Ε. αποτελεί για τους μετόχους διανομή μερίσματος, από την οποία απαιτούν φορολογητέο εισόδημα από κινητές αξίες. Η φορολογική ενοχή βαρύνει το μέτοχο και αυτό ανεξάρτητα αν κατά το χρόνο που το αποθεματικό σχηματίσθηκε, υποβλήθηκε σε φορολογία στο όνομα της εταιρείας.

Με πρόσφατο νομοθέτημα περί κεφαλαιαγοράς επιβάλλεται μειωμένη φορολογία στην περίπτωση κεφαλαιοποίησης αφορολόγητων αποθεματικών.

Στην περίπτωση κεφαλαιοποίησης αποθεματικών πρέπει να διακρίνουμε:

- α) Αν τα κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά έχουν φορολογηθεί κατά τον σχηματισμό τους.

Στην περίπτωση αυτή ανακύπτουν τα εξής θέματα:

- * Θέμα επιστροφής, από το Δημόσιο προς την εταιρεία, του φόρου εισοδήματος που η εταιρεία κατέβαλε στο Δημόσιο, για τα κεφαλαιοποιούμενα αποθεματικά, ο οποίος ανέρχεται σήμερα, για μεν τις βιομηχανικές μεταλλευτικές εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε 35%, για δε τις εταιρείες αυτές που οι μετοχές τους δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε 40%, αλλά και ακόμη για τις εμπορικές και τραπεζικές σε 46%.

* Θέμα καταβολής φόρων απο τους μετόχους, γιατί όπως είπαμε η κεφαλαιοποίηση αποδεματικών λογίζεται σαν διανομή μερίσματος. Θα πρέπει λοιπόν η εταιρεία να προβεί σε παρακράτηση απο τους μετόχους σαν απόδοση στο Δημόσιο φόρου επι των κεφαλαιοποιούμενων αποδεματικών, που σήμερα ανέρχεται :

για τις μέν εταιρείες που οι μετοχές τους είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε 45% ή 42% αν οι μετοχές είναι ανώνυμες ή ονομαστικές αντίστοιχα, για δε τις εταιρείες που οι μετοχές τους δεν είναι εισηγμένες στο χρηματιστήριο σε 50% ή 47% αν οι μετοχές τους είναι ανώνυμες ή ονομαστικές.

β) Αν τα προς κεφαλαιοποίηση αποδεματικά δεν έχουν φορολογηθεί κατά τη δημιουργία τους.

Σε αυτή την περίπτωση, γεννιέται μόνο θέμα καταβολής φόρων απο τους μετόχους, γιατί η κεφαλαιοποίηση αποδεματικών λογίζεται φορολογικά σαν διανομή μερίσματος.

Θα πρέπει έτσι η εταιρεία να παρακρατήσει απο τους μετόχους και να αποδώσει στο Δημόσιο φόρο επί των μερισμάτων.

Η εταιρεία δεν έχει αξίωση κατά του Δημοσίου, για επιστροφή σ' αυτή φόρου εισοδήματος, γιατί δεν κατέβαλε φόρο κατά το σχηματισμό του (αφορολόγητου) αποδεματικού.

γ) Κεφαλαιοποίηση αποδεματικού απο τη διάθεση των μετοχών υπέρ το άρτιο.

Απο άποψη φορολογική η διαφορά απο τη διάθεση μετοχών υπέρ το άρτιο δεν θεωρείτε εισόδημα αλλά συμπληρωματική εισφορά κεφαλαίου και συνεπώς δεν φορολογείτε σε περίπτωση κεφαλαιοποίησης του.

Η ΚΕΦΑΛΑΙΟΠΟΙΗΣΗ ΦΟΡΟΛΟΓΗΘΕΝΤΟΣ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΥ ΜΕ ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΚΤΑΚΤΗΣ ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΗΣ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ

Πρέπει να διακρίνουμε δύο περιπτώσεις, ανάλογα με το ποιός βαρύνει το φόρο μερισμάτων. Η εταιρεία, οπότε οι νέες μετοχές διανέμονται “δωρεάν” ή ο μέτοχος. Η περίπτωση που ακολουθείται κατά κανόνα στην πράξη, είναι ο φόρος αυτός να καταβάλλεται και να βαρύνει την εταιρεία και οι νέες μετοχές (ή οι παλιές με αυξημένη ονομαστική αξία) να διανέμονται στους μετόχους “δωρεάν”.

Σημειώνουμε πάντως, ότι στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να λαμβάνεται ειδική απόφαση της γενικής συνελεύσεως των μετόχων γιατί αν η απόφαση περί κεφαλαιοποιήσεως δεν προβλέπει ρητά ότι ο φόρος που προαναφέραμε θα βαρύνει την εταιρεία, έχουμε τη γνώμη ότι θα πρέπει να βαρύνει το μέτοχο.

Αυτό, γιατί, η κεφαλαιοποίηση αποθεματικού εξομειώνεται με διανομή μερίσματος στους μετόχους και ο φόρος επί του μερίσματος βαρύνει το μέτοχο.

α) Οι μέτοχοι λαμβάνουν “δωρεάν” τις νέες μετοχές.

Ας εξετάσουμε αρχικά την περίπτωση κατά την οποία με το φόρο επί του μερίσματος (κεφαλαιοποιούμενου αποθεματικά) βαρύνεται η εταιρεία και οι μέτοχοι λαμβάνουν “δωρεάν” τις νέες μετοχές.

Διακρίνουμε δύο υποπεριπτώσεις, ανάλογα με το ποιο ποσό μας δίνεται και ποιο ποσό ζητείται να προσδιορισθεί:

το ποσό του κεφαλαιοποιούμενου αποθεματικού
ή
το ποσό αυξήσεως του κεφαλαίου

* Όταν γνωρίζουμε το ποσό με το οποίο θα αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο και ζητούμε να προσδιορίσουμε το ποσό του φορολογημένου αποθεματικού που θα κεφαλαιοποιηθεί.

Στις πιο πολλές περιπτώσεις η τακτική γενική συνέλευση των μετόχων αποφασίζει την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου κατά ένα ορισμένο ποσό δια κεφαλαιοποιήσεως φορολογημένου αποδεματικού (ή εγκρίνει την κεφαλαιοποίηση του αποδεματικού αυτού που είχε ήδη αποφασισθεί απο έκτακτη γενική συνέλευση).

Στην περίπτωση αυτή, το ποσό με το οποίο αυξάνεται το μετοχικό κεφάλαιο συμπίπτει με το ποσό του διανεμόμενου, στους μετόχους, ελεύθερου φόρου καθαρού μερίσματος.

Το μικτό μέρισμα που υπόκεινται σε φόρο εισοδήματος, του άρθρου 10 α.ν 148/67 (φόρος μερισμάτων), προσδιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 25 ν.δ 3323/1955.

Εξάλλου, το διανεμόμενο, στους μετόχους, μικτό μέρισμα, δείχνει το ποσό των καθαρών κερδών που διατέθηκαν για το σχηματισμό του κεφαλαιοποιημένου αποδεματικού πριν τη μείωση του με το φόρο εισοδήματος που πλήρωσε η εταιρεία, με την υποβολή της δηλώσεως του φόρου εισοδήματος.

Το φόρο μερίσματος μας δίνει ο ακόλουθος τύπος:

$$\text{Φόρος μερισμάτων} = \frac{\text{Κεφαλαιοποιούμενο ελεύθερο φόρου αποδεματικού} \times \text{Συντελεστής φόρου μερίσματος}}{100 \quad \text{Συντελεστής φόρου μερίσματος}}$$

ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ :

(1)

33.03	Μέτοχοι, Λογ. κάλυψης κεφαλαίου	X	
	40 Μετοχές Β σειράς		X
	40.02 Οφειλόμενο μετ. κεφαλ.		

(2)

33.13	Ελληνικό Δημόσιο	Ψ	
33.13.99	Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος		
33.13.99.00	Επιστρεπτέος φόρος εισοδ. επί αποδεματικού που κεφαλοποιήθηκε		
	41.05 Εκτακτο αποδεματικό		Ψ
Απαίτηση επιστροφής φόρου			

(3)

41.05	Εκτακτο αποδεματικό	Φ	
	88.07 Λ/σμός αποδεμ. προς διάθεση		Φ

(4)

88.07	Λ/σμός αποδεματικών προς διάθεση	Φ	
	88.99 Κέρδη προς διάθεση		Φ

(5)

88.99	Κέρδη προς διάθεση	Φ	
	43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		Φ

(6)

43.02	Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	Φ	
	33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφ.		X
	54 Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη		Ω
	54.09 Λοιποί φόροι - τέλη		
	54.09.00 Φόρος μερισμάτων		

(7)

54	Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη	Ψ	
54.09	Λοιποί φόροι τέλη		
54.09.00	Φόρος μερισμάτων		
	33.13 Ελληνικό Δημόσιο		Ψ
	33.13.99 Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος		
	33.13.99.00 Επιστρεπτέος φόρος εισοδήματος επί αποθεματικού που κεφαλοποιήθηκε		

Συμψηφισμός αμοιβαίων απαιτήσεων και υποχρεώσεων
από φόρους

54	Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	T	
54.09	Λοιποί φόροι-τέλη		
54.09.00	Φόρος μερισμάτων		
	38.00 Ταμείο		T

Εξόφληση φόρου

Συγκεκριμένα :

Η Α.Ε. υποχρεούται να αποδώσει στο Δημόσιο το ποσό που οφείλει. Για αυτό θα πρέπει να υποβάλλει στην Εφορία δήλωση στην οποία το αποθεματικό που κεφαλοποιήθηκε θα αναλύεται κατά χρήση σχηματισμού του και θα αναγράφεται ο επιστρεπτέος στην εταιρεία φόρος εισοδήματος και ο αποδοτέος στο Δημόσιο φόρος από την κεφαλοποίηση του αποθεματικού, όπως και η μεταξύ τους διαφορά, την οποία καταβάλλει ή κατά περίπτωση εισπράττει η Α.Ε.

Η Α.Ε. θα παραδώσει στους μετόχους “δωρεάν” τις νέες μετοχές που εξέδωσε λόγω κεφαλοποίησης του αποθεματικού, γιατί ο φόρος μερίσματος που έπρεπε να καταβληθεί από τους μετόχους καταβλήθηκε και βάρυνε την εταιρεία.

* Όταν γνωρίζουμε το ποσό του φορολογημένου αποθεματικού που θα κεφαλοποιηθεί και ζητούμε να προσδιορίσουμε το ποσό με το οποίο θα αυξηθεί το μετοχικό κεφάλαιο.

Στην περίπτωση αυτή θα πρέπει να προβούμε στον προσδιορισμό των ακολούθων μεγεθών :

- α) Του ποσού των καθαρών κερδών που φορολογήθηκαν στο όνομα του νομικού προσώπου της εταιρείας
- β) Του ποσού εισοδήματος που καταβλήθηκε από την Α.Ε., εξαιτίας του σχηματισμού του κεφαλοποιημένου αποθεματικού
- γ) Του ποσού του μικτού μερίσματος που εξ' αιτίας της κεφαλοποίησης λογίζεται ότι διανέμεται στους μετόχους
- δ) Του ποσού φόρου επί του μερίσματος το οποίο υποχρεούται η εταιρεία να παρακρατήσει και να αποδώσει στο Δημόσιο και
- ε) Του κεφαλοποιημένου ποσού που αποτελεί καθαρό εισόδημα των μετόχων.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ :

<hr/>		
(1)		
33.03 Μέτοχοι, Λογ. κάλυψης κεφαλαίου	X	
40 Κεφάλαιο		X
40.02 Οφειλόμενο μετ. κεφαλ. κοινών μετοχών		
<hr/>		
(2)		
33.13 Ελληνικό Δημόσιο	Ψ	
33.13.99 Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος		
3.13.99.00 Επιστρεπτέος φόρος εισοδήματος επί αποθεματικού που κεφαλοποιήθηκε		
41.05 Εκτακτο αποθεματικό		Ψ
Απαίτηση επιστροφής φόρου		
<hr/>		
(3)		
41.05 Εκτακτο αποθεματικό	Φ	
88.07 Λ/σμός αποθεματικού προς διάθεση		Φ
<hr/>		
(4)		
88.07 Λ/σμός αποθεματικού προς διάθεση	Φ	
88.99 Κέρδη προς διάθεση		Φ
<hr/>		
(5)		
88.99 Κέρδη προς διάθεση	Φ	
43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		Φ

(6)

43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχικού κεφαλαίου	Φ	
33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου		X
54 Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη		Ω
54.09 Λοιποί φόροι και τέλη		
54.09.00 Φόρος μερισμάτων		
82.01 Έσοδα προηγούμενων χρήσεων		T
82.01.00 Έσοδα από στρογγυλοποίηση κεφαλοποιημένου αποδεμ.		

* Οι μέτοχοι καταβάλλουν το φόρο μερίσματος επί του κεφαλοποιημένου αποδεματικού

Όταν ο φόρος επί του κεφαλοποιημένου αποδεματικού καταβάλλεται από τους μετόχους, θα γίνουν οι ακόλουθες εγγραφές.

(1)

33.03 Μέτοχοι, Λογ. κάλυψης κεφαλαίου	X	
40 Κεφάλαιο		X
40.02 Οφειλόμενο μετ. κεφαλ. κοινών μετοχών		

(2)

41.05 Εκτακτο αποδεματικό	Ψ	
33.13 Ελληνικό Δημόσιο	Ω	
33.13.99 Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος		
33.13.99.00 Εισπρακτέος φόρος εισοδήματος επί αποδεματικού που κεφαλοποιήθηκε		
88.07 Λ/σμός αποδεματικού προς διάθεση		X

(3)		
88.07 Λ/σμός αποδεματικών προς διάθεση	X	
88.99 Κέρδη προς διάθεση		X
(4)		
88.99 Κέρδη προς διάθεση	X	
43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχ. κεφαλαίου		X
(5)		
43.02 Διαθέσιμα μερίσματα χρήσεως για αύξηση μετοχ. κεφαλαίου	X	
33.03 Μέτοχοι, λ/σμός καλύψεως κεφαλαίου		X
(6)		
33.99 Λοιποί χρεώστες διάφοροι	Φ	
33.99.00 Μέτοχοι, λ/σμός οφειλόμενου φόρου από κεφαλοποίηση αποδεματικού		
33.13 Ελληνικό Δημόσιο		Ω
33.13.99 Λοιποί παρακρατημένοι φόροι εισοδήματος		
3.13.99.00 Επιστρεπτέος φόρος εισοδήματος		
54 Υποχρεώσεις από φόρους - τέλη		Τ
54.09 Λοιποί φόροι - τέλη		
54.09.00 Φόροι μερισμάτων		
(7)		
54 Υποχρεώσεις από φόρους-τέλη	Τ	
54.09 Λοιποί φόροι-τέλη		
54.09.00 Φόρος μερισμάτων		
38.00 Ταμείο		Τ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ : Η κεφαλοποίηση του αποδεματικού φέρνει τα ακόλουθα ενεργητικά αποτελέσματα για την εταιρεία και την οικονομία γενικά :

- α) Σταθεροποιεί την οικονομική κατάσταση της εταιρείας γιατί δυσχεραίνει την διανομή των κεφαλοποιηθέντων αποδεματικών, που είναι δυνατή μόνο με μείωση του μετοχικού κεφαλαίου, οπότε όμως απαιτούνται αυξημένες διατυπώσεις (έκδοση ορκωτού λογιστή, απόφαση Γενικής Συνέλευσης κατά την μείζονα σύνδυσή της).
- β) Ευνοεί τους μετόχους απέναντι στα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, στους κατόχους ιδρυτικών τίτλων και γενικά εκείνους που έχουν δικαίωμα στα καθαρά κέρδη της χρήσεως. Και αυτό γιατί κατά το Νόμο (άρθρο 45 Ν 2190/20), το πρώτο μέρισμα υπολογίζεται σε ποσοστό 6% επί του καταβλημένου κεφαλαίου (δηλ. επί αυξημένου, μετά την κεφαλοποίηση των αποδεματικών, ποσού), το μέρισμα δε αυτό προηγείται από την διανομή κερδών στα μέλη του Δ.Σ. κ.λ.π.

Αλλά οι μέτοχοι ευνοούνται παραπέρα γιατί από την κεφαλοποίηση των αποδεματικών θα επέλθει μεν μείωση της Χρηματιστηριακής τιμής των μετοχών (αφού αυξάνεται ο αριθμός των μετοχών χωρίς να συναυξάνεται και η καθαρή ενεργητική θέση της εταιρείας), η μείωση όμως αυτή δεν θα είναι, κατά πάσα πιθανότητα, ανάλογη με τη γενόμενη αύξηση της κεφαλοποιήσεως των αποδεματικών, επιβεβαιώνει την καλή πορεία των εργασιών της εταιρείας, γεγονός που θα επιδράσει ενεργητικά στη Χρηματιστηριακή τιμή των μετοχών.

- γ) Τέλος, με την αύξηση του αριθμού των μετοχών, γίνεται ευχερέστερη η κυκλοφορία των μετοχών και επιτυγχάνεται η αναζωογόνηση της κεφαλαιαγοράς που επιφέρει γενικότερη ωφέλεια στην Εθνική Οικονομία.

Αντίθετα, σαν μειονέκτημα μπορεί να αναφερθεί το ότι τα αποθεματικά μετατρέπόμενα σε μετοχικό κεφάλαιο, παύουν να εμφανίζονται χωριστά στον Ισολογισμό και έτσι οι τρίτοι δεν μπορούν, από τη μελέτη του Ισολογισμού, να πληροφορηθούν ότι η εταιρεία έχει πραγματοποιήσει κέρδη και ότι δεν τα διανείμει όλα αλλά μέρος αυτών εκράτησε και σχημάτισε αποθεματικά, γεγονός που φανερώνει την καλή πορεία των εργασιών της εταιρείας και την σώφρονα διαχείριση της διοικήσεως της.

**6. Η ΚΕΦΑΛΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΥΠΕΡΑΞΙΑΣ ΠΟΥ
ΛΑΜΒΑΝΟΥΝ ΤΑ ΠΑΓΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ
ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΗΘΩΡΙΣΜΟ**

Όπως είναι γνωστό ο πληθωρισμός αποτελεί σχεδόν μόνιμο φαινόμενο της Οικονομίας, όχι μόνον της δικής μας χώρας αλλά όλων σχεδόν των χωρών του κόσμου. Όταν ο πληθωρισμός παρουσιάζεται μεγάλος, για να είναι ακριβής και αληθής ο Ισολογισμός των Α.Ε., πρέπει τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, γιατί τα κυκλοφορούντα προσαρμόζονται αμέσως, να αναπροσαρμόζονται κάθε χρόνο ή κατά αραιότερα χρονικά διαστήματα ανάλογα με το ύψος του πληθωρισμού.

Η προσαρμογή πρέπει να γίνεται με τον Νόμο 1* (* αναπροσαρμογή αξίας των παγίων περιουσιακών στοιχείων εξαιτίας του πληθωρισμού έγιναν το 1945, '46, '48, '56, '77 & '82), ο οποίος θα καθορίζει τα ποσοστά για κάθε είδους παγίου περιουσιακού στοιχείου. Η τελευταία αναπροσαρμογή που έγινε με τον Νόμο 1249/82, καθόρισε συντελεστές αναπροσαρμογής για τα γήπεδα από 1.3-4% και για τα κτίρια από 1.2-3%, συγχρόνως δε επέβαλλε φόρο 8% για την υπεραξία των γηπέδων και 20% για την υπεραξία των κτισμάτων.

Το ποσό της υπεραξίας που προέρχεται από την αναπροσαρμογή, μετά την αφαίρεση των προβλεπόμενων φόρων του Δημοσίου ή φέρεται σε αποδεματικό με ανάλογο τίτλο ή διατίθεται για την αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου. Στην τροπή αφανών αποδεματικών αυξάνεται, αναπροσαρμόζεται η αξία ορισμένων στοιχείων του ενεργητικού και το ποσό της αναπροσαρμογής (αντί να το κάνει αποδεματικό) το προσδέτει πάλι στο κεφάλαιο.

Η διαδικασία, αυτή φυσικά, εφαρμόζεται για στοιχεία στα οποία είναι συσσωρευμένη υπεραξία, στοιχεία δηλαδή που η αξία τους έχει αυξηθεί με την πάροδο του χρόνου, χωρίς αυτό να φαίνεται στον Ισολογισμό. Και τέτοια στοιχεία στην περίπτωση μας είναι τα πάγια. Ο Νόμος δεν αφήνει την εταιρεία ελεύθερη να αυξήσει την αξία των στοιχείων που είπαμε. Θέλει να το προβλέπει ειδικός νόμος (άρθρο 43, παρ. 9, εδαφ. 1) και είναι φυσικά συνεπής με το σύστημα του.

Οι διατάξεις που προβλέπουν για τροπή της υπεραξίας σε κεφάλαιο δεν ορίζουν τη σχετική διαδικασία, συνεπώς και το όργανο που είναι αρμόδιο. Εδώ λοιπόν ανακύπτει πρόβλημα αρμοδιότητας. Πραγματικά η εμφάνιση της υπεραξίας μπορεί να γίνει μόνο στον Ισολογισμό. Αυτό, λοιπόν, σημαίνει πως και η τροπή της σε κεφάλαιο είναι έργο μόνο της Γενικής Συνέλευσης, του οργάνου που είναι αρμόδιο να υψώσει τον Ισολογισμό (άρθρο 34, παρ.1).

Ευνόητο είναι εξάλλου ότι το έργο αυτό ανήκει τόσο στην εξαιρετική Γενική Συνέλευση (άρθρο 29 παρ. 3) όσο και στην συνηθισμένη, αν επιτρέπει το καταστατικό (άρθρο 13, παρ.2). Όταν όμως την τροπή την επιβάλλει ο Νόμος ορίζοντας και το μέγεδός της, τότε τα πράγματα αλλάζουν. Τότε πρόκειται για εκπλήρωση συγκεκριμένης υποχρέωσης για ενέργεια που μπορούμε να πούμε ότι και το Διοικητικό Συμβούλιο επιτρέπεται να το κάνει αρκεί φυσικά να έχει να αυξάνει το κεφάλαιο (άρθρο 13, παρ.1).

Οι λογιστικές εγγραφές που γίνονται είναι :

Γήπεδα	υ	
Κτίρια	ω	
Οφειλόμενοι φόροι Δημοσίου		φ
Υπεραξία αναπροσαρμογής		χ

Αναπροσαρμογή σύμφωνα με τον Νόμο 1249/82

Μετοχές Β σειράς	χ	
Μετοχικό κεφάλαιο		χ
Εκδοση των μετοχών		

Μέτοχοι, Οφειλόμενο κεφάλαιο	χ	
Μετοχές Β σειράς		χ
Κάλυψη των μετοχών	χ	

Υπεραξία αναπροσαρμογής		
Μέτοχοι Οφειλόμενο κεφάλαιο		χ
Κάλυψη των μετοχών από την αξία αναπροσαρμογής		

3.7 Ιδρυτικοί Τίτλοι

Οι ιδρυτικοί τίτλοι εκδίδονται κατά την σύσταση της Α.Ε., δεν πρέπει να είναι παραπάνω από το 1/10 του όλου αριθμού των εκδιδόμενων μετοχών και χορηγούνται στους ιδρυτές της για τις παρεχόμενες υπηρεσίες που προσφέρουν ή ακόμα χορηγούνται σε εκείνον που προσφέρει στην εταιρεία διάφορα περιουσιακά στοιχεία.

Οι ιδρυτικοί τίτλοι διακρίνονται σε *Κοινούς* και σε *Εξαιρετικούς* :

Κοινοί Ιδρυτικοί Τίτλοι : Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι χορηγούνται κατά τη σύσταση της εταιρείας και βέβαια πρέπει να έχει προβλεφθεί από το καταστατικό ότι όλοι ή ορισμένοι από τους ιδρυτές θα πάρουν ως ανταμοιβή για κάποιες ενέργειές τους. Ο αριθμός των κοινών ιδρυτικών τίτλων δεν πρέπει να υπερβούν το 1/10 του συνολικού αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.

Οι τίτλοι αυτοί δεν έχουν ονομαστική αξία, δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη Διοίκηση και Διαχείριση της εταιρείας, ούτε και δικαίωμα συμμετοχής στο προϊόν της εκκαθάρισεως της περιουσίας της.

Οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι παρέχουν δικαίωμα στα κέρδη έως το 1/4 των καθαρών κερδών, μετά την αφαίρεση του ποσοστού για τον σχηματισμό του τακτικού αποδεματικού και του πρώτου μερίσματος. Το δικαίωμα στα κέρδη, το οποίο παρέχουν οι κοινοί ιδρυτικοί τίτλοι, πρέπει να καθορίζεται από το καταστατικό για να αποφεύγονται έτσι οι καταχρήσεις σε βάρος των μετόχων.

Δέκα έτη μετά την έκδοση των τίτλων, η εταιρεία μπορεί να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει στην τιμή που ορίζει το καταστατικό, η οποία δεν πρέπει να ξεπερνάει το ποσό που αντιστοιχεί στην κεφαλοποίηση προς 15% του μέσου ετήσιου μερίσματος.

Δηλαδή αθροίζονται τα μερίσματα που δόθηκαν σε όλους μαζί τους τίτλους αυτούς κατά την τελευταία τριετία και το άθροισμα τους διαιρείται δια του τρία. Το πηλίκο αποτελεί το μέσο ετήσιο μέρισμα το οποίο κεφαλοποιείται προς 15%.

Ετσι, αν π.χ. κατά την τελευταία τριετία δόθηκαν αντίστοιχα μερίσματα 100.000, 200.000 και 300.000 το μέσο ετήσιο μέρισμα θα είναι :

$$\frac{100.000 + 200.000 + 300.000}{3} = 200.000$$

Αρα η ανώτερη τιμή εξαγοράς αυτών θα είναι :

$$\begin{array}{r} 100 \quad 15 \\ x \quad \quad 200.000 \\ \hline \end{array}$$

$$x = \frac{100 \times 200.000}{15} = 1.333.333$$

Αν στο καταστατικό αναγράφει τιμή εξαγοράς μεγαλύτερη του ποσού του 1.333.333 η διάταξή του αυτή δεν εφαρμόζεται.

Εξαιρετικοί Ιδρυτικοί Τίτλοι : Αυτοί οι τίτλοι διαφέρουν από τους κοινούς τόσο στην αιτία χορήγησης όσο και στην έκταση συμμετοχής στα κέρδη, δηλαδή οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι δεν δίνονται σε ανταμοιβή υπηρεσιών κατά την ίδρυση της εταιρείας, αλλά σε αντάλλαγμα εισφορών σε είδος (αντάλλαγμα πράγματος ή χρήσεως πράγματος).

Τα αντικείμενα τα οποία έχουν παραχωρηθεί στην εταιρεία δεν αποτελούν εισφορές και η αξία τους δεν αντιπροσωπεύει τμήμα μετοχικού κεφαλαίου. Για αυτό και ο Νόμος δεν απαιτεί εκτίμηση της αξίας τους από την Τριμελή επιτροπή εμπειρογνομόνων, η οποία αρκείται μόνο στο να εξακριβώσει την ύπαρξη των εισφορών σε είδος και την προβλεπόμενη διάρκεια της χρησιμοποίησεως αυτών.

Οι εξαιρετικοί ιδρυτικοί τίτλοι δίνουν το δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη ακόμα και πριν από τη διανομή του πρώτου μερίσματος. Για να χορηγηθούν οι εξαιρετικοί τίτλοι πρέπει να έχει προβλεφθεί από το καταστατικό και, επίσης, πρέπει να αναγράφεται πάνω στον τίτλο ότι πρόκειται για εξαιρετικό τίτλο.

Η επιχείρηση μπορεί να εξαγοράσει και να ακυρώσει τους τίτλους οποτεδήποτε και δεν υπάρχει κανένας περιορισμός ως προς τον χρόνο και την έκταση της αποζημιώσεως.

Οι κάτοχοι τόσο των κοινών όσο και των εξαιρετικών ιδρυτικών τίτλων δεν έχουν μετοχικά δικαιώματα αλλά ενοχικά, δηλαδή δεν δικαιούνται να μετέχουν στις Γενικές Συνελεύσεις. Βέβαια, μπορούν να παρίστανται και να συζητούν στις συνελεύσεις, χωρίς όμως να ψηφίζουν.

Άρθρο 15 του Ν. 2190/20. Ιδρυτικοί Τίτλοι

1. Κατά την ίδρυση της εταιρείας μπορεί να συμφωνηθεί, αφού έχει προβλεφθεί στο καταστατικό, ότι όλοι ή ορισμένοι από τους ιδρυτές θα πάρουν ως ανταμοιβή, για καθορισμένες ενέργειές τους για τη σύσταση της εταιρείας, αριθμό ιδρυτικών τίτλων που δεν επιτρέπεται να υπερβεί το 1/10 του συνολικού αριθμού των μετοχών που εκδίδονται.
2. Οι τίτλοι, αυτοί, δεν έχουν ονομαστική αξία και δεν παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στη διοίκηση και διαχείρισης της εταιρείας, ως και στο προϊόν της εκκαθάρισης της περιουσίας αυτής.
3. Οι τίτλοι αυτοί παρέχουν αποκλειστικό δικαίωμα απόληψης του 1/4 του τμήματος των καθαρών κερδών, που απομένει μετά την αφαίρεση ποσού για το σχηματισμό τακτικού αποδεματικού και πρώτου μερίσματος.
4. Η εταιρεία δικαιούται, δέκα έτη μετά την έκδοση τίτλων, να τους εξαγοράσει και να τους ακυρώσει στην τιμή που ορίζεται στο καταστατικό, η οποία συνολικά για όλους τους τίτλους, δεν μπορεί να ανέρχεται μεγαλύτερη της κεφαλαιοποιήσεως της 15%, κατά την τελευταία τριετία, πληρωθέντος στους ιδρυτικούς τίτλους, μέσω ετήσιου μερίσματος.
5. Εξαιρετικώς, κατά τη σύσταση ή κατά τη διάρκεια της λειτουργίας της εταιρείας δίνονται ιδρυτικοί τίτλοι ως αντάλλαγμα εισφορών σε είδος, όπου η εταιρεία δικαιούται, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 3, να καθορίσει οποιουσδήποτε όρους συμμετοχής αυτών στα κέρδη και εξαγοράς, η διάρκεια όμως αυτών δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη από την προβλεπόμενη διάρκεια χρησιμοποίησεως του εισφερόμενου αντικειμένου. Η εξακρίβωση της ύπαρξης των εισφερόμενων ειδών, ως και της προβλεπόμενης διάρκειας της χρησιμοποίησεως αυτών, γίνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 9.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΡΑΦΕΣ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ

Λόγω ότι οι ιδρυτικοί τίτλοι δεν έχουν ονομαστική αξία, μπορεί κατά την έκδοσή τους να μη γίνει καμία λογιστική εγγραφή, αλλά με απλή σημείωση στο σώμα του Ισολογισμού να γνωστοποιεί η εταιρεία τους ιδρυτικούς τίτλους που βρίσκονται κάθε φορά σε κυκλοφορία.

Αν όμως η εταιρεία θέλει να παρακολουθεί τους ιδρυτικούς τίτλους λογιστικά, τότε πρέπει να τους παρακολουθεί με λογαριασμούς τάξεως, με την ακόλουθη εγγραφή:

04 Διάφοροι Λογαριασμοί Πληροφοριών Χρεωστικοί
04.00 Κοινοί ή Εξαιρετικά Ιδρυτικοί Τίτλοι

08 Διάφοροι Λογαριασμοί Πληροφοριών Πιστωτικοί
08.00 Δικαιούχοι κοινών ή εξαιρετικών Ιδρυτικών Τίτλων.

Όταν γίνει η εξαγορά των τίτλων, γίνεται αντιλογισμός της παραπάνω εγγραφής, για το κλείσιμο των λογαριασμών.

Η εξαγορά μπορεί να γίνει:

- Απο ειδικό αποθεματικό που έχει προσηματισθεί.
- Με τη διάθεση καθαρών κερδών
- Με τμηματική απόσβεση, δηλαδή με τμηματική εξαγορά τοις μετρητοίς, οπότε η δαπάνη ιδρύσεως και αποσβένεται.

α) Περίπτωση

Αποθεματικό για εξαγορά κοινών ιδρυτικών τίτλων	X
Ταμείο	X

ή με ενδιάμεσους λογαριασμούς

Αποθεματικό για εξαγορά κοινών ιδρυτικών τίτλων	X	
Κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων		X
Κάτοχοι ιδρυτικών τίτλων	X	
Ταμείο		X
β) <u>Περίπτωση</u>		
Κέρδη Χρήσεως	X	
Ταμείο		X
γ) <u>Περίπτωση</u>		
16. Ανώματες ακινητοποιήσεις και έξοδα πολυετούς απόσβεσης	X	
16.10 Έξοδα ιδρύσεως και πρώτης εγκατάστασης.		
16.10.90 Έξοδα εξαγοράς κοινών ιδρυτικών τίτλων		
53 Πιστωτές διάφοροι		X
53.20 Μέτοχοι δικαιούχοι κοινών ιδρυτικών τίτλων		
Απόφαση εξαγοράς ιδρυτικών τίτλων.		

53	Πιστωτές διάφοροι	X
53.20	Μέτοχοι δικαιούχοι κοινών ιδρυτικών τίτλων	
	38 Χρηματικά Διαθέσιμα	X
	38.00 Ταμείο	
Πληρωμή στους κατόχους της αξίας των εξαγορασθέντων ιδρυτικών τίτλων.		

**ΕΞΑΓΟΡΑ ΙΔΡΥΤΙΚΩΝ ΤΙΤΛΩΝ ΚΑΙ
ΑΥΞΗΣΗ ΜΕΤΟΧΙΚΟΥ ΚΕΦΑΛΑΙΟΥ**

Όταν γίνει η εξαγορά των ιδρυτικών τίτλων, αυτοί μπορεί να μείνουν πιστωμένοι με τα ποσά που αναλογούν στον καθένα και να μην καταβληθούν μετρητά στους δικαιούχους τους.

Ετσι η εταιρεία μπορεί να προχωρήσει σε αύξηση του μετοχικού της κεφαλαίου, με το ποσό της εξαγοράς. Αυτό, βέβαια, πρέπει να έχει αποφασισθεί από τη γενική συνέλευση, στην οποία πρέπει να έχουν παραστεί όλοι οι μέτοχοι και η απόφαση να είναι ομόφωνη.

53	Πιστωτές διάφοροι	X
53.20	Μέτοχοι δικαιούχοι κοινών ιδρυτικών τίτλων	
	40 Κεφάλαιο	
	40.00 Καταβλημένο μετοχικό κεφάλαιο	X

Όταν γίνει η χορήγηση του μερίσματος στους δικαιούχους των ιδρυτικών τίτλων, θα γίνουν οι παρακάτω εγγραφές:

88.	Αποτελέσματα προς διάθεση	X
88.00	Καθαρά κέρδη χρήσεως	
	53 Πιστωτές Διάφοροι	X
	53.21 Μέτοχοι δικαιούχοι μερίσματος ιδρυτικών τίτλων	

53	Πιστωτές διάφοροι	X
53.21	Μέτοχοι δικαιούχοι κοινών ιδρυτικών τίτλων	
	38 Χρηματικά Διαθέσιμα	X
	38.00 Ταμείο	

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΛΕΒΑΝΤΗ Ε., "Ανώνυμες Εταιρείες" Αθήνα - Κομοτηνή 1994
2. ΠΑΜΠΟΥΚΗ Κ., "Δίκαιο Ανωνύμων Εταιρειών"
3. ΣΦΑΚΙΑΝΟΣ Γ., "Λογιστική Εμπορικών Εταιρειών και Βιομηχανική"
4. ΗΛΙΟΚΑΥΤΟΥ Δ. "Πρακτικός Οδηγός Ανωνύμων Εταιρειών"
Αθήνα 1995
5. ΠΕΡΑΚΗ Ε., "Το Δίκαιο της Ανώνυμης Εταιρείας" Αθήνα 1992
6. ΛΕΟΝΤΑΡΗ Μ., "Ανώνυμες Εταιρείες" Αθήνα 1993
7. ΣΑΚΕΛΛΗΣ Ε., "Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο" Αθήνα 1990
8. ΚΑΦΟΥΣΗ Γ., "Η Λογιστική των Εμπορικών Εταιρειών" Αθήνα-
Κομοτηνή 1989
9. ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ Α., "Το Δίκαιο των Εταιρειών" Αθήνα 1974
1. 10. ΤΖΩΑΝΝΟΥ Ι., "Χρηματοδοτική Διοίκηση" Αθήνα 1991

